

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение 1: БХСС и студентският лидер.....	3
1. Образи на лидерството I част.....	7
2. Образи на лидерството II част.....	14
3. Качества на лидера.....	21
Въведение 2: Компоненти и етапи на студентската група.....	27
4. Общност и комуникация.....	33
5. Молитва и хваление.....	38
6. Как да изучавам сам Библията.....	43
7. Как да пиша библейско изучаване за група.....	48
8. Как да водя библейско изучаване.....	53
9. Благовестие.....	59
Заключение: Мотивация.....	65
Приложение 1: Духовни дисциплини.....	67
Приложение 2: Творчески идеи за изучаване на Библията.....	72

ВЪВЕДЕНИЕ 1

БХСС И

СТУДЕНТСКИЯТ

ЛИДЕР

Ние живеем в свят, където жетвата е изобилна, а работниците – малко. Като хора, които са опитали милостта на Бога и живота в Неговото Царство, Исус призовава всеки от нас да погледне с очите си, да се моли за повече работници на нивите и сам да стане отговор на тези молитви. Всички ние сме призвани да служим като прогласяваме Божието Царство, живеем в доверие за Божието снабдяване, свободно даваме от енергията и времето си, служим чрез авторитета на Исус и устояваме наред с утесненията. Фактически, Писанията говорят убедено, че този начин на служение ще ни донесе радост и ще прослави Бога.

Страниците на Новия Завет предават ехото на тези истини. През историята на земната Църква ние виждаме примери за обикновени мъже и жени, които са намерили живот и спасение в Исус и след това са започнали да служат всеки според капацитета, който Бог му е дал. Някои отваряли домовете си, някои служели на вдовици, някои поучавали, някои се молели горещо... но всеки, който е преживял Божията благодат и е повярвал в Неговото виждане за този свят, участвал активно в работата за Божието Царство. Новозаветните автори използват много различни словесни картини, за да опишат живота, към който е бил призван всеки християнин. Ето само няколко:

- ◆ Ние сме свещеници.
- ◆ Ние сме съработници на Бога.
- ◆ Ние сме активни членове на тялото Христово, като всеки е получил дарби, които да служат на цялото тяло.
- ◆ Ние сме слуги и роби на Христа.
- ◆ Ние сме храм на Бога.

Всеки християнин – студент, учител, банкер, компютърен програмист, строител и уличен чистач – всеки от нас е призван да погледне и види, че жетвата е изобилна, а работниците са малко. И на всеки от нас Исус казва: „Иди, аз те пращам...”

Служението не е за неколцина избрани платени работници или за християнския елит. Напротив, християнският живот е живот на служение. Бог е постановил Своята църква по такъв начин, че всеки от нас е необходим. Неговата мисия в света изисква всички ние да служим, да рискуваме и да тръгнем. Той няма план Б за достигането на света чрез Своя живот и посланието за спасение. Нещо повече – Бог е създал вас и мен по такъв начин, че ние да намираме най-пълна радост и съвършено удовлетворение именно като служим редом с Него. И след като откликнем с вяра на тази истина, Господарят на жетвата ще бъде прославен в този свят.

Защо точно вие? Може да сте организирали едно – две събития тук и там, но да не можете да се наречете лидер. Спомнете си, че няколко пъти някой работник или доброволец на БХСС ви е канил да помогнете с нещо, да организирате, отговаряте или участвате в събитие предназначено за водачи. Някои от вас си мислят, че лидерите са онези другите хора с определени личностни качества, социални умения, житейски опит и креативни идеи. Ако някой ви е поканил да опитате да водите група, значи е преценил, че може да ви се има доверие и си струва да опитате.

Наръчникът на студентския лидер е предназначен за млади водачи на студентски групи в БХСС. Целта е този материал да им помогне да познаят мисията на БХСС и средствата за християнското служение на лидерството. Мисията на БХСС поставя акцент на изучаването на Библията и изграждането на християнски характер, който свидетелства силно и активно чрез живота на цялостната личност.

Човек става водач, когато накара хората да го последват в нещо. Водачът става добър водач, когато знае къде, как и защо води хората.

ХРИСТИЯНСКИ ВОДАЧ

Християнският водач има много характеристики. Ние ще ги разгледаме по-подробно в следващите глави. За да може да увлече хората след себе си, лидерът трябва да достигне до сърцата им и да ги вдъхнови да го последват. Човек не може да се смята за лидер, ако никой не е готов да върви след него. Той трябва да може да общува с хората, да ги познава, ако не добре, то поне задоволително, и да спечели тяхното уважение и доверие с интереса си към тях, готовността си да ги изслушва и да им помага. Лидерът трябва да може да предаде идеите си – да ги обясни, да запали останалите, да им вдъхне увереност, че си заслужава и че те могат да го постигнат.

Трите въпроса, с които лидерът трябва да започне, са:

- ◆ Какво искаме да направим?
- ◆ Как ще го направим?
- ◆ Защо да го правим?

ЗАЩО ДА СЛУЖА С БХСС?

Бог е създал всеки от нас, за да служим – ние живеем напълно според своята идентичност като участваме в Божията мисия в този свят. И не само това, но Исус ни обещава, че служението ще ни донесе радост и благословение. Служението с БХСС е една от възможностите, които вероятно стоят пред вас. Ние вярваме, че този опит ще ви донесе радост и ще помогне на вярата ви да расте. В същото време ние също сме убедени, че това е много необходимо служение и че Божието сърце скърби за университетите, където хората са като овце без пастир.

БХСС е част от международната организация IFES, която е създадена през 1947 г. от лидерите на десет евангелски студентски движения в Харвардския университет в САЩ. Амбициозната им мечта е била да видят установено ясното свидетелство за Исус Христос във всеки университет в света. (Повече за историята на IFES четете тук: www.ifesworld.org/en/history-ifes) В България студентското движение съществува официално от 1993 г. и също се стреми да установи стабилни групи за библейско изучаване и благовестие във всеки университетски град в страната.

Студентите са обособена социална група със свой специфичен манталитет, нужди, интереси, проблеми и стил на живот. Много от останалите хора в църквата са твърде далеч от тяхната проблематика.

- ◆ Студентите се намират във формиращ период от своя живот. Те не само придобиват знанията, които ще ги направят в бъдеще професионалисти, но и възприемат идеи, които определят техния мироглед и живот напред. Това дава уникална възможност да споделим благовестието с тях. Повечето студенти, които едва ли биха се съгласили да дойдат на църква, много по-лесно биха посетили студентско събиране за изучаване на Библията.
- ◆ Университетите като цяло са настроени враждебно към християнството. Студентите християни имат нужда от подкрепа, за да израстват в своята вяра и да устояват. Изучаването на Библията и общението с техни колеги християни са изключително важни, за да могат те да напуснат университета като зрели и стабилни християни.
- ◆ В днешните университети са събрани утрешните лидери на България. Ако ги достигнем днес с Евангелието, това може да промени бъдещето на страната ни и напредъка на Божието дело в нея.
- ◆ Ако студентите от различни църкви, които учат в даден университет, се познават, срещат, молят заедно и свидетелстват за Христос, тяхното служение ще бъде много по-ефективно и благословено.
- ◆ За студентите, които отиват да учат в друг град не винаги е лесно бързо да се приобщат към някоя местна църква. Студентската група може да им помогне да не губят контакт с християни и да ги насочи към най-подходящата за тях църква в новото място.

Студентската група има определени специфики. Тя има бързо променящ се състав. Хората остават в нея най-много 4-5 години (и след това завършват). Тя има непрекъснато променящо се ръководство. Човек не е лидер на групата повече от 2-3 години. В нея идват хора от най-различни църкви, с най-различни навици и убеждения. Най-важното нещо, което отличава студентската група от всяко друго служение обаче е, **целта** на нейното съществуване.

БХСС Е ДВИЖЕНИЕ НА СТУДЕНТИ, ИЗГРАДЕНИ В ОБЩНОСТИ ОТ УЧЕНИЦИ,
ПРОМЕНЕНИ ОТ ЕВАНГЕЛИЕТО И ВЛИЯЕЩИ В УНИВЕРСИТЕТА, ЦЪРКВАТА
И ОБЩЕСТВОТО ЗА СЛАВА НА ХРИСТОС.

Студентска група, която е част от БХСС, съществува, за да разпространява Евангелието в университетите, в които учат нейните членове. По конкретно, целта на групата би могла да звучи така: Студентската група съществува, за да помага на членовете си да израстват в своята вяра и познаване на Бога и да водят своите колеги при Христос.

Ние вярваме, че Бог е мисионерски Бог. Той работи в света от самото начало да помири хората със Себе Си и да благослови всички тях под Христовото царуване. БХСС се опитва да вземе тази истина на сериозно. Ние вярваме, че Бог иска да благослови колежа и университетите в България и че ни е поканил да сме част от онова, което Той върши сам. Ние се чувстваме по-специално призовани да работим за разпространение на благовестието и да създаваме посветени ученици на Исус Христос в академичния свят.

ДЕЙСТВИЕ: Отделете време през идната седмица да отидете на място, където студентите се събират. Можете да се разходите около университета или да седнете в кафене, където е добре посещавано от много студенти. Тогава тихо размишлявайте върху Лука 10:1-24. Вслушайте се в онова, което Исус иска да ви каже. Запишете в дневник размислите си - онова, на което Бог ви обръща внимание, както и начините, по които бихте могли да откликнете.

1 ГЛАВА

ОБРАЗИ НА ЛИДЕРСТВОТО

(ЧАСТ 1)

Лидерството е влияние; това е способността да влияеш върху другите, за да следват твоето ръководство. Християнското лидерство е дадената от Бога способност да оказваш влияние върху конкретна група от Божии хора по отношение на Неговите цели за тази група. Както казва Павел в писмото си до Тимотей (3:1), благородна задача е да желаеш да бъдеш лидер на другите и да участваш в това, което Бог прави в света. В целите Писанията Бог търси мъже и жени, които да служат на другите чрез вярно и жертвоготовно духовно лидерство.

Осуалд Сандърс казва: „Ако искаме днес светът да чуе гласа на Църквата, са необходими лидери, които са авторитетни, духовни и жертвоготовни. Авторитетни, защото хората искат надеждни лидери, които знаят къде отиват и са уверени, че ще стигнат там. Духовни, защото без силна връзка с Бога дори и най-привлекателния и компетентен човек не може да доведе хората до Бога. Жертвоготовни, защото тази черта следва образа на Исус, Който даде Себе Си за целия свят и Който ни призовава да следваме Неговите стъпки“.

С няколко изключения, Библията ни дава много малко директни указания или правила за християнското ръководство. Въпреки това, в цялата Библия ни се дават много образи и примери на това, което е водача и на това, което да следва или да избягва. Образите на лидерството, намерени в Библията, са полезни, тъй като ни дават вечни примери на отговорностите и характеристиките на ръководството, което Бог желае. В тази глава и в следващата ще разгледаме осем от тези образи: пастир, слуга, ученик, стратег, страж, мъдрец, земеделец и пример.

ПАСТИР

Първият и най-често използван образ на лидерството в Библията е пастирът. Тъй като овчарите водят овцете си на места за храна и почивка, защитават ги от външна опасност, грижат се за болните и ранените и ги събират, така и християнският водач трябва да води, пази, грижи за и събира стадото, което Бог е поставил под негова грижа.

Началната точка за този образ (както и за всички останали) е Бог. Той е наш пастир. Той е Този, Който снабдява всички наши нужди и ни води в пътеки на праведност. Неговото любящо и силно присъствие ни дава утеха и помощ във време на опасност. Бог е овчарят, Който ни е потърсил, превързал е нашите рани и ни храни със Своето присъствие и слово. В крайна сметка Исус е Добрият пастир, Който ни познава по име и Който дори е дал живота Си за нас, за да живеем и да бъдем спасени. Бог и само Бог е Този, Който наистина може да ни осигури изобилие в живота, сигурност в трудностите и интимност.

Това е важно за нас на две ключови нива. Първо, за да бъдем добри пастири, трябва да познаваме и изживяваме Божието пастируване. Като лидери ние непрекъснато трябва да идваме при Исус и да преживяваме Неговата обилна, сигурна и интимна грижа. Едва когато бъдем сигурни в Божиата грижа и снабдяване към нас, ще можем свободно и жертвоготовно да даваме живота си на другите. Най-лошите видове християнски лидери са онези, които не са опитвали Божието пастируване към тях и се опитват да получат снабдяване от овцете или незабавно ги изоставят, когато нещата станат трудни, когато бъдат критикувани или когато се изисква някаква жертва.

На второ място, Бог като наш пастир ни дава идеалния пример за това, което очаква от нас като водачи. Исус, Добрият Пастир, след възкресението пита Петър три пъти, дали Го обича. Всеки път, в отговор на любовта на Петър, Исус го призовава да бъде пастир. Нашата любов към Исус ни принуждава да храним и да се грижим за овцете. Да обичаш Исус означава да вършиш това, което Той върши, да отидеш там, където Той отива, и да обичаш това, което Той обича. Очевидно не можем да спасим другите, само Исус може, но като добри пастири на стадото, което ни е било поверено от Бога, можем с любов и мъдрост да водим другите към Добрия Пастир, Който дава изобилен живот на всички Свои овце.

Да се грижим за стадо по начина на Добрия Пастир означава да храним овцете. Това се случва, когато водим хората към Божието слово и им помагаме да го разберат и прилагат. Да се грижим за стадо по начина на Добрия Пастир означава, че ни е грижа и защитаваме овцете. Това се случва, когато ги насърчаваме и ги увещаваме да бягат от греха и от лъжите на врага. Да се грижим за стадо по начина на Добрия Пастир означава да водим овцете като им помагаме да ориентират живота си около Бога и Неговата мисия.

Най-важното е, че Добрият пастир обича овцете Си. Да бъдеш овчар като Исус означава, че ръководството не е просто роля или задача, която свършваме за няколко часа в седмицата. По-скоро това е изборът да влезем в отношения с тях. Означава да слушаме овцете, да им служи, да се грижим за живота им, да прекарваме време с тях и да позволяваме живота ни да бъде прекъсван от тях. Лидерството е в крайна сметка взаимоотношение. Това е начинът, по който Бог е пастир за нас и което желае за онези, които служат като пастири над стадата си.

За по-нататъшно изучаване върху ролята на пастира

1. Прочетете Псалм 23 и Йоан 10. Как Бог пастирува над нас и какви са резултатите от това в живота ни? Как можем да продължим да опитваме на практика Неговото пастируване?

2. Прочетете Йезекиил 34. Какви са действията и резултатите на лошото пастируване? Как на практика изглежда това в лидерството и как можем да го избягваме? Как реагира Бог на лошото пастируване?
3. Прочетете Йоан 21:15-19 и I Петрово 5:1-4. Какво е подходящото поведение, мотивация и отношение на добрите пастири? Защо това е важно? Какъв ефект би имало това над стадото?

СЛУГА

Едно от най-изненадващите и неочаквани твърдения, които прави нашата Библия за Бога е, че Той е слуга. Павел провъзгласява във Филипяни 2, че Исус, "Който, като беше в Божия образ, пак не сметна, че трябва твърдо да държи равенството с Бога, но се отказа от всичко, като взе на Себе Си образ на слуга и стана подобен на човеците". Бог води в този свят като ни служи, и призовава всички, които ще дойдат след Него, да също чрез служение.

Именно поради тази причина един от последните уроци и примери, които Христос даде на учениците Си преди разпятието, беше пример за скромно, практично служение. На последната вечеря Исус стана от масата, облече дрехите на слуга и изми краката на всичките Си ученици. След това им каза, че им е дал пример за това как те също трябва да служат един на друг. Неговият пример показва, че трябва да подхождаме към нуждите на другите с чувствителност, готовност и способности.

Воденето като слуга означава да сме чувствителни към нуждите на отделните хора и групите, които водим. Исус често позволяваше на хората да Го спрат и да споделят своите истории и проблеми. Той им служеше като ги слушаше внимателно и допускаше да бъде прекъснат. Но Той им служеше и като виждаше отвъд посочените или очевидните неща и се погрижваше и за по-дълбоките проблеми: знаеше, че паралистика се нуждае от прошка, че жената с кръвотечението се нуждае от мир, че учениците трябва да научат истинското величие и че светът има нужда от Спасител, Който ще умре на кръста за греховете им. Ние служим на другите като ги изслушваме и като се молим за мъдрост, за да виждаме истинските им нужди. Само виждането на нуждите обаче не е достатъчно. Лидерите-слуги също са готови да действат. Поради благодатта, която са получили от Бога, те с готовност правят и казват това, което е необходимо, за да помогнат на другите - дори и да им струва скъпо, да останат незабелязани или неоценени. Те използват ресурсите, които имат (време, притежания, умения, прозрение), за да служат практически на нуждите на другите.

Християнските лидери смятат служението за една от най-важните роли в лидерството. Ние не водим, за да можем да упражняваме власт над другите, а да им служим, точно както ни служи Човешкия Син. Лидерът води като служи, но също така е вярно, че един лидер служи като води. Исус не е казал, че величието и силата са нещо лошо и човек не бива да се стреми към тях. Той просто предефинира как изглеждат истинското величие и сила в Неговото царство. Също така, Христос не каза, че лидерството е нещо лошо и трябва да се избягва, но призова хората да водят като слуги. Често един от най-добрите начини, по които можем да служим на другите, е да изберем да поемем ролята на лидер и да използваме тази позиция като с любов и жертвоготовност се грижим за другите. Ние им служим, като вършим прости действия на доброта: като им помогнем да се преместят, да ги почерпим с хубава храна, да ги изслушваме, да им предоставяме притежанията си за тяхно ползване... Ние също така им служим, като с вяръност и компетентност подготвяме и ръководим библейски изучавания, прекарваме време и енергия, за да планираме качествени събития за групата, като се молим за членовете ѝ, търпеливо се срещаме с другите за ученичество или лидерство, като предлагаме мъдър съвет или като каним другите да служат заедно с нас и ги учим да поемат нови отговорности.

Исус обещава, че ще бъдем благословени и че Бог ще бъде прославен, когато следваме Неговия пример в състрадателно служение към другите с ресурсите, които Той ни е дал!

◆ За по-нататъшно изучаване върху ролята на слугата

1. Прочетете Марк 1:40-44, 2:1-13, 5:24-34 и 8:22-26. Какво забелязвате за начините, по които Исус служи на хората около Него? Какво означава да си лидер-слуга по примера на Исус?
2. Прочетете Марк 9:30-37 и 10:35-45. Какво учи Исус за истинското християнско лидерство и величие? Какви са практическите последици на това?
3. Прочетете I Петрово 4:8-11. Какво учи Петър за служението? Какви дарби и ресурси ти е дал Бог, които би могъл да използва, за да послужи на другите чрез теб?

УЧЕНИК

Когато Исус призова и назначи дванадесетте, които после изпрати да проповядват и да имат власт да изгонват демони, първо ги призова да бъдат с Него (Марк 3:14). След това многократно им напомни, че ако някой ще тръгва след Него, той трябва да Го последва, да се учи от Него и да бъде трансформиран от Него. Последната заповед, която Исус даде на Петър, след като Го призова да храни овцете Му, беше да Го последва (Йоан 21:19). Истинското християнско лидерство винаги се основава, поддържа и разширява от истинското християнско ученичество; човек не може да бъде водач, ако не е също и последовател. Най-добрите лидери са най-добрите последователи.

Един от начините, по които това практически се опитва в живота на лидера, е чрез практикуването на редовно четене на Писанията, молитва и други духовни дисциплини. Лидерите трябва да приоритизират тези дисциплини и да ги планират в обичайната си рутина. Исус казва, че не можем да направим нищо и ще останем безплодни, ако не останем в Него - това със сигурност е вярно за лидера. Но Той също обеща, че животът ни естествено ще носи изобилни, вечни плодове, когато останем в Него и в Неговата любов. Когато пребъдваме в Исус чрез ученичеството и практиката на дисциплините, ние сме обучени и овластени да служим и да ръководим другите. Докато пребъдваме в Исус, Той може да служи и да обича другите чрез нас. (Вижте Приложение 1, за да научите повече за практикуването на тихо време и други християнски дисциплини.)

Друг начин да израснем като ученици е да позволим на другите да влияят в нашия живот и да ни водят. Лидерът не трябва да води във вакуум, нито да води, без да отговаря пред никого. По-скоро той трябва да има хора около себе си, които да споделят искрено неговите борби и умишлено да търси хора, които ще му помогнат да расте като последовател на Исус. Както лидерът призовава хората да се подчинят на неговото ръководство, така също и той трябва да се подчинява на водителството на други. Исус Навин имаше Мойсей, Елисей имаше Илия и Тимотей имаше Павел. Тези лидери бяха благословени от мъдростта, опита и посоката, давани от тези наставници в живота им, които им помогнаха да растат и продължиха да ги насочват към най-важното в живота им.

Павел също е пример за третия и последен начин, по който можем да бъдем водачи-ученици. Ние трябва да се стремим да се учим през целия си живот. Павел постоянно растял и се учел от Исус. От писмата си до коринтските и филипянските църкви знаем, че той е позволявал на Исус да го учи през моментите на страдание за истинската надежда, истинската слава и истинското задоволство. В писмата си до Тимотей, въпреки че по това време чакал смъртта си, той иска да му бъдат донесени свитъците (II Тимотей 4:13), за да може да продължи да изучава Писанията и да се учи от тях. Павел никога не е приемал, че е пристигнал или че няма нужда повече да се учи и да расте. На друго

място той пише: „Не че съм сполучил вече, нито съм станал вече съвършен; но се впускам в гонитба, дано уловя, защото и аз бях уловен от Христос Исус. Братя, аз не смятам, че съм уловил, но едно правя – като забравям това, което е назад, и се простирам към това, което е напред, впускам се към прицелната точка за наградата на горното призвание от Бога в Христос Исус.“ (Филипяни 3: 12-14). Можем да следваме този пример, като се стремим да растем и да се учим с меки сърца - смирено знаейки, че винаги има повече, което можем да научим. Може да ви бъде от полза да направите учебни цели и планове, като запишете областите, в които трябва да се развивате или учите, и конкретните планове, които ще предприемете, за да постигнете тези цели. (Например, ако искате да научите за кръста, можете да изберете да направите едномесечно изучаване на кръста в Библията, да прочетете книгата на Джон Стот „Кръстът на Христос“ и да подготвите библейско изучаване или свидетелство за това, което сте научили, за да го споделите с другите.)

Образът на водача като ученик сочи към централна истина за християнското лидерство. Бог няма нужда от нашата помощ. Той не ни призовава да бъдем лидери, защото е неспособен или защото Му трябва нещо от нас. Напротив, призивът Му към нас да водим други е възможност за нашето благословение и растеж. Когато участваме с Него, ние се поставяме на място, където да научим повече от Него и да Го познаваме повече. Това е свидетелството на лидерите в цялата Библия; това също е свидетелството отново и отново на студентските лидери, които са пораснали, докато са служили на другите. В редица случаи чуваме: „Научих много повече, докато подготвих това изучаване!“

Служението не е нещо, което правим за Бога, а нещо, което Бог прави за нас. Това е перспективата и отношението, които ще ни пазят със скромни, благодарни сърца и с очакване и копнеж за растеж.

За по-нататъшно изучаване върху ролята на ученика

1. Прочетете Псалм 50:7-15, Лука 12:35-38 и Деяния 17:22-25. Какво научаваме за Бога и за това как Той общува със Своя народ? Как лично вие сте преживявали това?
2. Прочетете Марк 1:16-10, 3:13-19, 6:30-44, 8:31-38. Какво забелязвате за ученичеството и лидерството? Каква е връзката между двете?
3. Прочетете Йоан 15. Какво научавате за плодоносния и безплодния лидер? Как тази истина би трябвало да повлияе на начина, по който организирате и приоритизирате своето време и енергия? Как на практика можете да живеете тези стихове?

СТРАТЕГ

Бог е Бог на реда и планирането. Това е изяснено още в първата глава на нашата Библия чрез реда, по който Той създава планетата, така че всяка част и човекът да имат своето място. Тази тема се простира в цялата Библия, тъй като Той продължава целенасочено да се занимава с хора и планира да приведе света към спасение под Христовото господство. Той има план и цел за нас (Йеремиа 29:11) и установява нашите стъпки (Притчи 16:9). Бог не е против планирането, както някои биха могли да си мислят, нито пък да имаш план и стратегия, означава, че нямаш вяра или не си духовен. Това, на което Бог се противопоставя е да се доверяваме на собствените си планове и сила. Историите на библейските водачи в Новия и Стария Завет ни представят примери на хора, които в отговор на ясната визия и призвание от Бога Му се довериха и работеха стратегически и разумно, за да изпълнят мисията си.

Хората, които са изучавали живота и воденето на лидери със стратегия (в Библията и в съвременния свят) са идентифицирали 5 ключови компонента на стратегическото лидерство.

Първо, лидерите със стратегия имат яснота относно реалността. Те прекарват време, за да обмислят и оценят настоящата ситуация - както силните и слабите страни, така и наличните възможности и специфични заплахи. Лидерът-стратег пита: „Къде сме сега?“ Това е особено важно, защото хората ще се доверят и ще последват лидер, който има ясна представа за реалността.

Второ, те имат дадена от Бога надежда за бъдещето. Те знаят, че Той работи и вярват, че Той желае да донесе спасение, благословение и живот. С време, прекарано с Писанието и в молитвата с другите, лидерът има виждане за това какво може да бъде и какво иска да направи Бог. В резултат лидерът-стратег е в състояние да опише привлекателна картина на постижима реалност. Това е тази картина, която мотивира и фокусира лидерите в планирането и дейността.

Трето, стратегическите лидери имат мъдрост по отношение на процеса на придвижване към изпълнение на виждането. Те са в състояние да определят ясни и конкретни стъпки и цели за постигане на Божията визия и да помогнат за делегиране на ресурси и хора, за да се постигне този план. Повечето добри планове имат четири основни компонента: планиране, делегиране, изпълнение и оценка. В отговор на сегашната реалност и на даденото от Бога виждане лидерът започва, като създава конкретни, ясни и приемливи следващи стъпки, за да придвижи групата напред към постигането на целта. След това те трябва да съобщят и обяснят добре този план на другите и да делегират отговорности, така че стъпките да бъдат изпълнени. Една последна и важна стъпка (която твърде често се пренебрегва) е етапът на оценяване, в който се отделя време, за да се разсъждава какво се е случило добре и какво не, за да се предприемат следващите подходящи стъпки.

На четвърто място, ръководителят със стратегия ясно оповестява виждането и плана на другите. Това не е нещо, което лидерът прави веднъж, а е постоянна негова задача, която е особено важна, защото е трудно да се живее в напрежението между реалността и даденото от Бога виждане. Често в отговор на това напрежение хората искат да се откажат или да изберат нещо по-лесно, на което да посветят живота си. Стратегическият лидер трябва да напомня на групата за голямата визия и цел. Той също така трябва да може да формулира и обясни как всяка от дейностите се вписва в общата картина и как всеки човек играе роля в постигането на виждането.

Най-накрая, и най-важното, стратегически лидер е този, който има вяра в Бога. Такъв човек вярва, че Бог работи и че Той е способен и готов да изпълни Своите планове. В резултат на това лидерът е готов да поеме рискове и да направи неща, които изглеждат предизвикателни заради Божията слава. Този тип лидерство изисква вяра, но също така вдъхва вяра на другите.

◆ За по-нататъшно изучаване върху ролята на стратега

1. Прочетете I Летописи 29. Идентифицирайте компонентите във воденето на Давид? Каква е неговата роля? Каква е ролята на Бога? Как виждате Давид като пример за водач със стратегия?
2. Прочетете Неемия 1 and 2. Идентифицирайте компонентите във воденето на Неемия? Каква е неговата роля? Каква е ролята на Бога? Как виждате Неемия като пример за водач със стратегия?
3. Книгата Притчи предлага много практични принципи относно планирането. Прочетете 14:15, 15:22, 16:3, 16:9, 19:21 и 20:18. Какво всеки от тези пасажи добавя към стратегическото планиране? Какви са предупрежденията и инструкциите? Какво можете да научите за стратегическото лидерство?

Въпроси за размишление и приложение

В тази глава разгледахме четири от образите на лидерството: пастир, слуга, ученик и стратег.

1. Защо всеки от тези образи е важен за християнското лидерство? Какво би липсвало, ако някой от тези образи отсъстваше?
2. Като мислите за тези четири образа коя е областта, в която бихте искали да израствате като водач? Кои са практичните стъпки, които бихте могли да предприемете, за да продължите да растете в тази област?

2 ГЛАВА

ОБРАЗИ НА ЛИДЕРСТВОТО

(ЧАСТ 2)

В предишната глава изучавахте четири от образите на християнското лидерство. В тази ще продължим с още четири: мъдрец, страж, земеделец и пример.

МЪДРЕЦ

Повечето от нас биха се съгласили, че мъдростта е съществено качество на добър лидер. Лидерите не само трябва да бъдат мъдри в начина, по който водят другите, но и като лидери трябва да помагат на онези, които водят да вземат мъдри решения. Нашата цел като лидери трябва да бъде да помогнем на хората да имат убеждения, приоритети и действия, които отразяват и се формират от Исус и тяхната вяра в Бога. Ние искаме да помогнем на тези, които водим да научат да слушат Бога и да желаят да формират живота си около Неговите пътища, а не само да вършат правилните неща, само защото някой им е казал да го направят. Като лидери искаме да дойдем до онези, които ръководим и на които служим, за да могат те да вземат мъдри решения и да се развиват в мъдрост.

Мъдростта, трябва да кажем, е повече от просто познаване на истината. Тя е правилното прилагане на знанието по морални и духовни въпроси, при вземането на

решения и във взаимоотношенията. Библията показва ясно, че Бог е източник на цялата мъдрост; ние можем да изпитаме и да познаваме мъдростта, само когато Го търсим и се боим от Него. Добрата новина, която представя Библията, е, че Бог силно желае да даде на децата Си мъдрост - на всеки, който иска и вярва. Първото и най-важно последствие от тази истина е, че трябва да търсим Бога и Неговата мъдрост в молитва и в Писанието, за да можем да станем наистина мъдри лидери. Но също така е вярно, че като лидери една от най-важните ни отговорности е да водим и другите към Бога в молитва и в изучаване на Писанието, така че те също да могат да познават Бога и Неговите пътища. Ние трябва да им помогнем да мислят за начините, по които Неговата истина трябва на практика да оформи техните приоритети, убеждения и действия във всички сфери на техния живот.

Като лидери имаме възможността и отговорността да повлияем на другите да живеят мъдро и да изпитат Божието благословение. Има редица начини за влияние върху другите: можем да командваме, да даваме съвети, да разказваме истории и да задаваме въпроси. Влиянието, което е съсредоточено върху експертния опит на лидера (командите и съветите), се фокусира основно върху постигането на подходящо поведение и принуждаването на другите да се съобразяват. Това е по-бързо и понякога по-ясно - и определено има време, когато е подходящо да се възприеме този подход - но той не учи другите да мислят и да вземат решения. Резултатът е, че хората често не се чувстват отговорни за решенията, които вземат и могат да се чувстват манипулирани в процеса. В подобни ситуации те отново ще трябва да потърсят съвет от други. Стратегиите на влияние, които помагат на онези, които ръководим да станат експерти в живота си и в мъдростта чрез открит разговор (особено разказване на истории и задаване на добри въпроси), може да отнема повече време, но помага на другите да имат пълна отговорност за решенията си и да се научат да растат в мъдрост. Не е изненадващо, че Исус използва всички тези видове въздействия, но е най-известен с влиянието си върху другите чрез разказване на истории и задаване на добри въпроси.

Когато хората търсят лидери за помощ при взимането на решения или когато лидерът трябва да се изправи срещу друг в решенията, които се вземат, задаването на добри въпроси често е най-мъдрият и най-полезен метод. Специално искаме да зададем въпроси, които помагат на другите да мислят върху целите, приоритетите, мотивите, както и резултатите, които търсят. Повечето хора започват да мислят за конкретни действия - трябва ли да направя това или онова. Ние помагаме на хората да растат в мъдрост, когато първо им помагаме да изяснят своите вярвания и приоритети, които формират решенията за действие. След като се замислим върху тези основни неща, тогава можем да зададем и добри въпроси, свързани с конкретните действия и последствията от тях. Добрите въпроси са с отворен край (не изискват отговор само с няколко думи), искрени са (не манипулативни или заплашителни, а основани на истинското желание за диалог), помагат на хората да мислят и споделят своята перспектива и процес и стимулират мисленето. Като такива те създават полезен разговор и насърчават мисленето. Лошите въпроси често са прикрити твърдения и са бариери пред искрената комуникация.

Добрата новина е, че мъдростта се учи и чрез практика всички ние можем да растем като разумно и внимателно водим другите, които Бог е поставил под наша грижа.

◆ За по-нататъшно изучаване върху ролята на мъдреца

1. Прочетете Притчи 8, Яков 1:5-7 и 3:13-18. Какво научавате за мъдростта? Какво представлява, какъв е нейния произход и как хората могат да придобият мъдрост?
2. Прочетете III Царе 3:5-28. Какво научавате за принципите на търсене и предлагане на мъдрост?
3. Прочетете Лука 7:36-50, 9:18-20, 10:25-37 и 12:13-21. Какво показват тези пасажии за някои от начините, по които Исус е помагал и е повлиял на другите?

СТРАЖ

За съжаление, грехът е реалност в света, в който живеем. Нещо повече, това е реалност и борба в живота ни и в живота на онези, които водим. Тази истина не е извинение за никого да живее, както си иска. По-скоро тази реалност дава форма и нужда от следващия образ на лидерството: стражът.

В библейски времена една от най-значимите части на града е била нейната стена, тъй като е осигурявала защита срещу евентуални нападатели; много войни са били спечелени или изгубени поради здравината на градската стена. Една от най-важните професии, свързани със силата и защитата на града е бил стражът, който е патрулирал по стените и е наблюдавал за предстоящи заплахи. Неговата задача е била да предупреди и събуди гражданите на града, когато забелязвал някаква опасност. Християнският водач, също като стражите, има важната роля да бъде винаги бдителен за възможната заплаха от грях, да предупрежда хората за тази заплаха и да им помага да водят войната срещу греха. Неуспехът за християнския лидер, също както и за стража, се бележи от това да не бъде достатъчно бдителен за заплахата от греха, да не види присъствието му, да не успее да предупреди другите и да не ги доведе до безопасност.

Библията казва, че грехът е измамен. Той обещава неща, които не може да изпълни – като цяло обещава благословение и щастие извън Божието присъствие и воля. Дългосрочният ефект на греха е, че закоравява сърцата ни, така че вече да не желаем Бога или Неговата воля. По тази причина Библията призовава вярващите да се насърчават редовно. Това насърчение означава да сочим един на друг истината на Евангелието, че вечния живот и изобилното благословение се преживяват само в Исус. Трябва да изследваме и разискваме заедно начините, по които грехът е измамен и какво обещава Божието слово. Насърчаването също така означава да говорим твърдите думи на конфронтация, когато присъствието на грехове показва лицето си в живота на хората около нас.

Лидерът има конкретна отговорност в тази област. Като страж, той трябва да помага на онези, които води, за да се насърчават един друг, като вярват в истината на Евангелието, следват Исус и разкриват лъжите на греха. Лидерите трябва да бъдат бдителни и готови да действат, когато видят присъствието на грях в живота на своето стадо. Разбира се, лидерите следват примера на Исус, Който конфронтираше хората с благодат и истина. Това за нас би означавало да изберем най-доброто време и начин да адресираме греха, така че онези, които са в клопката му, да се чувстват обичани и да се замислят за сериозността на ситуацията. Конфронтирането с благодат и истина означава да поканим другите да се изповядат и да бъдат искрени по отношение на своята греховност, като им помогнем да се покаят от грешните практики и да се доверят на Исус. И накрая, това означава да говорим чудесната истина на Благовестието на благодатта, че Бог прощава на всички, които идват при Него и се покаят за греховете си. (Една област от особена важност в това отношение за лидера е в живота на групата. Водачът трябва да реагира бързо и да действа, когато в групата се появи конфликт и нарушени взаимоотношения.)

Насърчаването и увещаването на другите е важна роля на лидера. И все пак има още един аспект на лидерството, който е още по-значим: лидерът трябва да бъде пример! Той трябва да бъде пример за човек, който показва на практика откритост в борбата с греха и неговата измама. Водачите трябва да са готови веднага да се изповядват публично, да се покаят и да търсят помощта и служението на другите. Тази практика показва сериозността и важността на справянето с греха в нашия живот, но също така дава пример, че е добре хората да споделят; и създава безопасно пространство, където човек вижда смисъла на това да споделя борбите си с другите. Истината е, че членовете на групата наблюдават и следват ръководството на своите лидери; най-често те ще споделят толкова открито и уязвимо, колкото техните лидери го правят.

◆ За по-нататъшно изучаване върху ролята на стража

1. Прочетете Евреи 3:12-4:16 и Яков 5:13-20. Какво ни учат тези стихове за греха? Как може общността от вярващи да си помагат един друг в борбата срещу греха? Как лично вие сте опитвали истината на тези стихове?
2. Прочетете Йезекиил 3:16-21 и 33:1-20. Каква е ролята на лидера-страж? Каква е неговата отговорност? Как изглеждат успеха и провала? Защо Бог ни насочва към този вид ръководител?
3. Прочетете Марк 14:32-42, Йоан 8:1-11, Лука 3:7-18, Деяния 20:17-35. По какъв начин Исус, Йоан и Павел са примери за лидери-стражи? Какво можем да научим от техния пример?

ЗЕМЕДЕЛЕЦ

Един от образите на лидерството, който Библията често използва, е земеделецът. Това е подходящо сравнение, защото Божието царство има за цел да расте и да дава плодове. Бог е истинският градинар, Който дава живот и ни кара да растем и да произвеждаме плодове. Християнският водач играе важна роля в това като Божи съработник на нивата. Бог търси повече работници, които вярно ще служат, тъй като реколтата е изобилна, но работниците са малко.

Като лидери искаме да видим, че работата расте и се умножава и също, че продължава и след нас. Ние имаме ролята да приканваме и избираме, да тренираме и екипираме, и да възпроизвеждаме лидери, които ще изпълняват Божията работа и ще я видят да расте и да се умножава в плодородието. Образът на лидера-земеделец ни помага, когато размишляваме върху тези задачи.

Земеделецът има три основни задачи: сеитба, грижа за растежа на растението (поливане и плевене) и събиране на реколтата. Както в притчата, която Исус разказва за сеяча и семената, трябва да сеем широко и щедро. Това на практика означава, че лидерите често са призовани да дадат шансове за растеж на мнозина. Ние можем да дадем възможност на хората да израстват чрез изучаване на Библията, покани за конференции и обучителни събития, за споделено време с нас или за служение и водене на различни събития. Понякога се изкушаваме да сеем само сред хората, които вярваме, че ще реагират. Проблемът с това е, че твърде често нашите преценки са изкривени, защото не можем да видим в сърцата на хората.

Когато сеем широко, ще видим „добрата почва“ чрез отговорите на хората на тези възможности. Добрата почва изглежда като отзивчивост - хора, които са склонни да растат и да бъдат обучавани и които ще се възползват от предоставените им възможности. Добрата почва също се характеризира с наличност; те са на разположение и имат време и желание да превърнат растежа в приоритет. И накрая, добрата почва се отличава с вяра. Те чуват, откликват и следват; те може би не винаги успяват, но се опитват. Добрата почва не се характеризира с компетентност, а с отзивчивост - твърде често най-компетентните хора са твърде заети, за да бъдат на разположение или са прекалено разсеяни, за да откликват с вяроност. Добрата почва около Исус беше 12 много обикновени хора - не най-компетентните, брилянтни лидери на своя ден. Тези 12 направиха много грешки и далеч не бяха свършени, но бяха достъпни, податливи на обучение и верни. Чрез тях Исус постигна изобилна жетва. (Трябва да се отбележи, че често типовете почви се променят, така че в даден момент някой, който не реагира, ще стане добра почва и обратно. Това отново посочва факта, че лидерът трябва често да сеете семето на поканата).

Исус постигна реколтата в тези 12 и в други, които откликнаха, като създаваше подходяща среда, в която да растат. Както земеделецът напоява и плеви, за да могат растенията

да растат, християнският лидер също трябва да създава среда, в която другите могат да растат. Ние поливаме, когато предлагаме допълнителни възможности за обучение на отзивчивите. Ние плевим, когато предлагаме полезна обратна връзка, предупреждение или корекция.

Когато обучаваме и помагаме на другите да развият лидерските си умения, трябва да признаем, че ролята на водача се променя с течение на времето. Исус първо покани хората да бъдат с Него и да гледат, докато служи на другите. Докато им даваше пример, те бяха свободни да наблюдават и задават въпроси. След това Той служи редом с тях и им даде по-голяма отговорност в служението. Понеже учениците се присъединиха към Исус в служението, те израснаха в увереност и компетентност, докато служеха заедно. Това също така създаде повече възможности за моменти на обучение, полезна обратна връзка и растеж. Накрая дойде денят, когато ги изпрати да служат в Негово име. Те излязоха да служат на другите и да канят други да се присъединят към тях в служение.

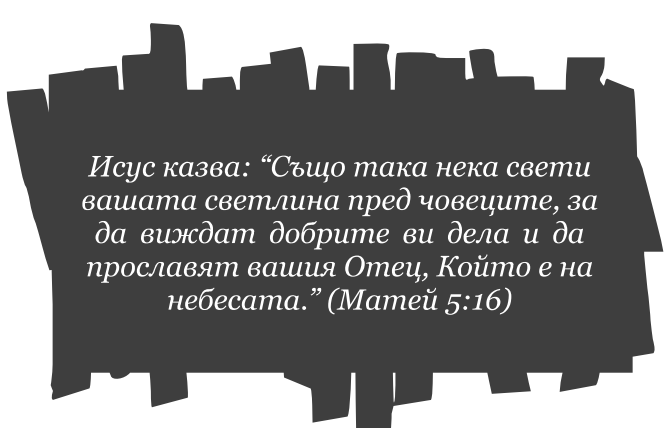
Някои казват, че има четири етапа в развитието на лидера: 1) „Аз правя, вие гледате“, където даваме пример в лидерството и хвърляме семената на възможностите. 2) „Аз правя, вие помагате“, където обучаваме за служение и даваме практически и изпълними задачи на хората, които искаме да служат заедно с нас. 3) „Вие вършите, аз помагам“, където даваме по-голяма отговорност и независимост, и ние служим като подкрепа, особено чрез насърчение и обратна връзка. 4) „Вие правите, някой друг гледа и се учи.“ Тук служението идва в пълен кръг, тъй като сега новият лидер се стреми да развива други в служение като сее, полива и жъне.

◆ За по-нататъшно изучаване върху ролята на земеделеца

1. Прочетете Марк 4. Какво ни казват за Божието царство тези земеделски притчи? Каква роля играе земеделецът в жетвата?
2. Прочетете II Тимотей 1:6 – 2:13. По какъв начин Павел развива и насърчава Тимотей като млад водач? Защо го прави? Какви лидерски уроци и принципи предава той на Тимотей?
3. Прочетете Марк 1:14-20, 3:13-19, Йоан 4:27-34, 6:1-15, Лука 10:1-24 и Матей 28:16-20. По какъв начин Исус се грижи и ръководи учениците? По какъв начин Неговото водене прогресира и се развива спрямо тях в различните етапи?

ПРИМЕР

Последният библиейски образ на лидерството, който ще разгледаме, е примерът. Лидерите са призвани да живеят по такъв начин, че другите да могат да следват примера им и да имитират тяхната вяра. Както вече беше посочено, лидерството е влияние и един от начините, по които лидерите най-силно влияят на другите, е чрез техния пример. Лидерът - пример не означава, че той трябва да е съвършен (или че трябва да се преструва, че е такъв), но трябва да живее със съзнанието, че другите гледат и следват примера, който той дава. Да се дава пример не е проява на гордост и арогантност - сякаш лидерът е по-добър от другите. Това е дело на благодатта в живота на лидерите. Животът и думите им в крайна сметка трябва да насочват другите към Исус и живота и благодатта, които се намират в Него.

Исус казва: “Също така нека свети вашата светлина пред човеците, за да виждат добрите ви дела и да прославят вашия Отец, Който е на небесата.” (Матей 5:16)

Присъщо за тези хора е, че те трябва да живеят с другите, за да могат те да видят и забележат техния живот и пример. Когато прекарваме време с хора, както в служението, така и в обикновения живот, начинът ни на живот и нашият пример ще бъдат очевидни за другите. В някои случаи и със смирение може да се наложи да обясним и споделим нашия пример (както Исус направи в Йоан 13 след измиването краката на учениците), когато хората не разбират защо правим това, което правим. Не винаги можем да приемем, че хората ще видят и разберат значението на нашите действия и поведение. Разбира се, ние не искаме винаги да говорим за нашите действия - тъй като би изглеждало горделиво и неправилно да изместваме фокуса от Исус. Но не е грешно другите да знаят, че се стремим да живеем като пример за тях.

Има няколко начина, по които лидерът трябва съзнателно да бъде пример за другите.

Водачът трябва да се стреми да моделира живот на святост. Той трябва да е познат със своята любов, доверие и страх от Бога. Трябва да се стреми да живее по начин, който е морално безупречен в думи и дела. Лидерите трябва да бъдат известни с начините, по които обичат другите и използват думите си за насърчаване и благословение. По същия начин те трябва да бъдат пример за жертвоготовно служение и щедро гостоприемство.

Лидерът също трябва да моделира живот на изповед и покаяние. Другите трябва да видят, че той не претендира, че е съвършен и че не е лицемер. По-скоро трябва да е готов да бъде уязвим при споделянето на своите борби и недостатъци. Истинските християнски лидери трябва искрено да изповядват своите провали, да търсят опрощение от Бога и другите и да се стремят да приведат живота си в синхрон с Божиите думи и пътища. По същия начин те трябва да са пример за прощение спрямо другите и да търсят помирение във всички взаимоотношения.

Другите трябва да видят и да забележат, че лидерът продължава да расте и да се учи. Той трябва да бъде модел на човек, който се стреми да чуе Божието слово и да го прилага в живота си. Другите трябва да знаят, че лидерът не вярва, че е пристигнал до крайната цел, но се стреми винаги да расте. Те трябва да задават тона за това как се живее в отклик на Бога и да имат свидетелства за това как са били благословени чрез покорството си към Бога.

По същия начин лидерите трябва да са пример за участие в Благовестието и служението. В живота и в техните свидетелства трябва да е очевидно, че те активно се стремят да си партнират с Бога в Неговата мисия в света. Те не пропиляват живота си, а са примери за хора, които се стремят към това, което е важно за Бога.

В крайна сметка лидерите трябва да бъдат пример на хора, чийто фокус и приоритет е Исус. По всякакъв начин техният живот трябва да насочва другите да видят Исус и да последват Неговото водителство и пример.

За по-нататъшно изучаване върху ролята на примера

1. Прочетете I Коринтяни 10:23-11:1, Филипяни 3:7-21 и II Солунци 3:6-10. По какъв начин Павел е пример за тези църкви? Как можем и ние като Павел да насочваме към нашия пример без да бъдем горделиви? Защо това е важно?
2. Прочетете I Тимотей 3:1-13 и 4:11-16, както и Тит 1:5-9 и 2:6-8. Какво ни учат тези стихове за квалификациите и ролите на лидера? Защо те са важни?
3. Прочетете Евреи 13:7. Кои са хората, които познавате, които водят чрез личен пример? По какъв начин сте израснали, гледайки ги? По какви специфични начини можете да имитирате тяхната вяра?

Въпроси за размишление и приложение

В тази глава разгледахме още четири образа на лидерството: мъдрец, страж, земеделец и пример.

1. Защо всеки от тези образи е важен за християнското лидерство? Какво би липсвало, ако някой от тези образи отсъстваше?
2. Като мислите за тези четири образа коя е областта, в която бихте искали да израствате като водач? Кои са практичните стъпки, които бихте могли да предприемете, за да продължите да растете в тази област?

3 ГЛАВА

КАЧЕСТВА НА ЛИДЕРА

Духовното лидерство изисква хора, изпълнени със Святия Дух. Други качества са важни, но да бъде изпълнен с Духа е абсолютно необходимо.

Човек може да има блестящ ум и да притежава умело административно умение, но без духовност не е в състояние да предостави истинско духовно лидерство. Книгата „Деяния на апостолите“ е историята на хората, които учредяват Църквата и водят мисионерско служение чрез укрепването и овластяването на Святия Дух. Зад цялото занимание на апостолите е водещата дейност на Духа, всемогъщият Директор на мисионерското начинание на Църквата. Тези ранни лидери бяха чувствителни към Неговото присъствие и понеже бяха предали собствената си воля на контрола на Духа, те бяха щастливи да се подчинят на Неговите подбуди и напътствия. Духът поведе Филип по пустинния път, Петър до къщата на Корнилий и Павел да отиде на мисионерско пътуване из цяла Азия и Европа - и тези лидери, изпълнени с Духа, слушаха, уповаваха и се подчиняваха. Това е истинското духовно лидерство.

Да бъде изпълнен с Духа означава просто, че християнинът доброволно предава живота и волята си на Божия Дух, така че те да бъдат контролирани от Него. Чрез вяра личността на вярващия е обзета, овладяна и контролирана от Духа. И чрез вяра неговия ум, емоции, воля и сила стават достъпни за Духа, за да го ръководят и използват.

Когато поканим Духа да ни изпълни, Неговата сила обхваща нашия живот със сила и страст. Под Неговия контрол, естествените дарби на ръководене и плодовете на Духа се издигат и осветават за Божията цел. Всяко истинско християнско служение и лидерство е израз на силата на Духа чрез вярващите, предадени на Него.

МОЛИТВА

Духовният водач трябва да изпревари останалите, преди всичко в молитва. И все пак най-напредналият водач е наясно с възможността за безкрайно развитие в молитвения си живот. Молитвата е жизненото дихание и естествения въздух на християнина.

Странният парадокс е, че повечето от нас трудно се молят и не се радват да се приближат до Бога. Ние наричаме молитвата незаменима; ние знаем, че Писанията го изискват. Въпреки това често не се молим. Времето, което отделяме, е истинска мярка за нейното значение за нас. Винаги намираме време за важните неща. Най-често срещаното извинение за малкото време, прекарано в молитва, е списъкът с неща, които имаме да вършим, и които препълват нашия ден. За Мартин Лутер допълнителното натоварване със задължения е било достатъчно основание да се моли повече, а не по-малко. Ако Лутер е бил зает и се е молил, тогава и ние можем.

„Работете, работете от рано до късно. Всъщност имам толкова много неща за вършене, че трябва да прекарам първите три часа в молитва.“ - Мартин Лутер

Но дори повече християнинът, който търси пример, който да следва, ще направи добре да се обърне към живота на Исус. Със сигурност, ако някой би могъл да поддържа живота си без молитва, то това би бил самият Син на Бога. Ако беше глупаво или ненужно, Христос нямаше да губи времето Си. Но молитвата беше доминиращата черта на Неговия живот и повтаряща се част от Неговото учение. Защото молитвата за Исус не беше прибързана добавка, а радостна необходимост. Тя поддържаше Неговото виждане остро и ясно. Тя му даде кураж да издържи съвършената, но жертвена воля на Неговия Отец.

Исус учи, че не можем да направим нищо, без да пребъдваме в Него, което става чрез молитва. Ние не можем да бъдем ученици на Исус или водачи на другите без тази жива връзка с Бога чрез молитва. И със сигурност Библията учи, че начинът да се постигне истинска промяна в живота на хората около нас е чрез молитва. Молитвата е най-важното служение, което лидерът има и най-големия му ресурс.

Усъвършенстването на молитвата, както и всичко останало, отнема време. И не можем да научим за молитвата освен чрез молитва. Всички християни се нуждаят от повече преподаване в изкуството на молитвата и Святия Дух е най-добрият възможен учител. Помощта на Духа в молитвата се споменава в Библията по-често, отколкото всяка друга помощ, която Той дава; и Той се наслаждава да ни помага в молитва. Всички истински молитви идват от дейността на Духа в нашите души. Да се молим в Духа означава, че се молим в същата посока, за едни и същи неща и в същото име като Святия Дух. Истинската молитва се издига в духа на християнина от Духа, който живее в нас. Когато сме наясно с нашия грях, Той ни води към милостта и благодатта на Исус. Когато не знаем как да се молим, Той ни води към Божия ум. Когато се чувстваме слаби, Духът ни позволява да се издигнем над нашите слабости.

ВРЕМЕ

Качеството на това как човек ръководи може да бъде частично измерено с времето: това как го използва и инвестира. Характерът и кариерата на един млад лидер зависи от това как той или тя прекарва свободното си време. Не можем да регулираме учебните часове и работното време - те са фиксирани за нас - но можем да решим какво ще правим преди и след тези ангажименти. Начинът, по който използваме излишъка от часове, ще

определи дали ще се развием в посредствени или във влиятелни хора. Свободното време е славна възможност и коварна опасност. Един час може да бъде разумно инвестиран или глупаво пропилян. Всеки миг е дар от Бога, който заслужава грижи, защото както и да го гледаме - времето ни е кратко, а работата е много.

Минутите и часовете със сигурност ще преминат, но можем да ги насочим целенасочено и продуктивно. Разумно прекарани те се превръщат в изобилен живот. Най-доброто използване на живота ни е да го похарчим за нещо, което ще го надживее. Стойността на живота не е неговата продължителност, а неговото инвестиране - не колко дълго, а колко пълноценно живеем.

Лидерът рядко ще каже: „Нямам време“. Такова извинение обикновено е убежище на незначителен и неефективен човек. Всеки от нас има време да извърши цялата Божия воля за своя живот. Нашият проблем не е твърде малкото време, а това, че не използваме добре времето, което имаме.

В лицето на тази реалност лидерът трябва внимателно да избере приоритетите си. Той или тя трябва внимателно да прецени стойността на различните възможности и отговорности. Лидерът не може да отделя време за вторични въпроси, докато съществените задължения викат за внимание. Един ден се нуждае от внимателно планиране. Човекът, който иска да се отличи, трябва да избира и отхвърля, след това да се концентрира върху най-важните неща.

Отлагането, крадецът на времето, е едно от най-мощните оръжия на дявола, с които ощетява вечното ни наследство. Навикът на „отлагане“ е фатален за духовното лидерство. Неговата сила е в нашето естествено нежелание да се сблъскаме с важни решения. Взимането на решения и предприемането на действия върху тях винаги изисква повече енергия. Но отлагането във времето никога не улеснява действията, точно обратното. „Направи го сега“ е мотото, което довежда много хора до успех. Полезен метод за преодоляване на отлагането е внимателно да се определят крайни срокове и никога да не се пропускат или отлагат.

ДИСЦИПЛИНА

Без това основно качество, всички останали дарби остават джуджета: те не могат да пораснат. Преди да превземем света, трябва първо да победим себе си. Лидерът е човек, който се е научил да се подчинява на дисциплина, наложена отвън, а след това е наложил дори по-строга дисциплина отвътре. Онези, които се бунтуват срещу авторитети и презират самодисциплината, които бягат от възискателността и се отвърщат от саможертвите – не са квалифицирани да водят други. Много от онези, които се отказват от служенията си, са достатъчно даровити, но имат огромни области от живота, които плуват спокойно извън контрола на Святия Дух. Мързеливи и неорганизираните хора никога не се издигат до истинско лидерство. Много от онези, които се стремят към лидерски позиции пропадат, защото никога не са се научили да следват друг.

Един млад човек от лидерски калибър ще работи, докато другите си губят времето, ще учи, докато другите дремят, ще се моли, докато другите се реят в мечти. Ленивите навици се преодоляват, независимо дали се отнася до мисли, дела или начин на обличане и поведение в ежедневието. Изгряващият лидер се храни правилно, стои изправен и се подготвя да води духовна война. Той ще поеме с готовност неприятна задача, която другите отбягват или скрито задължение, което хората отбягват, защото не носи публично признание. Тъй като Святия Дух изпълва живота му, той се научава да не се свива пред трудните ситуации или да бяга от трудните хора. Той с милост и смелост ще смърти, когато се налага или ще приложи необходимата дисциплина, когато интересите на Божията работа го изискват. Той няма да отлага, но ще предпочете да се справи първо с по-трудните задачи.

КУРАЖ

От лидерите се изисква смелост от най-висш порядък – винаги морална смелост, а често и физическа такава. Куражът е това качество на ума, което позволява на хората да се сблъскат твърдо с опасността или трудността, без страх или обезсърчение.

Павел признава, че е изпитвал страх, но това никога не го е спирало: „Аз бях немощен между вас, страхувах се и много треперех.“ (I Кор. 2:3) Във II Кор. 7:5 Павел изповядва: „отвсякъде бяхме в утеснение: отвън борби, отвътре страхове.“ Той никога не е подценявал опасността, но също така никога не е позволявал тя да го държи далеч от Господната работа.

Не всеки е смел по природа. Но независимо дали сме дръзки или сдържани, Бог призовава лидерите да са смели и да не капитулират пред страха. Такъв призив към смелост би бил по-скоро безсмислен, ако никой от нищо не се боеше. Понеже страхът е реална част от живота, Бог ни е дал Святия Дух, Който ни изпълва със сила. Но ние трябва да оставим тази сила да си върши работата и да не се боим.

Помислете за момент върху следните два текста: „вратата на стаята, където бяха събрани учениците, беше заключена поради страх от юдеите“ (Йоан 20:19) и „А те, като гледаха дързостта на Петър и Йоан и вече бяха забелязали, че са неуки и обикновени хора, се чудеха...“ (Деян. 4:13). Тези описания се отнасят до същите ученици и абсолютно същата опозиция. Разликата е във времето. Какво се е случило между първия и втория случай? Святият Дух им даде „дух не на страх, а на сила, любов и себевладение.“ (II Тим. 1:7).

Смелите лидери се сблъскват с неприятни и дори ужасни ситуации с хладнокръвие, след това действат, за да изведат добро от трудностите, дори и ако действията им не са възприети добре. Лидерството винаги се изправя пред естествената човешка инерция и опозиция. Но смелостта следва с дадената задача, докато тя не бъде свършена.

Хората очакват лидерите да са спокойни и смели по време на криза. Докато другите губят ума и дума, лидерите здраво държат курса. Те укрепяват последователи наред с обезкуражаващите неуспехи и разтърсващите поражения.

СМИРЕНИЕ

Смирението също е белег на духовния лидер. Христос казва на Своите последователи да се отвърнат от надутото поведение на ориенталските деспоти и вместо това да приемат поведението на слуги (Мат. 20:25-27). Както и в древни времена, днес смирението е най-малко почитаното качество в политическите и бизнес средите. Духовният лидер ще избере скрития път на жертвоготовното служение и одобрението от Бога, вместо пищното себепрепоръчване на света.

Ние често разглеждаме Йоан Кръстител като велик заради брилянтното му красноречие и безстрашното му изобличаване на злите на деня. Неговите думи пронизвали и изобличавали сърцето на много дребен владетел. Но най-голямото му величие се разкрива в безкрайно мъдрото му твърдение „Той трябва да расте, а пък аз да се смалявам“ (Йоан 3:30). Тук духовният ръст на Йоан звънти ясно и силно.

Смирението на лидера трябва да расте с годините, също като другите му качества. Забележете предимството на Павел в благодатта на смирението. Рано в своето служение, той казва: „Защото аз съм най-нищожният от апостолите, който не съм достоен и апостол да се нарека, понеже гоних Божията църква.“ (I Кор. 15:9). По-късно той споделя: „На мене, най-нищожният от всички светии, се даде тази благодат...“ (Еф. 3:8). Към края на неговия живот, той говори за милостите на Христос и за неговото собствено чувство за принадлежност: „Христос Исус дойде на света да спаси грешните, от които главният съм аз.“ (I Тим. 1:15).

Уилям Лоу пише в своята класика с духовни размишления „Сериозен призив“: „Нека всеки твой ден бъде ден на смирение; бъди низходителен към всички слабости и немощи на твоите събратя-творения, покривай техните слабости, обичай превъзходствата им, насърчвай добродетелите им, облекчавай нуждите им, радвай се в благоденствието им, бъди състрадателен в тяхното страдание, приеми приятелството им, пренебрегвай грубостта, прощавай злостта им, бъди слуга на слугите и благоволи да вършиш най-ниската задача на най-нископоставените от хората.“

Духовният лидер на днешното време е този, който с удоволствие е асистент и помощник, смирено подкрепя друг да постига велики неща. Робърт Морисън от Китай пише: „Големият провал на нашите мисии е, че никой не иска да е втори.“

ПОЧТЕНОСТ И ЧЕСТНОСТ

Павел говори за своите грешки и успехи с откритост, която малцина от нас са готови да копират. Дори още преди своето обръщение, той е служил на Бога с чиста съвест (II Тим. 1:3) и с голяма лична почитеност. По-късно той пише: „говорим искрено в Христос, като от Бога пред Бога“ (II Кор. 2:17).

Тези две качества на лидерския характер са били част от Божия закон за израелтяните (Втор. 18:13). Бог иска Неговия народ да показва прозрачен характер, откритост и невинност.

Със сигурност духовният водач трябва да бъде искрен в обещанията, верен в изпълнението на задълженията си, изправен във финансите си, лоялен в служението и честен в говоренето си.

ТЪРПЕНИЕ

Духовният водач има нужда от здравословна доза търпение. Търпението често е наричано „царицата на добродетелите“. Често ние разглеждаме търпението като пасивно качество, сякаш търпеливият човек е напълно покорен и полузаспал. Тази версия на търпението обаче се нуждае от библейски коректив. Баркли поучава върху II Петрово 1:6: „Думата никога не означава някой, който седи със скръстени ръце и просто понася всичко. Това е победоносно устояване. Християнска твърдост, смело и безстрашно приемане на всичко, което животът може да ни стори и трансформирането на дори най-лошото в още една стъпка по пътя нагоре. Това е смелата и триумфална способност да понасяш неща, която позволява на човека да премине точката на пречупване без да се пречупи и винаги да поздравява още невидяното с настроение.“

Лидерът проявява търпение като не бяга прекалено напред пред онези, които го следват и по този начин не ги обезкуражава. Докато се стреми напред, той стои достатъчно близо, за да го виждат и чуват. Той не е толкова силен, че да не може да покаже окуражаваща симпатия за слабостите на своите другари в пътуването. „Ние, силните, сме длъжни да носим немощите на слабите и да не угаждаме на себе си.“ (Рим. 15:1).

Човек, който е нетърпелив към слабостите на другите, ще бъде неефективен в своето лидерство. Доказателството за нашата сила се крие не в разстоянието, което ни отделя от другите бегачи, а в нашата близост с тях, нашето намалено темпо заради тях, помощта, която им оказваме да се стегнат и да прекосят финала.

◆ Въпроси за размишление и приложение

В тази глава ние разгледахме отношението на лидера към времето и молитвата и качества като: дисциплината, куража, смириенето, честността, почтеността и търпението:

1. Защо всяка от тези характеристики е съществена за лидерството?
2. Какъв е резултатът върху лидера и онези, които той води, ако тези характеристики липсват? Какъв е положителният резултат върху лидера и онези, които той води, ако лидерът притежава тези качества?
3. Какво научихте за всяка от тези характеристики от Библията, другите и своя собствен опит?
4. Как могат лидерите да развиват тези качества в живота си?
5. От предложения списък на качества, необходими на лидера, кои са вашите силни и слаби места? Кое се нуждае от повече внимание в живота ви в този момент?
6. Каква конкретна стъпка можете да предприемете, за да израствате в тези качества, които имат най-много нужда от внимание в момента?

ВЪВЕДЕНИЕ 2

КОМПОНЕНТИ И ЕТАПИ НА СТУДЕНТСКАТА ГРУПА

В тази втора част на Наръчника на студентския лидер ще разгледаме и получим повече информация за самата студентска група, нейния живот, развитие, подготовката на студентския лидер за водене на библейското изучаване, ръководенето, планирането и грижата за членовете на групата. Тази част дава както теоретично, така и практично знание с цел този Наръчник да има реална и задълбочена полза за студентските лидери.

Ще отделим време да разгледаме Компонентите на студентската група и Етапите на нейното развитие. Тези два аспекта от живота на групата са изключително важни и тяхното познаване, управление и оценка са път към една стабилна, дейна, полезна, служеща и развиваща се студентска общност.

КОМПОНЕНТИ НА ГРУПАТА

Божие Слово е нашият неизчерпаем „наръчник“ на модели за поведение. Не липсват такива дори и в организационен аспект. Независимо, че Божието слово акцентира върху духовния живот и развитие на човека, в него откриваме и примери за организиране, ръководене и растеж на общества от хора, признали върховенството на Бога в своя живот. Така, както Бог даде напътствия на Мойсей да раздели Неговия народ на групи от десет и петдесет души по време на излизането им от Египет, по същия начин Той даде мъдрост и на водачите на ранната Църква да обособят малки групи като част от цялото. Деяния 2:26 свидетелства за организацията на Църквата в Ерусалим –

християните имаха общо събиране, което „единодушно прекарваха в храма“ и събирания на малки групи, на което „разчупваха хляб по къщите си“. Най-вероятно тези малки групи са били сформирани от християни, които са живеели в близост един до друг. Това са били групи за общение, молитва и насърчение. Нека да обърнем малко повече внимание на пасажа в Деяния 2 глава.

С помощта на Божието слово ние виждаме някои от отличителните характеристики на една библейска група. А те са:

- общение или създаване на общност,
- хваление и молитва,
- Слово или изучаване на Библията,
- споделяне на вярата ни с околните или благовестие.

Тези компоненти са изключително важи и за нашите студентски групи днес, както са били от основополагащо значение и за малките християнски групи в миналото. Ето защо целта ни за всяка група трябва да бъде да тя расте във всеки от тези 4 компонента.

Всеки от тях е свързан и преплетен с останалите, затова ние трябва да мислим как да растем във всяка от тези области.

◆ Като растем като общност за нас ще бъде по-лесно и по-естествено да се учим един от друг, да хвалим Бога и да се молим заедно и да си партнираме в служение. По същия начин, докато се учим заедно, молим се заедно и служим заедно, ние ще споделяме опитности, които ни обединяват и обвързват.

◆ Като изучаваме заедно Писанието, това ще ни води до естествена прослава на Бога, до търсенето Му в молитва и споделяне на Благата вест с останалите.

◆ Като служим заедно, това ще ни води до съвместна молитва за Божията помощ и водителство и до изучаване на Писанията заедно, за да можем да научим как можем да служим повече като Исус.

Това са само някои примери, но идеята е, че всеки от тези компоненти е свързан с останалите три. Затова, ние трябва да се уверим, че обръщаме достатъчно внимание на всеки от тях заедно като група.

Това не означава, че абсолютно на всяко събиране на групата ние ще се концентрираме на всеки еднакво – понякога ще обръщаме повече внимание на един или друг от тях. Важно е обаче да не игнорираме нито един. Като водачи ние трябва да мислим как можем да помогнем на нашите групи да растат в тези области и да участват заедно във всяка от тях.

В следващите няколко глави от Наръчника на студентския лидер ще отделим специално внимание на всеки един от компонентите и ще разберем повече за неговата важност и място в живота на студентската група, както и няколко практични идеи и съвети за развитието на отделния компонент.

ЕТАПИ В РАЗВИТИЕТО НА МАЛКАТА ГРУПА

Има още едно нещо, което трябва да имаме предвид, когато водим малки групи. Това е, че нашите групи са живи организми и че те растат и преминават през различни етапи. Важно е да се знаят и да се разпознават тези етапи, защото във всеки от тях членовете на групата имат различни потребности, както от страна на лидера, така и помежду си.

Разбира се всяка група е различна, затова няма рецепти и правила. Има обаче някои общи характеристики и предвидими фази, които се наблюдават в групите и е полезно да се знаят. Понякога групите ще преминават през фазите напред и назад, и може да има

различни хора на различни етапи. Но все пак е полезно да се мисли за това, за да може всеки студентски лидер да знае какво можете да направите, за да помогне на своята група да расте.

Малката група се състои от хора, всеки един от които има отделна индивидуалност. Всеки идва на група с различни очаквания, страхове, въпроси и надежди. От нас като лидери се иска да направим от това разнообразие едно добре функциониращо цяло. Въпросът е как да превърнем своята група от механичен сбор от индивидуалности в тяло, в което „всяка част действа съразмерно“ с останалите.

В началото е нужно да знаем как членовете се чувстват, когато дойдат за първи път на група и започнат да общуват с останалите. Оттам нататък групата преминава през различни етапи на развитие. Подобно на хората, чийто живот преминава през детство, младост, зрялост и старост, животът в малката група преминава през 4 етапа: Стартиране и проучване, Проверка и преход, Действие, Завършване и закриване.

◆ Етапът на стартиране и проучване

е началната фаза, когато хората идват на група за да постигнат някакви цели и не знаят дали това е подходящата група за тях. По това време те си задават въпроси като: „Ще се сработим ли?“, „Ще ме приемат ли?“, „Дали другите ще са толкова посветени, колкото съм аз?“, „Какво мога да очаквам от тях?“, „Какво ще трябва аз да дам?“. Те чувстват несигурност и безпокойство, но същевременно са изпълнени с вълнение и приятни очаквания. Разговорите са върху безопасни теми. Членовете на групата научават основни неща един за друг – име, специалност, родно място, семейство.

В този период лидерът трябва ясно да съобщи къде и кога ще се провеждат срещите и че е хубаво всеки член да посещава редовно групата. Разбира се, това трябва да става с уважение и загриженост към всеки. Нашите думи и поведение трябва да казват: „Мястото ти е тук!“ Тогава хората ще разберат, че тяхната роля е важна и ще станат по-заангажирани към останалите.

Лидерът може да предложи на групата игри, които помагат на членовете да се опознаят взаимно. Групата може да започне да дефинира своите цели. Четирите компонента на малките групи трябва да присъстват още в началото. Неформалните прояви и личните срещи на лидера с членове на групата са важни, защото те ще им покажат, че той се интересува от тях.

◆ Проверка и преход

Скоро първоначалният ентузиазъм намалява. Някои хора започват да дразнят останалите с поведението или думите си. Оказва се, че лидерът не отговаря на представите на останалите и не е достатъчно инициативен. Членовете си задават въпроси като: „Кой е лидерът?“, „Това групата на еди-кой-си ли е?“. Групата полека преминава в етап на Проверка и преход. Възможно е в него някои хора да загубят интерес към групата и да започнат да идват по-рядко, а други да престанат. Тези, които са останали стават критични и нетърпеливи. Възможни са конфликти, но това не се случва задължително във всяка група.

В този период е нужно лидерът да умее да задава въпроси и да изслушва внимателно. Вместо да възприема отбранителна позиция срещу критиките, той трябва да търси обратната връзка, да се пита кои проблеми пречат на групата да върви напред и след като ги изясни, да се стреми да ги преодолява. Това става, когато той с любов се отнася и говори с членовете за негативното им отношение към групата, за чести отсъствия или проблеми в общуването им с други членове.

Освен това лидерът трябва да дава пример на останалите. Хората рядко споделят на по-дълбоко ниво от този, който е избран за лидер. Ако той говори само за своето учене, за своята работа или семейство, членовете на групата ще се движат „в същия коловоз“.

Същото се отнася и за посвещението – ако лидерът реши да не дойде на група, какво остава за другите?

Поради особения характер на прехода лидерът трябва да е гъвкав. Планирането е важно, но е важно и как хората възприемат плана. Бъдете готови, ако трябва да приемете алтернативен план. Когато някой е дошъл на група видимо депресиран, си заслужава да го оставите да поговори за това. Иначе другите ще си мислят за него през цялата среща и също няма да участват в дискусиата. Започването на молитвени партньорства в този период също може да улесни създаването на посвещение у членовете.

◆ Действие

Този етап започва, когато хората са готови да кажат: „Добре, какво можем да направим заедно?“; „Как можем да постигнем нашите цели?“. В определен смисъл това е най-важният етап от развитието на групата. Ако не успеем да го достигнем, то тогава групата не може да изпълни целта на своето съществуване. Затова лидерът трябва да се постарее с всички сили да придвижи групата от Проучването и Прехода към Действието.

За да достигнем до този етап, не е нужно да сме разрешили всички възможни конфликти и да харесваме безрезервно и абсолютно всеки. Съвместната работа за постигането на общата цел на групата ще ни помогне за изграждане на добри взаимоотношения. Нещо повече, така групата става „нашата група“, в която всеки има своето място и служение според своите таланти и дарби.

Етапът на Действие не е единственият, когато членовете на групата активно споделят своята вяра. Благовестието трябва да присъства във всяка фаза, но тук то намира най-пълно изражение.

Етапът Действие е приятен за лидера, защото членовете на групата са готови да поемат отговорност и започват да общуват по-дълбоко. Но и сега неговата роля продължава да бъде много важна. Той трябва да държи ясно видението пред групата, непрекъснато да дефинира и изяснява целите. Понякога групата може да го накара да направи скок заедно с нея напред – той трябва да не се колебае и да скача смело, макар и да му се налага да стъпва на нова територия. Времето на действие е вълнуващо, но не винаги е лесно! Освен това, лидерът е този, който трябва да насърчава хората да използват дарбите си, като същевременно се въздържа от фалшиви оценки в области, където съответният човек няма талант.

◆ Завършване и закриване

Със завършването на академичната година групата навлиза в последната си фаза – закриване. Членовете се питат: „Какво постигнахме?“; „Струваше ли си?“. Появяват се чувства на съжаление за пропуснатите възможности. Но също остават приятните спомени от прекараното време и от съвместните проекти. Тъгата, че вече няма да се виждаме се смесва с радостта от онова, което Бог е направил сред нас.

В тази фаза лидерът може да помогне на членовете да размислят върху онова, което Бог е направил. За това може да помогне и воденето на дневник на групата. Лидерът трябва да насърчи останалите да се радват за добрите неща, които са станали и да благодарят заедно за силата, която Бог им е дал, като се молят един за друг преди сбогуване, за своето израстване в определени области. Той трябва да подчертае, че Бог ги е използвал в живота на групата и в университета чрез постигнатите от тях цели. Така те са готови за настъпление в нови области.

Следната таблица обобщава четирите етапа, през които преминава групата и дава някои предложения за това какво е най-адекватното отношение, поведение и предложени от лидера инициативи за всеки един етап.

ЕТАПИ	ЧЛЕНОВЕ НА ГРУПАТА	РОЛЯ НА ЛИДЕРА
<p>Стартиране и проучване</p>	<p>Мислят:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Какъв е смисълът от групата? • Мога ли да намеря приятели тук? • Какво се очаква от мен? <p>Чувстват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Очакване с надежда. • Съмнения и страх. • Раздвоение. <p>Поведение:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Внимателни разговори на безопасни теми. • Даване на информация. 	<ul style="list-style-type: none"> • Приветствайте новите хора и поемете инициативата да ги опознаете. • Говорете открито за целта и виждането на групата. • Дайте добър тон на откритост и приемане. • Планирайте дейности, които да ви помогнат да разчупите леда и да се опознаете.
<p>Проверка и преход</p>	<p>Мислят:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мога ли да съм по-откровен и да имам доверие на групата? • Тази група наистина ли ще я бъде? Ще бъде ли добра група? • Започвам да харесвам _____, но _____ ме дразни. <p>Чувстват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Безпокойство. • Нетърпение. • Липса на ентузиазъм. • Растящо посвещение. <p>Поведение:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Намаляваща откритост у едни и растяща такава у други. • Намаляващо посвещение и посещаемост от едни и растящи такива у други. • Някои прояви на раздразнение. 	<ul style="list-style-type: none"> • Не губете надежда в тази фаза и помнете, че е естествена част от растежа на групата. • Отнасяйте се към хората с любов и уважение и искрено търсете начини да ги разбирате по-добре. • Насърчавайте ги да продължават да участват и да се опознават. • Продължете да давате пример като споделяте с другите. • Планирайте дейности, които да помогнат да се изгради доверие. • Започнете да давате на членовете на групата възможности да поемат повече отговорности в живота на групата (напр. да водят времето за молитва).

ЕТАПИ	ЧЛЕНОВЕ НА ГРУПАТА	РОЛЯ НА ЛИДЕРА
Действие	<p>Мислят:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нека да направим нещо! • Харесвам и имам доверие на групата. Те са ми приятели. • Посветен съм на тази група. <p>Чувстват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сигурни във взаимоотношенията. • Свобода и наслада. • Растящо оценяване на многообразието. <p>Поведение:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Допринасят с идеи, дарби и водачество. • Дават честна оценка. • Служат си един на друг. 	<ul style="list-style-type: none"> • Трябва да поддържате целите ясни и да предизвиквате хората да поемат рискове. • Развивайте дарбите на другите и помагайте на всеки човек в групата да открие по какъв начин може да бъде полезен на останалите. • Като група направете специфични планове заедно за това как искате да растете в молитва и хваление, служение и общение.
Завършване и закриване	<p>Мислят:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Струваше ли си? • Как израснах? Какво научих? <p>Чувстват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Радост • Тъга • Размисъл <p>Поведение:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Смях и сълзи • Наслада от приятелствата 	<ul style="list-style-type: none"> • Създайте дейности, за да могат хората да размишляват за това какво се е случило, да оценяват и да празнуват. • Отделете време, в което хората да споделят един с друг за какво са благодарни. • Помогнете на хората да направят някои планове за това, което им предстои и как биха могли да продължават да израстват.

4 ГЛАВА

ОБЩНОСТ И КОМУНИКАЦИЯ

ОБЩНОСТ

В тази глава заедно ще разгледаме първият компонент на студентската група, който на пръв поглед изглежда лесен и не много „духовен“, но всъщност е от основно значение за успеха на една група в целия процес на нейното развитие.

Както видяхме в пасажата от Деяния на апостолите, ранната Църква още от самото начало създава една близка, изградена на доверие и взаимопомощ християнска общност. Тогава и сега общността е контекста, в който ние следваме Исус и в който растем като ученици, молим се и служим заедно. Общението заема централно място в Божието намерение за всяка малка библейска група. Много често разбирането ни за общение се свежда до убеждението, че формалната принадлежност към дадена група и посещенията на събиранията на тази група се наричат общение. Нека обърнем поглед назад и видим с какво се е характеризирало общението в ранната Църква.

Първо, общението се е свързвало със „споделяне на общи придобивки“. Всеки християнин притежава обективните благословения на Библията. Това, което би трябвало да ни свързва, не е просто някакво топло чувство на принадлежност към нещо общо, а конкретният факт, че ние всички споделяме Божиата благодат (Филипийци 1:7) чрез Христос. Ние сме едно в Него чрез Неговата смърт, възкресение и слава (Римляни 6:3-4). Ние „споделяме“ общо наследство като синове и дъщери на нашия небесен Отец.

Друга отличителна характеристика на малката група е споделянето един със друг. Когато някой е бил в нужда, другите с готовност са му помагали (Деяния 4:32). Именно това топло отношение е основа за създаването на близки взаимоотношения на загриженост, привързаност и обич.

Третата отличителна характеристика на ранните църковни общества е била споделянето с външни хора на вярата. Ранните християни са живеели със съзнанието, че тяхното примирение с Бога чрез жертвата на Неговия Син не е „подарък“ за собствена консумация. Затова те взаимно са се насърчавали и подкрепяли в споделянето на Благата вест.

Ние желаем да създадем общност от хора, в която можем да се научим да обичаме Бога и другите и да се доближаваме заедно до образа на Исус. Това е централната цел на нашите групи, защото само, когато имаме дълбоки взаимоотношения, можем да споделяме дълбоко един с друг и да си помагаме. Това включва:

- Единство в Христос – това има духовно измерение. Като растем в Христос, Той ни привлича повече и един към друг.
- Споделено време и опитност – общността не е възможна, докато не започнем да споделяме живота си заедно и докато не се опознаем.
- Доверие и уязвимост – общността е изградена също така върху доверието ни един към друг, споделяйки дълбоко живота си с останалите – както радостите, така и трудностите.
- Посвещение – общността също така изисква посвещение един към друг – да знаеш, че можеш да разчиташ на другите

Кои са дейностите, които биха помогнали да се изгради добра общност?

Взаимоотношенията се градят върху **споделени преживявания**. Създайте възможности на членовете на групата да споделят преживявания заедно и да градят спомени един с друг. Ето няколко идеи за дейности на групата, които ще ви помогнат в изграждането на близост, приятелство и добра общност:

◆ **ПЪТУВАЙТЕ ЗАЕДНО** - идете на излет, пикник или малка екскурзия заедно.

◆ **СПОДЕЛЯЙТЕ, НЕЩАТА КОИТО ОБИЧАТЕ ДА ПРАВИТЕ** - нека всеки от групата да въведе останалите в своето хоби – музика и танци, книги, любими игри и спорт, гледане на филми и пр.

◆ **НАПРАВЕТЕ СИ ТЕМАТИЧНО ПАРТИ** – парти с анекдоти, пижамено парти или филмово парти, филмов маратон. Подсказка: идеите, които идват от самата група и са също творчески (и дори малко екстремни) създават също най-добрите спомени, за които хората ще говорят дълго време.

◆ **ЯЖТЕ ЗАЕДНО** - Общността се оформя, когато хората ядат заедно (ето защо Библията е пълна с истории, в които хората ядат заедно и ето защо това е било практика на ранната Църква – вижте отново Деяния 2 глава). Създайте си навик да ядете заедно като група поне веднъж месечно. Не е нужно да е богата и скъпа храна – фактът, че я споделяте заедно е достатъчен, за да изгради общността ви.

◆ **ОТДЕЛЕТЕ ВРЕМЕ ЗА СПОДЕЛЯНЕ** – Когато се срещате за малката си група, молитвена група или проект, отделете време да чуete кой как е и какво ново има около тях. Постарайте се да задавате въпроси, но и да слушате. Също така споделяйте за други неща, които са важни за вас (семейството, това, които учите, надеждите и мечтите ви, опитности, които са ви оформили).

◆ **ИГРАЙТЕ ЗАЕДНО ИГРИ** – Отделяйте време по време на срещите си или като излизате заедно да играете групови игри. Интересни идеи има в различни сайтове, ето някои примерни: Teampedia, Youth-GroupGames, TheSource, TeamBuilding.

◆ **ПРАЗНУВАЙТЕ РОЖДЕНИТЕ СИ ДНИ** – когато някой има рожден ден, празнувайте заедно с него и му покажете, че е специален и ценен като част от тази група.

◆ **ЛИЧНИ СРЕЩИ** – Всяка седмица групирайте хората по трима. По време на седмицата им поставете задачата да се срещнат веднъж. Може да ядат заедно, да излязат на разходка, да се съберат за молитва или каквото искат.

◆ **МОЛИТВЕНИ ПАРТНЬОРИ ИЛИ ПАРТНЬОРИ ЗА СПОДЕЛЯНЕ**
Хората в групата може да се разделят в групички по трима и да се срещат няколко пъти месечно за молитва или за духовно партньорство (споделяне какво са чели, имат ли трудности с нещо, да потърсят съвет, да изповядат нещо)

◆ **ФЕЙСБУК ГРУПА ИЛИ СТРАНИЦА** – създайте си страница или група на студентската ви група във фейсбук, където всеки член на групата може да пише насърчителни опитности или молитвени нужди.

◆ **ПИСМО, ИМЕЙЛ, СМС, ВАЙБЪР** – поставете си за цел да си пишете един на друг насърчителни неща.

◆ **СПОДЕЛЯЙТЕ ВЕЩИТЕ СИ** – направете си списък от неща, които хората в групата притежават и искат да споделят с другите (книги, компютър, инструменти и т.н.) После, ако някой има нужда от нещо, ще знае на кого да се обади, за да заеме нещото.

◆ **СЛУЖЕТЕ СИ ЕДИН НА ДРУГ** – ако някой от групата е в нужда, помислете как да му помогнете като група. Едно нещо, което може да направите, е всеки да напише на лист хартия по едно нещо, което наистина много би му помогнало, после всеки избира това, което би могъл да направи за някой друг.

Нека не забравяме, че като добър лидер, трябва да бъдем пример на останалите членове на студентската група. Не забравяйте да:

- Споделете честно и открито – групата ще споделя толкова открито, колкото онзи, който ги води. Ако искате хората в групата да се познават и да споделят, вие трябва да сте пример за подражание.
- Оpozнавате другите – покажете, че ви е грижа за хората в групата, като се постараете да ги опознаете. Срещайте се с тях извън редовните срещи на групата и покажете интерес към тяхната личност и техния живот.
- Служете и приемате да ви служат – това всъщност е много голям пример – да покажете, че сте готови да послужите, но също и че сте готови да приемете помощ от групата.

КОМУНИКАЦИЯ

Друг важен аспект на групата и неразделна част от добрата и сплотена общност е комуникацията между членовете на малката група.

Една от най-важните ни роли като лидери е да комуникираме и да поддържаме здравословна комуникация сред членовете на групата, за която се грижим. Добре е от време на време да оценяваме нашия начин на комуникация и целенасочено да мислим как по-добре да общуваме с другите. Така ще изградим добри комуникативни практики за тези, които водим и ще им помогнем в тяхното взаимоотношение един с друг.

Ето няколко характеристики на добра (и библейска) комуникация:

1) Една от характеристиките на добрата комуникация е да слушаш добре другите. Яков 1:19 казва, че ние трябва да сме бързи да слушаме и бавни да говорим. Исус бе добър пример в това и ние често четем как Той задаваше въпроси, после чакаше да чуе нуждите, грижите и мислите на тези, с които беше. Слушането е повече от това да седиш тихо, докато другия говори – то включва активно внимание и загриженост за това какво казва човека отсреща. Дейвид Огсбургър определя слушането по този начин:

- Слушането включва да се въздържаме от оценки и отсъждане, докато този, когото слушаме не се почувства чул.
- Трябва да слушаме другите внимателно, без да запълваме паузите, без да позволяваме на ума си блуждае или да се опитваме да допълваме онова, което ни се казва.
- Не бива да приемаме за дадено, че онова, което човека ни казва и влиянието, което казаното има върху нас са едно и също нещо.
- Трябва да избягваме слушане, което филтрира казаното и ни кара да приемаме само онова, което искаме да чуем.
- Трябва да изслушаме цялото изказване на другия, като през това време не обмисляме собственото си изказване или нашия аргумент.
- Не бива да се страхуваме да се учим, да се променяме и да растем.

2) Втората характеристика на добрата комуникация е да използваме думите си, за да изграждаме другите. Павел говори за това много в своите писма – вижте например Ефесяни 4:29, където се казва, че всичките ни думи ще се премерват според това дали изграждат другите и дали са за назидание на онези, които слушат. Думите ни имат невероятна сила и би трябвало да ги използваме, за да насърчаваме другите, да ги благославяме и да се молим за тях. Това е особено важно в наше време, защото днес думите се използват лекомислено и малко се преценява ефекта, който те имат върху хората около нас. Това напомня за лудия човек, който стреля безразборно в Притчи 26:18, 19, който говори саркастично и после казва „само се пошегувах“. Трябва да се научим да използваме думите си по-различно от начина, по който света около нас ги използва.

3) По същия начин, автора на Посланието към Евреи ни насърчава да използваме думите си, за да се поощряваме към любов и добри дела (Евреи 10:24, 25). Това би трябвало да бъде целта на нашата комуникация. Общуването не е за да покажем колко много знаем или да се опитаме да докажем правотата си. Вместо това, целта ни трябва да е да насърчим другите да се обичат един друг и да обичат Бога.

4) Йоан дава красиво описание на Исус в началните думи на своето Евангелие – той казва, че Исус, Божието Слово беше пълен с благодат и истина (Йоан 1:14). Всички действия и взаимодействия на Исус бяха белязани от благодат и истина. Това означава, че всичко, което Той казва е истина (Той не се е опитвал да ласкае или угоди на хората) и в същото време истината, която Той изрича, винаги е облечена в прекрасна благодат (Той винаги търсеше доброто у хората). Нашето общуване трябва да е белязано с любов към другите – в търсене на най-доброто за тях по всяко време. Да обичаш другите означава да ги предпазваш от безжалостна критика или нараняваща оценка. Въпреки това, понякога благодатта и любовта се проявяват именно, когато кажеш на някого тежката истина, за да му помогнеш да се обърне от някоя унищожителна посока, която е поел. Благодатта и истината трябва да са филтрите в онова, което казваме и начина, по който го казваме.

5) Накрая, никой от нас не е съвършен в комуникацията, затова е добре редовно да даваме и получаваме обратна връзка. Да дадеш обратна връзка може да означава просто да кажеш: „Чух те да казваш.... Това ли имаше предвид?“ Да получиш обратна

връзка може да е пак обикновен въпрос: „Ти какво разбра, когато казах това?“ В дискусиите на групите често е полезно да имаме обобщение, в което да се уверим, че всички са разбрали нещата правилно.

Това са пет полезни посоки на мислене в придобиването на по-добрата комуникация. Като лидери ние трябва да се упражняваме в тях и да помагаме на другите да взимат пример от тях. Можем също да насърчим хората, които водим, когато забележим, че те проявяват добри комуникативни умения. Накрая, всички ние трябва да развиваме такива умения и после да ги практикуваме. Това ще ни помогне да растем и като личности и като общности!

5 ГЛАВА

МОЛИТВА И ХВАЛЕНИЕ

В тази глава ще обърнем повече внимание на втория компонент на малката група, следвайки примера на ранната Църква от втора глава на Деяния на Апостолите. Тяхното хваление е било, както формално (в храма), така и неформално (по къщите) (виж. Деяния 2:46). Те са хвалели Бог „с радост и простосърдечие“ със своите песни и отправените към Него молитви. Чрез поученията от Писанията, както и от личните свидетелства на апостолите, те са виждали какво е направил Бог за тях и тяхната реакция е била да Му принесат своите жертви на хвала. Разбиращи какъв е Божия замисъл за техния живот, те не само са Му благодарели за Неговата милост, но и са Го молели да ги променя, като ги прави христоподобни, за да могат да служат за живо свидетелство за хората около тях.

Хвалението и молитвата са подходящ ответ към Бога, Който срещахме в Писанията. Като научаваме кой е Бог и какъв е Той, ние естествено сме подтикнати към прослава към Него. Хвалението е повече от пеене на песни на прослава – то е начин на живот на покорство и доверие в Бога. Също така, когато научаваме кой е Бог и какъв е Той, ние ще търсим Неговата помощ, което ще ни води към молитва. Ще имаме нова увереност в Божията добрина и желание да ни помогне и да ни променя. Това включва:

- Размишление над това кой е Бог – и хвалението и молитвата започват, като се вглеждаме в Бога и си припомним кой е Той.
- Отклик към Божествената същност – като се вглеждаме в Бога има много начини, по които бихме могли да откликнем:
 - Благодарност;
 - Покаяние;
 - Търсене на Неговата помощ;
 - Прослава;

- Избор да Му се покорим;
- Благославяне и обичане на тези, които Бог обича.
- Споделяне на молитвата и хвалението заедно – хвалението и молитвата са и дейности в общността. Ние си помагаме един на друг да размишляваме за Бога и да откликваме заедно.

Кои са дейностите, които биха помогнали да се изгради добро хваление и молитва в нашата общност?

Ние виждаме, че от самото начало Църквата се е събирала в домовете на хората, в малки групи и един от ключовите аспекти на времето им заедно е било да хвалят Бога. Това и днес трябва да бъде важна част от живота и на нашата малка група. Когато хвалим Бога, това ни помага да се съсредоточим върху Него и да разсъждаваме върху прекрасния Му характер. Когато хвалим Бога, това също ни напомня, че ние не сме Бог и че сме нуждаещи се и зависими от Него. Всичко това е от съществено значение за живота на нашата група, тъй като ни помага да съсредоточим нашите срещи, дискусии и размишления върху Писанието и Бога. В крайна сметка, поклонението заедно ни привлича по-близо до Него и един към друг.

В днешно време често бъркаме поклонението с пеенето на песни и така понякога не отделяме време за хваление в нашето време заедно, просто защото не разполагаме с инструменти или с някой, който да ни води в пеенето. Пеенето е чудесен начин да хвалиш Бога, но това не е единствения начин. Прославата на Бога е по-скоро начин на живот и фокусиране и празнуване на онова, което е истина за Бога. Дори, ако хора от нашите групи имат достатъчно възможности да свирят на инструмент и да пеят, ние сме длъжни да им помогнем да мислят и за други начини, по които могат да продължат да се покланят с начина си на живот. Ето няколко предложения за това, което вашата малка група може да направи, за да се покланяте на Бога заедно:

◆ **РАЗМИШЛЯВАЙТЕ ЗАЕДНО ВЪРХУ ПСАЛМ.** В началото на вашата среща можете да прекарате известно време като разгледате някой псалм и помислите за нещата, които научавате за Бога от него. Това също може да ви доведе в даден момент до молитва на благодарност и преклонение към Божи характер. Студентската група в Студентски град в София прекара една цяла вечер като споделяха един с друг своите любими псалми. Всеки избра един псалм, който прочете пред другите и сподели какво точно му харесва в този псалм. Тръгнахме си от срещата насърчени, но също така и с по-добра представа за това кой е Бог и какво означава да Му се поклоним.

◆ **НАПИШЕТЕ ПСАЛМ.** Вашата група може да напише собствен псалм или стихотворение. Може всеки човек да направи това поотделно или да напишете колективно псалма като всеки добавя по един стих. Идеята за написването на поема би могла да включва акростих, където вземате една дума като СЛАВА, например, и всеки ред трябва да започва с буквите от думата. Друга идея е да се напише стихотворение в стила на Псалм 136, където всеки човек споделя нещо, което Бог е направил в живота му, а след това всички казват, „защото милостта Му трае довека“. И накрая, може да дадете на групата първия стих от любим псалм и да ги оставите да продължат поемата на поклонение от там.

◆ **СПОДЕЛЯНЕ НА СВИДЕТЕЛСТВА.** Отделяйте време в срещите на групата си хората да споделят истории за Божието дело в живота си. Можете или да изберете един човек всяка седмица, който да сподели нещо по-значително или да има отворено време за споделяне, където хората свободно споделят за какво са благодарни.

◆ **СПОДЕЛЕТЕ ЛЮБИМИ АТРИБУТИ ИЛИ ИМЕНА НА БОГА.** Нека членовете на групата изберат един атрибут или име на Бога, за които са най-благодарни в този момент. Споделете ги и защо те са важни за вас. Тогава бихте могли да прекарате известно време в молитва и хваление към Бога за тези Негови характеристики.

◆ **СЛУШАЙТЕ ЗАЕДНО ПЕСЕН ИЛИ ГЛЕДАЙТЕ ПРОИЗВЕДЕНИЕ НА РЕЛИГИОЗНОТО ИЗКУСТВО.** Някой от групата може да избере любима християнска песен, която цялата група да слуша. След това, групата може да се моли заедно или да споделят какво ги докосва най-силно. Също така, някой може да избере произведение на изкуството (например, „Завръщането на блудния син“ на Рембранд). Можете да го разгледате като група и да поговорите за това, което научавате за Бога от него.

◆ **СПРЕТЕ И СЕ МОЛЕТЕ.** Понякога пасажите от Писанията са пълни с добри новини за Бога и Неговия характер. Като лидер бихте могли да зададете един - два въпроса по време на дискусиата за това къде в този пасаж е добрата новина и какво е онова, което научаваме за Бога. След това, преди да преминете към следващия въпрос, можете да кажете: „Това е толкова добра новина! Защо не спрем за минута и да благодарим на Бога за това, което ни се напомня за Него тук.“ След това спрете и дайте шанс на няколко човека да се молят в отговор на това, което сте научили заедно.

По-долу ще намерите още няколко практични и творчески идеи за това как да организирате молитвения живот на групата. Някои идеи са изключително подходящи за отделно събрание на групата само с цел молитва и хваление, други можете да ги практикувате, както сами, така и в група от няколко човека.

◆ **LECTIO DIVINA, ИЛИ БОЖЕСТВЕНО ЧЕТЕНЕ** е тип молитва, който има дълга история. Датира от времето, когато хората не са разполагали със собствени копия на Библията и не всички са могли да четат, за да могат да общуват с Писанието. Като лидери вие (или, когото изберете) прочете кратък библейски пасаж четири пъти (например нека вземем Псалм 121). Първо инструктирайте всички да седнат удобно, да оставят настрана всички мисли, които ги вълнуват този ден и да се отпуснат.

1-во четене — Прочетете пасажа на глас веднъж, за да може всички да се запознаят с неговото съдържание. Направете кратка пауза преди следващия прочит.

2-ро четене — Преди да прочетете пасажа втори път, инструктирайте всички да слушат внимателно за дума или фраза, които им правят най-силно впечатление. Обяснете им, че засега не трябва да мислят защо тази дума изпъква така, а само да си повтарят наум думата или фразата за около минутка.

3-то четене — Прочетете пасажа трети път. Преди да четете, кажете на всички да мислят, за да открият как този пасаж влияе на живота им. Това може да е осъзнаване, усещане, сетивно възприятие, мисъл и др. „Аз съм засегнат от...“, „Аз чувам...“, „Аз виждам...“, „Усещам...“. Дайте им две минути мълчание, след като прочетете, за да разгледат за себе си възможностите или да получат сетивно възприятие.

4-то четене — Прочетете пасажа за четвърти път. Нека всички слушат с желание да открият възможна покана, свързана с днешния ден (или следващите няколко дни или годината напред). Нека всички мислят и се молят за няколко минути в тишина.

След това в малки групи нека хората споделят какво са почувствали, че Бог им казва чрез пасажа и да се молят един за друг.

◆ МОЛИТВИ ОТ ПИСАНИЕТО

Макар, че Бог няма нужда ние да се молим на специфично място, за да ни отговори на молитвата, когато сме в близост до мястото, за което се молим, може да бъде полезно за нас самите. Да сме на мястото, за което се молим, ни помага да го видим през очите на Исус и ни дава перспектива на това, което Бог прави на това място. Също така това ни помага да получим яснота за това как би могло да изглежда то, ако бъде трансформирано от Божието царство. В малки групи от двама или трима, излезте във вашия град или университет и се опитайте да погледнете мястото с нови очи, представяйки си как Бог го вижда. Тихо, или на ум, се молете за мястото и слушайте какви са Божиите мисли и виждания за това място. Съберете се отново

заедно на края, за да споделите това, което сте забелязали, и какви са молитвените нужди, които Бог влага в сърцата ви. Завършете с обща молитва като цяла група за нуждите, които вече сте споделили.

Писанието съдържа много молитви и истини, с които можем да боравим по много начини. Един начин на молитва е да поставим себе си в пасажа и да се молим така. Този тип молитва има много предимства. Когато четете Писанието, пасажите могат да уловят вниманието ви и естествено да се превърнат в молитви към Бога. Това може да даде на всички обща отправна точка за молитва и може да помогне на хората да знаят за какво се молят. Почти всеки пасаж може да бъде използван за този тип молитва и вие можете да изберете пасаж или няколко пасажа, които са свързани с вашето ежеседмично библейско изучаване или пък пасаж, който мислите, че е подходящ за вашата група.

Примери:

1. Водете групата да поставят собствените си имена в празните полета от Псалм 139:13, 14 „Защото Ти си образувал вътрешностите на, създал си В утробата на майка й/му. ще Те слави, защото страшно и чудно Си направил чудни са делата Ти и душата на много добре знае това.“
2. Молете се с Псалм 51 като молитва на покаяние.
3. Молете се заедно върху Ефесяни 6:10-20, използвайки текста да ви помогне да си сложите пълното Божие снаряжение.
4. Молете се върху всеки стих от пасажа на вашето библейско изучаване, като се молите той да бъде истина за вас и за вашата общност.
5. Молете се с Господната молитва в Матей 6:9-13, използвайте всяка фраза като подкана да се молите за подобни неща (така напр. за „Отче наш, Който си на небесата“, прославете Бога. За „Дай и днес ежеседмичния хляб“ се молете за нуждите си и т.н.).

ХОДАТАЙСТВЕНА МОЛИТВА означава да се молим за други хора.

Тя може да ни помогне да получим по-голяма картина на това, което се случва по света и как Бог гледа на проблемите. Проучете малко темата (положението на преследваната Църква в няколко страни, студентските групи на различни места по света и т.н.) и насърчете вашата група да отдели време да се моли за тези въпроси. Докато се молите, имайте предвид трудността на ситуацията, но също така и реалността, че Бог е в контрол!

СЛУШАЩАТА МОЛИТВА изисква практика и е умение, което може да се развие. Ако изчакваме да сме във важен момент на решение или да има някаква криза в живота ни, ще е много по-трудно да различим Божия глас от нашия вътрешен диалог.

Стъпки за слушаща молитва:

1. Премахнете всички възможни разсейващи фактори: изключете мобилните си телефони, седнете удобно и т.н. Опитайте се да успокоите тялото и ума си.
2. Просто задайте въпрос към Бога и чакайте. Започнете с кратко време, например 5 минути, и докато развивате умението си да слушате, увеличавайте това време. Някои идеи за въпроси: „Какво е в сърцето Ти, Господи?“, „Какво мога да направя днес, за да Ти бъда угоден/а?“, „Коя е следващата стъпка за развиването на моя характер?“. Задаването на общи основни въпроси, като тези, в началото ви помага да се тренирате да чувате Божия глас за момента, когато сте в криза или вземате важно решение.

3. Изпитвайте това, което чувате. Бог може да ни говори по много начини, като например

чрез Словото, чрез песен, картина, звуци, чувство, усещане и т.н. Понеже нашите умове са активни и понеже врагът иска да ни измами, ние трябва да изпитваме нещата, които чуваме, за да сме сигурни, че са наистина от Бога.

а. Това, което чуваш, в противовес ли е със Словото? Ако да, следователно не е от Бога.

б. Звучи ли заповедническо или жестоко? Ако да, най-вероятно не е от Бога – Божият глас насърчава и упътва и Той не използва страх, за да мотивира.

4. Слушайте отново. Често втори или трети период на слушане може да помогне за яснота или обясняване на по-ранно послание. Ако нещо е обърквашо, помолете Бог да ви покаже значението му.

5. Благодарете на Бога за нещата, които ви е открил.

◆ **ЛИТУРГИЯТА** е нещо, практикувано от стотици години. Повечето хора смятат литургията за нещо присъщо само в определени църковни деноминации (православие, католицизъм), но всъщност тя може да се приложи в молитвения живот на всеки. Има множество литургии, които можете да намерите онлайн като например:

<http://www.northumbriacommunity.org/>

<http://www.offices/how-to-use-daily-office>

<http://www.missionstclare.com/english/>

Литургията може да ни помогне да се почувстваме свързани с нашите братя и сестри в Христос по целия свят, като се обединим с тях в молитва. Молейки се с тези думи и Слово, които съдържат много истини относно нас и Бога, ние можем също така да чуем Бог да ни говори и така част от литургията се записва в сърцата и умовете ни. Изберете литургия, с която да се помолите заедно като група. Насърчете всеки да се моли с думите от сърце и да се вслушва в думите или фразите, кои изпъкват в съзнанието му. В края на литургията помолете няколко човека да споделят посланието, което им е направило най-силно впечатление и благодарете на Бога за тези неща!

◆ **ЕЖЕДНЕВНОТО ИЗПИТВАНЕ** е инструмент, който може да се използва индивидуално или в групи. Състои се в задаване на редица въпроси към Бога и слушане на отговори, които може да ни открие. Като правим това, можем да практикуваме слушане на Бога и да разпознаем пътеки на грях или растеж в живота си. Това е чудесен инструмент за начало на молитвени събрания, които можете да насърчите всеки да използва самостоятелно всеки ден.

Стъпки за ежедневно изпитване:

Кажете на всеки да отдели няколко минути да диша спокойно, да успокои мислите си и да помоли Бог да му/й покаже отговорите на следните въпроси. След всеки въпрос ги помолете да споделят отговорите с групата (ако е достатъчно малка) или с поне един човек и след това да се помолят един за друг.

- В кои моменти или по какъв начин видях Бога днес? Благодарите на Бога за тези неща!
- Къде пропуснах да видя или не видях Бога днес, (или кои ситуации ме ядосаха или изнервиха?) Покай се за тези неща!
- Какви са молбите ми към Бога днес? Помолете Бог за тези неща и изчакайте няколко минути в тишина за Неговия отговор!

6 ГЛАВА КАК ДА ИЗУЧАВАМ САМ БИБЛИЯТА

„Цялото Писание е боговдъхновено и полезно за поука, за изобличение, за поправление, за наставление в правдата, за да бъде Божият човек усъвършенстван, съвършено подготвен за всяко добро дело.“ (2 Тимотей 3:16 – 17).

Бог е избрал да използва Писанията, за да ни инструктира в Неговите пътища и да ни отведе в изобилен живот. Фактът, че Писанията са боговдъхновени не само говори за начина, по който те са били създадени - чрез вдъхновението и ръководството на Светия Дух, но говори и за вечното им качество и характеристика. Това са думите, които Бог е избрал, за да ни разкрие Себе Си и характера си пред Своя народ. Нещо повече, на Писанията е даден живот чрез Духа на Бога, за да можем ние да Го познаем. По тази причина ние сме насърчени да дойдем при Божието слово, да разсъждаваме върху него денем и нощем (Псалм 1), за да можем да го чуем.

Има и една друга особеност, която трябва да вземем под внимание, когато се обръщаме към Писанията - че те са културно и исторически конкретни. Това по никакъв начин не отрича тяхното вечно значение. Думите на Бога са към цялото човечество, за всеки век и всяка култура. Въпреки това, понеже Бог винаги се стреми да си партнира с човечеството, Неговите думи са стигнали до нас първо увити в конкретна ситуация, насочени са към конкретни хора, в определен час, като са използвани специфична лексика и литературни стилове. Поради тази причина, когато се приближаваме към Божието слово, трябва да уважаваме Неговия оригинален контекст и съдържание. Тъй като сега сме много далеч от тези събития и тази култура, ние трябва да тълкуваме текстовете, за да чуем посланието към нас днес.

С други думи, централната идея на всеки пасаж трябва да бъде централната идея за съответните читатели. Както Стюарт и Фий пишат:

„Текстът не може да означава това, което никога не е означавал. Или казано по позитивен начин, истинското значение на библейския текст за нас е това, което Бог първоначално е възнамерявал да каже, когато за първи път е говорил“.

Нашата роля като християни на 21-ви век е да се стремим да разберем, с помощта и живото дихание на Светия Дух и чрез помощта на общността, това, което ѝ е било казано в онова време и какво значение е имало за живота ѝ. След като разберем това, можем да започнем да разбираме какво ни казва Божието слово за нас тук и сега.

Кой е най-добрият начин да размишляваме върху, да изучаваме и да разбираме Библията, която четем?

Един от най-добрите начини, по които можем да направим това, е чрез индуктивно изучаване на текста. Индуктивен е просто голяма дума, с която да се каже, че трябва първо да наблюдаваме това, което текстът казва, преди да стигнем до каквито и да било изводи за това, което той означава. При индукцията ние идваме при Писанията, знаейки, че трябва да тълкуваме текста, ако желаем да разберем истинското му послание към нас, но също така, че за да го тълкуваме, ние трябва да се запознаем с контекста, да направим необходимите наблюдения върху съдържанието и да вземем предвид начина, по който то е написано.

Представете си, че сте детектив, работейки за полицията. Разследвате едно престъпление. Намирате един мъртъв човек в една кола на едно изоставено място. Ккво правите?

Първо събирате информация. Кой е този човек? Как е починал? На кого е колата? Кой би имал полза от смъртта му? и т.н.

На второ място опитвате се да разберете смисъла на събраната информация. Формулирате теория за най-вероятните заподозрени и сравнявате с тях събраната информация. Когато намерите достатъчно доказателства, арестувате убиеца и го водите пред съда.

Тази процедура е индуктивна. Първо наблюдение: свидетели, улики, аутопсия, разпитване и мотиви. На второ място тълкувание: заподозрени, алиби и теории. И накрая приложение: арестуване, съд и присъда.

Помислете колко ще е странно да направите нещата обратно. Вие сте детектив, намирате един мъртъв човек в една кола на едно изоставено място. Какво правите?

Първо избирате човек, който може да е извършил престъплението. След това опитвате да докажете вината на човека, като намирате колкото можете повече доказателства. Проблемът е, че това няма да е справедливо въобще и най-вероятно ще арестувате погрешния човек.

Често пъти ние изучаваме Библията по „дедуктивния“ метод. Първо си измисляме теза, която вярваме и след това търсим доказателства за тезата в Библията. Проблемът е, че ако не сме много внимателни можем да докажем нещо, което не е вярно. Възможно е да направим изучаване и да докажем, че християните могат и трябва да летят като използваме стихове като „издигаме на крила като орлите“ и „Исус се възнесе в небето“.

НАБЛЮДЕНИЕ, ТЪЛКУВАНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

Има три основни стъпки за индуктивно изучаване на текст: наблюдение, тълкуване и приложение. Започваме с **наблюдение** върху това, което се казва и е наистина в текста. В този етап ние искаме да съсредоточим вниманието си върху детайлите в пасажа и да съберем фактите - кой участва, къде и кога се осъществява действието. Трябва също така да обърнем внимание на начина, по който авторът на текста пише – да наблюдаваме думите, които той умишлено повтаря, контрастите в текста, причинно-следствените връзки, използваните метафори и направените културни или библейски препратки. Наблюдението често се пренебрегва в нашите библейски изучавания (особено се отнася до пасажите, които мислим, че познаваме добре), но е от съществено значение за нашето изучаване, ако искаме да стигнем до правилно тълкуване.

Тълкуванието е вторият етап на индуктивния метод. В този етап ние започваме да мислим за смисъла, който се крие зад наблюденията, които сме направили. Тук ние се стремим да разберем значението на нещата, които са се случили, онова, което е било казано, и начина, по който е написан текстът. В този етап целта ни е да стигнем до разбиране на това, което пасажът трябва да означава за оригиналните слушатели, така че в края на този етап да можем да обобщим основната идея на пасажа в кратко изречение или в две.

Заклучителният етап на индуктивния метод е с молитва да помислим къде пасажът се пресича с живота ни – **приложение**. Тук ще искаме да помислим за следващите практически стъпки, които можем да предприемем в отговор на Божието слово. Ако сме свършили усилената работа да разберем посланието, след това има смисъл единствено да се опитаме да го реализираме в живота си. Един коментар тук - колкото по-конкретни сме в нашето приложение на текста, толкова по-вероятно е да живеем Словото на дело.

Как да започна?

Библията е Божието живо Слово. Когато пристъпвате към Библията, молете се Бог да ви срещне, за да преживеете Него Самия и Неговото Слово; да ви говори, както приятел говори с приятеля си; да ви научи на Своята истина; да ви изненада с някое ново прозрение или откритие и да ви трансформира според Христовия образ. Когато се приближавате към Бога с тази молитва на очакване, отделете също време да помислите какви са били за вас последните дни. Честно споделете с Бога как се чувствате. Споделете борбите и радостите си. Помолете Го да ви говори за нещата във вашия живот.

- 1) **Отделете известно време да успокоите сърцето си** и да се помолите Бог да ви помогне да слушате Неговото слово, което Той има за вас.
- 2) **Започнете да четете библейски пасаж.** Прочетете го няколко пъти, за да придобиете обща представа за какво става дума и как е организиран текстът.
- 3) **Погледнете какъв е контекстът:**
 - Исторически контекст: забележете къде се вписва пасажът в голямата история на цялата Библия. Също така внимавайте каква е историческата обстановка на местата, на които се развива действието, или където е било разказано то за първи път. Може би е добра идея да научите кой е авторът, коя е аудиторията, към която е отправен текстът, времето, целта за написване.
 - Контекст на разказа – обърнете внимание на пасажите непосредствено преди и след текста, който четете. Потърсете големи повторения и контрасти в историите, които се разказват. Къде се намира конкретният пасаж в хода на цялата книга?

- Определете жанра – вижте таблицата с жанровете (в приложенията), използвани в Библията и как да подходите към всеки от тях.
- 4) Разделете пасажа в смислови параграфи.** Те може да са съсредоточени около общи теми, места, събития, време и т.н. За всеки един от вашите параграфи напишете кратко описателно заглавие.
- 5) Отбележете наблюденията си:**
- Кои са главните действащи хора в пасажа? Кои са описанията, действията и емоциите, свързани с хората или групите хора?
 - Къде и кога се развива действието в пасажа? Какво може да откриете за това място – какво се е случвало там в миналото, репутацията му и кой живее/е живял там?
 - Кои са главните събития, които се случват в пасажа? Какви описания са дадени за тези събития? Как са свързани събитията? Също така е полезно да се наблюдават и сравняват глаголните времена.
 - Има ли някакви старозаветни препратки или алюзии? Разгледайте ги и прочетете препратката в нейния контекст. Каква е връзката между препратката и това, което казва авторът?
 - Дефинирайте всяка непозната или ключова концепция, като използвате библейски речници, конкорданси или коментари.
 - Търсете литературни връзки, които ще ви помогнат да разберете посланието на автора. Оградете или си запишете думи, фрази или идеи, които се повтарят, които са контрастни, подобни, вървят от общото към частното или са причина и следствие. (Вижте таблицата за литературните връзки в приложенията.)
 - Отбележете всичко, което изглежда неочаквано или необичайно в пасажа.
 - Какви въпроси предизвиква този текст у вас? Какви думи, фрази или концепции не разбирате? Дали виждате пасажа в някаква неочаквана светлина? Какво ви интригува? Запишете си тези въпроси.
- б) Размишлявайте върху важността на всяко наблюдение, което сте направили.** Прочетете пасажа още няколко пъти. Прочетете го с мисълта, че Исус стои в момента до вас (Той наистина е там!). Обмислете отново нещата, които изпъкват пред вас в пасажа. Какво казва текста за Исус? Попитайте Господа какво Той има лично за вас в този пасаж? За коя област от живота ви говори Исус?
- Поставете себе си в пасажа. Ако е разказ, представете си, че сте част от историята. Какво виждате, миришете, вкусвате, чувствате? Изберете един от героите и се поставете на негово/нейно място. Ако е писмо или текст върху закона, почувствайте какво би значело за вас, ако получехте това писмо или слушате прочит на този закон в храма/съда. Ако е поезия, оставете се на силата на поемата и нейните образи.
 - Обмислете въпросите, които сте записали. Потърсете по-задълбочено в пасажа за прозрения върху тези въпроси.
 - Един от най-добрите начини да се придвижите към отговорите на вашите въпроси е да погледнете по-задълбочено връзките между параграфите. Има ли там дума, фраза или идея, която се повтаря? Има ли някакъв контраст? Има ли причина и следствие; или нишка от подобни думи, фрази или идеи, които вървят през няколко параграфа?
 - Какво мислите, че е важно за тези връзки? Каква светлина хвърлят върху евентуалните отговори на вашите въпроси?

- 7) Обобщете. Какво авторът е възнамерявал да предаде на оригиналните си читатели?** Коя е основната идея на този пасаж? Напишете обобщение от едно - две изречения за смисъла на откъса.
- 8) Чуйте Бога и действайте смело:** Помислете как пасажът и основната тема взаимодействат с вашия живот:
- Пасажът учи ли ви на нещо за характера и природата на Бога? Какво би трябвало да се промени в живота ви, ако вярвахте наистина, че Бог е такъв?
 - Пасажът учи ли ви на нещо за хората? Има ли примери, които да следвате или избягвате? Има ли характер или ситуация, с които можете да се идентифицирате? Има ли призив, на който да се доверите, или нещо, за което да се покаете?
 - Пасажът учи ли ви на нещо за взаимоотношенията ви с другите хора? Как специфичните взаимоотношения, в които сте в момента, могат да се повлияят от този текст?
 - Пасажът учи ли ви на нещо за Божията мисия в света? По какъв начин вие сте поканени да участвате в това, което Той върши?
- 9) Прославете Го.** Откликнете в молитва. Благодарете на Бога за това, което ви разкрива и търсете Неговата помощ, за да можете да откликнете с вяра.
- 10) Радостта на общността:** След като сам/а сте изучавали пасажа, споделете наученото с други вярващи от християнската общност, на които се доверявате, за да чуете техните корекции, потвърждения или прозрения. Имайте поне един вярващ приятел, с когото да споделяте библейско изучаване редовно.

Ние всички продължаваме да се учим как да изучаваме Писанията през целия си живот. Това е добра новина за тези от нас, които в началото намират за трудно да чуват конкретно за себе си Божието слово от Писанието. (Също така това е предупреждение към тези от нас, които предполагат, че разбират всичко много добре.) Въпреки това Бог е с нас и ще ни води в нашите общества да чуваме Словото Му и да опитаме живота, който Той има за нас.

7 ГЛАВА

КАК ДА ПИША БИБЛЕЙСКО ИЗУЧАВАНЕ ЗА ГРУПА

Когато четем и изучаваме Божието слово, истините, които откриваме, ни променят, както лично, така и като група. Понякога не можем да разберем текста, а понякога го четем с възхищение. Но във всеки случай, се срещаме с Бога.

Една от причините да се събираме в групи е да израстваме като ученици. Основният начин, по който постигаме това е чрез библейско изучаване. Ние разбираме повече от това как да следваме Христос като прекарваме време с Писанията.

В Лука 6:46-49 Исус говори за два вида строители – едните строят къщи на канара, а другите строят без основи – за да подчертае какво се случва с нас, когато слушаме Словото Му и се покоряваме и когато не се подчиняваме на думите Му.

“И защо Ме призовавате: Господи, Господи!, а не вършите това, което казвам? Всеки, който идва при Мен и слуша Моите думи, и ги изпълнява, ще ви покажа на кого прилича. Прилича на човек, който, като строеше къща, направи дълбок изкоп и положи основа на скала; и когато стана наводнение, реката се устреми върху онази къща, но не можа да я поклати, защото бе здраво построена. А който слуша и не изпълнява, прилича на човек, който е построил къща на земята, без основа, върху която се устреми реката и тя начаса рухна; и срутването на онази къща беше голямо.”

Два елемента от тази история ни дават прозрение защо изучаването на Божието слово е толкова жизнено важно. Първото е, че мъдрият човек трябва да чуе посланието на Писанията. Ние трябва да изучаваме Библията, за да знаем какво ни е разкрил Бог и как иска да живеем. Второто, че слушането трябва да ни подтиква към прилагането на

чутото на практика. Познаването на Библията само по себе си не ни прави ученици. Приложението на Божиите истини ни трансформира и Го прославя. Това не е лесно, но като изучаваме Божието слово с други хора, така се укрепява и нашата способност да се подчиняваме на това, което сме научили.

Воденето на библейско изучаване е ценен опит. То може да бъде удоволствие, или да поражда негативни емоции. Ако не сте го правили преди, може би малко ви е страх как ще се получи. Ако това може да ви послужи за успокоение, искаме да ви кажем, че не сте сами. Когато Бог казва на Мойсей, че той е избран да бъде водач на Израил, и неговата мисия е да изведе израилтяните от Египет, Мойсей си казва: „Кой съм аз, та да ида при фараона и да изведа израилтяните из Египет?“ (Изход 3:11) „Моля ти се, Господи, прати някой друг да го направи.“ (Изход 4:13). **Защо точно аз?** е често задаван въпрос.

Когато Соломон става цар на Израил, той чувства, че отговорността е свръх неговите възможности. „Господи, Боже мой, Ти си направил слугата си цар вместо баща ми Давид, а аз съм малко момче, не зная как да постъпвам.“ (III Царе 3:7)

Когато Бог поставя Еремия за пророк на народите, първата му реакция е следната: „О, Господи, Йехова! Ето, аз не зная да говоря, защото съм дете.“ (Еремия 1:6)

Можем да продължим с примерите. Апостолите били „неграмотни и неучени човеци“ (Деяния 4:13). Тимотей е бил млад, болнав и несигурен в себе си. Павловият „трън в плътта“ го е карал да се чувства физически зле. Но Божият отговор на всички тези страхове и притеснения е един и същ: „Аз непременно ще бъда с теб“ (Изход 3:12а), „Достатъчна ти е Моята благодат...“ (II Коринтяни 12:9а)

Така че не се безпокойте! Същият Бог, който е помогнал на тези хора, независимо от слабостите и страховете им, иска да помогне и на вас. Трябва само да поискате това. Воденето на библейско изучаване не е чак толкова трудно, ако се придържате към определени напътствия. Не е необходимо да сте експерти по водене на библейско изучаване, достатъчно е само да Му кажете: **Ето ме! Защо не аз?**

Защо не, наистина?

ПРЕДИ ЗА ЗАПОЧНЕТЕ...

Подготовката на едно групово библейско изучаване изисква време и отговорно отношение. Ако използвате готово библейско изучаване, ще са ви необходими поне два часа, за да се подготвите добре. В случай, че подготвяте самостоятелно библейското изучаване, отделете поне пет часа. Нека времето не е основният критерий, по който да избирате какво изучаване ще предложите на групата. Помнете, че не работите за определени хора, а за Господ Исус Христос – нашият Спасител и Изкупител.

Святият Божи Дух е Този, Който ще говори на студентите от групата ви чрез Словото Божие. Той работи чрез вас и чрез останалите студенти, когато заедно изучавате Библията.

ПРЕДВАРИТЕЛНА ПОДГОТОВКА ПРИ ПИСАНЕТО НА ВАШЕ СОБСТВЕНО БИБЛЕЙСКО ИЗУЧАВАНЕ

НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете пасажа преди и след текста, който ще изучавате, за да можете добре да се запознаете с целия контекст. Така ще разберете много по-добре какво иска да каже автора като цяло и каква е цялостната тема. За да може да видите още по-добре цялостната перспектива, най-добре е да прочетете цялата книга върху, която ще работите.

Друга много важна част в предварителната подготовка е да прочетете достатъчно за историческия и културен контекст, както и какъв е фона на целия пасаж. Запознайте се с това какви са били времената, как са живеели хората по онова време.

След това работете конкретно върху пасажа, като наблюдавате кои са участниците в събитията, къде се случват нещата, какво се случва, какво се казва. Задълбочете наблюденията си в повторенията, които изпъкват, контрастните идеи или други интересни неща, които ви правят впечатление. Напишете собствени заглавия на отделните абзаци.

ТЪЛКУВАНИЕ

Следват въпросите „защо?“ Открийте значението на повторенията, които сте наблюдавали. Запитайте се защо нещата се случват по определения начин или защо някой казва дадено нещо. Определете основния смисъл на пасажа. Какво е важно в пасажа? Какво означава това?

ПРИЛОЖЕНИЕ

Запитайте се какво основната тема значи за вас. Какво поведение, мисли, взаимоотношения или действия изискват промяна? Задайте си въпроса „какво мога да извлека лично за себе си от този пасаж“? Какво от истините в пасажа Бог ви призовава да приложите на практика (вяра, покаяние, послушание)?

ПИСАНЕ НА ИЗУЧАВАНЕТО

Преди да започнете се помолете за дискусиата Святия Дух да бъде ваш учител и вие да имате меки сърца за Неговото послание към вас.

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЦЕЛТА

Първата стъпка е да имаме добра цел за библейското изучаване... това е, което искаме хората да си спомнят след края на изучаването или това, което искате да постигнете.

Когато строите къща, трябва да започнете от основите на къщата. Не всички къщи изглеждат еднакво, но преди да успеете да направите своята уникална и интересна, трябва да знаете как да направите основните елементи на една обикновена къща (основи, стени, покрив...)

Това е валидно също за библейското изучаване. Има много начини, по които можем да проявим творчество (и по-нататък в този материал ще намерите специална глава посветена на това)... но преди това, нека говорим за основите.

Запишете основната идея на своето изучаване, която се основава на основната идея на пасажа. Какво би било значението на тази истина за всеки студент от вашата група? Една и съща централна истина може да има различни приложения. Ето защо приложението е различно за различните хора и различните групи. Това приложение има ли специфичен аспект, валиден за групата ви?

ВЪВЕДЕНИЕ

Напишете въведение или въвеждащ въпрос, който предизвиква членовете на групата да мислят за проблематиката, която ще засегнете в дискусиата.

Използвайте допълнителна информация. Прегледайте минали изучавания, които имат идейна връзка с този материал. Помислете как да предизвикате любопитство. Не се отклонявайте от основната истина в пасажа, насочете вниманието на студентите върху съдържанието. Постарайте се да помогнете на студентите да видят връзката между

пасажа и собствения си живот. Помогнете им да развият лично отношение към дискутираната истина. Нека да усетят случката в пасажа – да чуят, почувстват, видят...

ВЪПРОСИ

Вземете наблюденията, тълкуванията и приложението, върху които сте мислили при предварителната подготовка и ги превърнете във въпроси. Напишете по няколко въпроса във всяка категория. Добрите въпроси:

- предизвикват дискусия. Избягнете въпроси, които изискват еднозначен отговор или такъв от една дума или пък такива, на които отговорът е очевиден.
- са кратки, ясни и стегнати.
- са предизвикателни.
- могат да бъдат отговорени чрез текста.
- помагат на групата да бъде водена към централната истина.

Отбележете си ключовите въпроси, които не бихте искали да пропуснете, ако времето ви напредне. Последният въпрос за приложение може да е свързан с въвеждащия въпрос, за да върже заедно цялата дискусия. Ако искате групата да реагира с някакво действие, поставете се въпросите за приложение да се отнасят и към него.

Примерни въпроси за наблюдение: *Опишете _____ . Сравнете и открийте контрастите _____ . Поставете се на мястото на _____ .*

Примерни въпроси за тълкуване: *Какво е важно за _____ ? Какво има предвид Исус като казва: “ _____ ”?*

Примерни въпроси за обобщение: *Какво научаваме за _____ от този пасаж? Какво научаваме за следването на Исус от този пасаж?*

ОЦЕНКА

След като сте написали достатъчно въпроси във всяка категория:

- Изберете онези, които ще помогнат на малката група да разбира по-добре текста.
- Редактирайте ги така, че да са ясни и да провокират дискусия...
- Подредете ги по начин, който има смисъл и преминават естествено един в друг.
- Уверете се дали сочат към основната тема и главната цел, която сте си поставили преди.
- Въпросите за приложение подтикват ли към действия?
- Внимавайте колко дълга ще стане дискусията. Добра средна продължителност за ефективно изучаване в група е от 10-12 въпроса максимум.
- Гледайте да има по няколко въпроса за наблюдение и тълкуване и не повече от 2 за приложение.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГОТОВ МАТЕРИАЛ

Книгите за библейско изучаване са направени, за да помогнат на лидерите на студентски групи, да се подготвят и да водят изучаванията. Може би тези книги ще ви спестят време, докато се подготвяте за изучаването, но не винаги. Изкушението при тези книги за лидера е той да не се подготви както трябва и да отиде на група,

разчитайки просто да четете въпросите от книгата. Винаги трябва да имате предвид, че тези книги съществуват да ви помогнат в подготовката ви, а не да ви помогнат да не се подготвите.

Много от тези книги са преведени и не са сборници с идеални изучавания. Когато писателят е писал книгата, той не е знаел за нуждите на хората във вашата група и често говори за съвсем друга култура. Много често въпросите от книгата ни се струват елементарни или неуместни и когато са такива, не трябва да ги задаваме. Почти винаги готовите изучавания предлагат прекалено много въпроси. Не е за предпочитане да спираме в средата на изучаването и да продължаваме през следващата седмица.

Макар и да решим да използваме готов материал, трябва да поразработим като сами изучаваме пасажа за себе си и се запознаем с въпросите, които са написани вече, за да преценим дали всички те са добри за нашата ситуация/група/ и т.н.

Следните стъпки могат да ви помогнат пълноценно да подготвите изучаване, използвайки книга за библейско изучаване:

ПОДГОТОВКА ЗА ИЗУЧАВАНЕТО

Молете се Бог да ви води в разбирането на пасажа. Библията е жива книга и винаги е нужно Бог да ни води чрез Святия Си Дух, за да разбираме правилно.

Добро начало е да се прочете историческия и културен контекст на книгата, който дава готовия материал, за да може по-добре да разберете каква е била целта на автора да напише текста. След това оставете готовия материал настрана и направете собствено изучаване на пасажа. Отново – прочетете целия контекст или дори по-добре – цялата книга. Направете собствени наблюдения и тълкувания. След като сте определили основната идея, започнете да мислите за приложение в собствения си живот. Какво бихте искали вашата група да разбере от този текст.

ФОРМУЛИРАНЕ НА ИЗУЧАВАНЕТО

След като сте прекарвали качествено време за себе си, вземете отново готовия материал. Разгледайте отново главната цел на автора на ресурса и въведението, за да видите дали съвпада с вашето виждане. Бъдете готови да промените своето мислене, докато четете материала и бележките за водещия. Това ще ви помогне да се подготвите по-добре.

Може би ще пожелаете да пренапишете някои от предложените въпроси с ваши собствени думи. Добавете или махнете въпроси, ако смятате че изучаването има нужда някъде да бъде по-съобразено със ситуацията на вашата група или ако биха били трудни да бъдат разбрани или отговорени от вашите събеседници.

Ако добавяте или махате въпрос, непременно разгледайте отново дали дискусията би вървяла плавно и естествено и дали би водила към вашата главна цел.

8 ГЛАВА

КАК ДА ВОДЯ БИБЛЕЙСКО ИЗУЧАВАНЕ

И така, подготвили сме библейско изучаване и групата се е събрала... въпросът пред нас сега е как да водим групата в изучаването на Библията.

Целта ни като лидери е да създадем **обстановка и атмосфера**, където участниците могат да **учат и споделят** заедно, така че да могат да **чуват, разбират и откликват** на Божието Слово.

Когато водим дискусиите на малката ни група, нашата основна цел е да създадем дискусия. Ние искаме да предизвикаме хората да мислят за конкретната тема и да създадем безопасна обстановка за тях да споделят своите мисли – да помогнем на всеки да се чувства ценен заради приноса, който може да даде. Добрата новина е, че вярваме, че Бог чрез Своето Слово може да донесе промяна в живота на хората. Това не е наша отговорност – ние не можем да променим никого. Но определено можем да помогнем да се създаде атмосфера, където хората могат да се срещат с Бога и да чуят Неговото Слово.

◆ НЯКОИ ОСНОВНИ ПРАВИЛА

- Познавайте добре **въпросите**, които сте подготвили и не привличайте вниманието към тях.
- Бъдете добър **слушател**. Отдавайте дължимото внимание на всеки отговор. Нека всеки студент научи (словесно или несловесно), че го слушате и оценявате това, което той/тя казва.

- Не се плашете от **тишината**. Оставете на хората време да мислят. Ако тишината продължи прекалено дълго, перифразирайте въпроса си.
- **Надграждайте** върху онова, което другите току-що са казали.
- Бъдете готови да **размените** или **промени** въпроси.
- Внимавайте за **плавен преход** между въпросите.
- Питайте “**какво още?**” често. Не се установявайте само на един отговор.
- Попитайте хората да **обяснят** техните отговори. Ако някоя позиция се нуждае от изясняване, задайте допълнителни въпроси, които да внесат яснота: *Би ли пояснил какво имаш предвид?*
- Не създавайте впечатлението, че **търсите** само един специфичен отговор.
- Помагайте им да се **придържат** към темата и в пасажа. Избягвайте отплесването.
- Насърчавайте всички да **участват** и ги окуражавайте да споделят. Понякога, когато се налага, задайте въпроса към определен студент. Не задавайте поименно въпроси на хора, за които знаете, че те не могат да отговорят.
- Ако някой от студентите се включва прекалено често и отнема тази възможност от другите студенти, може да кажете: *Бихме могли да чуем и мнението на някой, който не е имал възможност да изкаже своята позиция.*
- Библията е **авторитета**. Очаквайте тя, а не лидера да посочи правилния отговор.
- **Обобщавайте** по време на дискусиата, когато е необходимо. Ясно и кратко посочете основните истини, до които групата е достигнала:
 - Акцентируйте на основната истина в пасажа, около която протича дискусиата.
 - Избягвайте да обобщавате информация, която не е дискутирана. Може да направите това само в случай, че времето ви напредва и информацията е от голямо значение за по-нататъшното протичане на дискусиата.
 - Акцентируйте на специфични приложения и планове за действия, до които групата е достигнала в процеса на дискусиа.
- Уверете се, че групата се съгласява и достига до заключенията **заедно**.
- **Задавайте въпроси**, недейте да водите лекция.
- Ако някой закъснее, направете всичко възможно да го включите в дискусиата.
- Ограничете дискусиата в **определеното за това време** от събирането на групата:
 - Отделете достатъчно време за дискутиране на основната идея на пасажа.
 - Не се увличайте в обсъждане на маловажни детайли. Старайте се дискусиата да напредва.
- Старайте се да споделяте неща, които са близки до всички вас или са **лично преживени**. Избягвайте да цитирате други източници, проповедници, коментари, книги или опитности, които са се случили в далечното минало. Вместо това, старайте се да насърчите студентите да споделят какво Бог е направил в техния живот през изминалата седмица. Старайте се да се споделят изграждащи групата опитности.

- Преди да завършите изучаването, накратко запознайте групата с **темата на следващото изучаване**.

◆ ОЦЕНКА

Всички можем да продължим да растем като лидери на малки групи и да се учим от собствения си опит. Мисля, че е много здравословна практика да отделяме редовно време за оценка на онова, което сме научили. Като се оценяваме, ние трябва да помним, че не бива да съдим стойността си като личности... а вместо това да търсим начини да растем в това да създаваме обстановка, в която участниците да могат да учат и да споделят заедно, за да могат да слушат, да разбират и да откликват на Божието Слово.

За тази цел, ви предлагаме лист с въпроси, които са полезни, когато мислим за оценката.

КЛИМАТ В ГРУПАТА:

- Какво ви накара да се чувствате добре дошли?
- Какво ви помогна да концентрирате вниманието си върху срещата на малката група?
- Какви индикации имаше, че лидерът е убедителен? Ентузиазизиран? Подготвен?
- Членовете на групата добре ли се чувстваха един с друг? Какво помогна или попречи на това?

СКОРОСТ НА СРЕЩАТА:

- Каква беше скоростта на събирането: препускаща, удобна, мудна? Защо?
- Какво помогна срещата да продължава напред?

УЧАСТИЕ НА ГРУПАТА:

- Как бихте описали участието на членовете на групата като цяло?
- Имаше ли балансирано споделяне? Тихите хора бяха ли насърчени да говорят? Бяха ли контролирани приказливите? Как?
- Повечето от отговорите бяха ли насочвани от лидера или всички общуваха един с друг свободно?
- Активно ли слушахме коментарите един на друг? Откликвахме ли уважително към коментарите един на друг?
- Удобна и приятна ли е стаята ни за срещи?
- Кога и по какъв начин членовете на групата бяха ефективни в помагането на останалите?

БИБЛЕЙСКО ИЗУЧАВАНЕ:

- Бяхте ли добре подготвени? Отделихте ли достатъчно време за молитва и лично изучаване?
- Схванахте ли идеята на пасажа?
- Познавахте ли добре въпросите?

- Чувствахте ли се удобно в ролята си на лидер? Защо да или защо не?
- Предложихте ли адекватно въведение преди изучаването?
- Дадохте ли време на хората да мислят спокойно след всеки въпрос?
- Перифразирахте ли неясните въпроси?
- Насърчихте ли да бъде даден повече от един отговор на всеки въпрос?
- Активно ли слушахте коментарите на всеки?
- Откликнахте ли на тези коментари по утвърдителен начин?
- Поддържахте ли подходящо темпо на дискусиата?
- Справихте ли се с „проблемите“ ефективно?
- Започнахте и свършихте ли дискусиата навреме?
- Кой аспект от вашето водене беше най-полезен?
- Какво може да направите, за да подобрите качеството на своето водене следващия път?

ПРЕДИЗВИКАТЕЛНИ ХОРА

Нека поговорим за различните хора, които идват на групите ни... и по-специално за хората, които правят нещата малко „по-интересни“, ние трябва да помним, че нашата цел е да ги обичаме и да пазим единството. В същото време да обичаш някого означава да му помагаш да расте – не е проява на обич да позволяваш на някого да продължава да взема нездравословни решения, които касаят не само него, но и малката група. Да обичаш, често означава нежно, търпеливо и по подходящ начин да поправяш хората, за да могат те да растат. Това особено важи за тези, които са водачи!

Ще ви представим някои типове хора, които се срещат в нашите групи:

Това е **Дарин Дърдорков**. Той винаги говори много. Понякога казва ценни неща, но обикновено се впуска да разсъждава за незначителни детайли. Когато е въодушевен от някаква тема, той доминира в дискусиата на групата, и става причина останалите студенти да прекратят своето участие в нея.

Нека е ясно на всички в групата, че всеки е поканен да се изкаже... напомняйки на тези, които имат склонността да говорят много, че е редно да дават шанс и на другите... Ако все още говорят прекалено много, говорете с тях след група насаме: похвалете ги за това, което допринасят, споделяйки познанията и мнението си и после им кажете, че имате нужда от помощта им, за да накарате и другите хора в групата да вземат такова дейно участие, да се отворят и да споделят. Понякога може да стигнете и по-далеч като ги помолите да гледат никога да не са първите, които да вземат думата при отговарянето на въпрос или да отговарят, ако изрично се обърнете към тях. Може дори да отработите някакъв лек знак, който да им подадете, когато без да се усетят са започнали отново да говорят прекалено.

Представям ви **Надя Невчасова**. За съжаление коментарите, които дава Надя, са винаги несвързани с темата на дискусиата. Тя винаги дава неподходящи примери или задава въпроси, които отвличат вниманието на останалите студенти от дискутираната тема. Това създава объркване и неловки ситуации. Говорите за гордостта, тя пита за предопределението; темата е личността ми в Христос, тя повдига въпроса за водното кръщение.

Като лидери, помислете за момент дали има някаква възможна връзка между това, което казва Надя и темата на изучаването. Може би в нейното съзнание има такава. Ако все пак не успеете да откриете такава връзка, не пренебрегвайте нетактично казаното от Надя. В същото време, постарайте се да върнете дискусиата отново към основната тема. Можете да кажете на Надя нещо подобно: „Това е интересна позиция. Тъй като фокусът на дискусиата ни днес е..., може би можем да си поговорим за това след събирането.“ Или можете да поговорите на тази тема на една от следващите си срещи. Отново, ако това е постоянното поведение на някого, може би е най-добре да поговорите с него/ нея насаме и да го помолите за помощта му да се държи групата фокусирана на основната тема. Трябва да се научите кога и как да прекъснете неплодотворна дискусия. В противен случай объркването в членовете на групата може да навреди на цялостната атмосфера в нея.

А, ето го и **Здравко Закъснелия**. Обикновено закъснява, винаги се извинява и дава обяснение за закъснението си, които нарушават ритъма на събирането. И най-неприятното е, че точно когато е започнало събирането, повечето от нещата трябва да се повторят специално за Здравко. Лошото е, че най-често не е единствен.

Напомнете на цялата група защо е важно всички да идват навреме и как това показва любов и уважение към цялата група. Говорете насаме с човека, който закъснява често, да се постарее повече да идва навреме. Обяснете му колко е трудно да се поддържа вниманието и фокуса на групата, особено, ако се случва често тя да се разсее. Ако човекът просто не може да идва по-рано, насърчете го да влиза тихичко и да бъде чувствителен към другите. Ако той просто си закъснява без причина, помолете някой от групата да се среща с него и да идват заедно.

А това момиче, което така неловко стои в ъгъла е **Нина Незабележимова**. Мълчанието ѝ обърква останалите студенти от групата и те не могат да разберат дали ѝ се струва безинтересна дискусиата, или те самите не са неин тип хора. Целостта на групата се нарушава от нейната неохота да се включи в изучаванията.

Може би Нина се чувства отчуждена от групата. Може тя просто да е такъв тип и да не обича много да общува с други хора. Въпреки това, стремете се да създавате атмосфера на приемане и включване на всеки студент. Провокирайте участие, не забравяйте да направите одобрителен коментар на всяко участие на Нина в дискусиата. Старайте се да седате срещу нея, за да можете по-добре да контактувате с очи с нея. Подканяйте я и с невербални жестове да се включи в дискусиата. Задавайте ѝ директни въпроси само в краен случай. Ако това не проработи, говорете с човека извън групата. Отново, насърчете го в това, което вече прави и му кажете, че за другите би било полезно да могат да чуят и неговото мнение по поставените въпроси. Питайте дали има нещо, което го притеснява да споделя или да се чувства удобно на събиранията на групата.

Не ми се иска да пропусна **Дидо Догматов**. Той е убеден, че винаги има правилните отговори на всички теологични въпроси. За него няма спорни въпроси – всичко е ясно, ако имаш правилното знание за това. На въпросите, които предполагат изказването на противоположни мнения, се отговаря с едно изречение и се поставя точка. Това сериозно наврежда на дискусиите и сковава атмосферата.

Очевидно е, че Дидо се нуждае Бог да му помогне да развие у себе си чувство на смирение. Може би не е добре да разколебавате убедеността на Дидо, че Бог има отговор на всички въпроси, но е добре да му помогнете да види комплексността на някои от дискутираните въпроси. Той може да израсне повече в своето познание на Писанията, ако се научи да изслушва и позициите на другите. В разговор с него му кажете, че групата ще израсне повече, ако сама достига до дадени заключения, а не и се дават готови отговори.

Филип Фейсбука. Той не изпуска телефона си от ръка и поглед. Дори да е спрял звука, с едното око той следи какво се случва в интернет пространството и самият му вид показва незаинтересованост, което разсейва всички в групата. Хората се питат защо изобщо си прави труда да идва като не му е интересно.

Напомняйте на цялата група периодично, че би било добре, ако всички си изключат телефоните и другите електронни устройства, за да могат да се концентрират върху изучаването и за да покажат уважение към Бога и останалите членове на групата. Ако това не проработи, пак би било добре да поговорите с човека извън групата и да му обърнете внимание отново, че е хубаво да не сме във фейсбук или да не говорим по телефона по време на дискусиите. Може дори да го попитате защо чувства необходимост да използва телефона си през цялото време и защо е хубаво да се научи да го оставя настрана понякога.

Катя Клишето. Катя, подобно на Дидо Догмата, има готови отговори за всичко, но те са заучени, никога не проверявани, лишени от всякак-во лично отношение. Тя автоматично повтаря, каквото е чула или чела някога и разсъжденията ѝ са плоски и елементарни, макар и да звучат доста духовно.

Ако някой отговори с клише, първото нещо, което можем да направим е да попитаме „Защо мислиш така?“ или „Какво имаш предвид?“ или „По какъв начин това се отнася до нашата дискусия?“ Или можете да го помолите да формулира клишето със собствени думи. Проблемът не непременно е в самото клише, а във факта, че използвайки го, човекът най-вероятно не мисли много дълбоко върху текста или върху собствения си живот. Обикновено най-добрият начин да се справите с такъв проблем е да зададете повече въпроси, за да може хората да вникнат по—дълбоко. Ще бъде подходящо по някое време да говорите с цялата група за това колко е важно всички да мислят задълбочено върху текста и как за целта вие периодично ще задавате повече въпроси, за да им помогнете да дълбаят по-дълбоко.

Това са някои от приятелите ни в групите. Дали ни харесва или не, те са част от нашето обкръжение, и Бог им е простил и изкупил греховете им по същия начин, по който е направил това и за нас. Бог ни е създал различни, и ние трябва да се научим да живеем със своята същност и да ценим другите за това, което са в Христос. Помолете Бог да ви даде мъдрост как да подходите към „странните птици“ от вашата група.

И Той ще го направи!

9 ГЛАВА

БЛАГОВЕСТИЕ

В тази глава ще обърнем специално внимание на последния компонент на малката група, който отново ще разпознаем в текста на Деяния 2 глава. В резултат на общението, израстването чрез поученията и отношението на хваление и поклонение, малките групи от ранната Църква са достигали нови хора, независимо от гоненията. Те са призовавали свои познати и съседи да признаят върховенството на Исус Христос в своя живот. Резултатите са забележителни: „А Господ всеки ден прибавяше на Църквата ония, които се спасяваха.“ (Деяния 2:47б)

Каква е била тайната на успеха на ранните християни? Отговорът е отново в Божието слово: те „печелеха благоволение на всички люде“ (Деяния 2:47а). Когато външни за тях хора са ги наблюдавали, са забелязвали, че тези нови общества са различни. Те са виждали, че тези нови общности са белязани от Божията любов, любовта един към друг и любовта към тези, които не са част от тях. Исус ни обеща, че любовта между християните ще е отличителната характеристика за хората от света, че сме Христови ученици (Йоана 13:35). Отношението на околните към ранните християни е било положително, защото са виждали плодовете на тази любов.

Така, както молитвата и хвалението са подходящият отклик към Бога, Когото срещаме в Писанието – служението и достигането на неспасените е подходящият отклик към нашите ближни, ако твърдим, че обичаме Бога. Като отделяме време да изучаваме Писанието би било невъзможно за нас да живеем по стария начин с хората около нас. Ние ще бъдем принудени да служим и помагаме на другите, да споделяме щедро и да ги каним да дойдат и да познаят Бога, Когото ние сме познали. Групите ще искат да служат заедно, защото:

- Това ще ги привлече по-близо един към друг.
- Малките групи умират, ако не са фокусирани навън.
- Когато групата служи заедно, членовете на групата могат да развият и използват своите дарби. Това ще създаде на групата усещане за тяхна собствена група.

- Бог е Бог на мисията. Ако искаме да Го познаваме по-интимно и да станем хората, които ни е създал да бъдем, ние трябва да Го последваме в мисията Му – да служим на другите и да споделяме Благата вест.

◆ КАК ДА МОТИВИРАТЕ ВАШАТА МАЛКА СТУДЕНТСКА ГРУПА?

Само защото вие сте ентузиазирани за дадено нещо, не означава, че останалите също ще се вълнуват за същото. Но една група от мотивирани студенти ще действа, живее, говори, без значение цената и усилията, които ще й струва. Какво мотивира хората? Когато човек препоръчва нещо има огромно значение, дали всъщност следва собствения си съвет. Доказан факт е, че студентските групи, които имат успехи в споделянето на Благата вест, които са активни в каненето на невярващи приятели, организират специални евангелизационни събития, са най-вече тези, чиито студентски лидери се срещат със собствените си приятели, прекарват време заедно и споделят вярата си с тях.

Често няколко фактора са ключови в поведението на лидера:

- **Ентузиазъм.** Гледали ли сте напоследък страхотен филм? Намерили сте нов любим продукт? Ако сте ентузиазирани за тези неща, това ще вдъхнови и приятелите. Ако сте запалени като лидери да достигате вашите приятели, то тогава вашата студентска група също ще се бъде много добре мотивирана.
- **Убеждения.** Вашите възприятия кой е Бог обуславят и вашето поведение. Старайте се говорите това, което ще подтикне сърцата на хората към това, което има значение. Припомняйте тези истини на себе си и на другите:
 - Бог обича вашите приятели и иска те да Го познаят.
 - Неговото слово не поробва, а е способно да промени и най-коравото сърце.
 - Вашата недостатъчност не е слабост, която трябва да превъзмогнете, а е Божият начин на действие.
- **Увереност.** Не се притеснявайте от това, което предлагате на невярващите ви приятели. Доверете се на убежденията си, както и на добре подбраните и направени материали.
- **Истории.** Бог е направил чудесни неща и чрез споделянето на тези истории можете да помогнете за мотивирането на студентите, като ги окуражавате да вярват, че Бог може да ги използва за спасението на приятелите им.

◆ КАК ДА ПОДДЪРЖАМЕ ПОСТОЯННА МОТИВАЦИЯТА ЗА БЛАГОВЕСТИЕ В СТУДЕНТСКАТА НИ ГРУПА?

Само, защото сме казали нещо веднъж, това не означава, че всеки е разбрал идеята ни. Виждането се изгубва така, както вода изтича от цедка. Виждането всеки член на студентската група да се моли и да споделя вярата си със своите приятели може лесно да бъде разбрано, но е трудно да бъде задържано. Трябва да продължавате да го казвате и казвате по най-различни начини на студентите в групата. Различните методи и идеи, които ще използвате ще достигнат до различните видове характери в малката ви група.

Изключително важно е след стартирането на академичната година и особено след първите организирани евангелизационни дейности в една студентска група да се задържи ентузиазма в сърцата и молитвите у студентите. Ето няколко идеи какво може да направите:

Малко, но често

Намерете начин всяка седмица да предложите на студентите в групата различни начини за споделяне на вярата им. В БХСС има достатъчно материали с идеи как всяка седмица да насърчавате и припомняте на студентите за тяхната отговорност да благовестват. Можете да видите материалите за „5-минутки за благовестие“ в сайта на БХСС.

Използване на истории

Историите преодоляват нашата защита, призовават нашето въображение и достигат до сърцето ни. Добре е да намерите начин, по който всеки член на групата да сподели историите си и опитностите си при споделяне на вярата. Дайте възможност на студентите, които най-много благовестват да насърчат останалите, като споделят историите, които са преживели през седмицата. Или поканете студентски работник или студенти от други групи в страната да гостуват във вашия град и да споделят истории от други студентски групи, които имат успех в евангелизационните дейности.

Направете го лесно

Често много добри идеи никога не са били започнати само, защото водачите на групи не са помогнали на останалите да направят следващата стъпка. Но как е възможно да се улеснят студентите в споделянето на вярата им с техните приятели? Нужно е да имаме идеи и материали, които да предложим на студентите по време на малките групи и да поканим по-опитните студенти да насърчат тези, които имат по-малко опит, понякога би могло да бъде достатъчно да ги подтикнем към действие.

Направете го нещо нормално

Чрез молитва, споделяне на истории и обсъждане на практични детайли, ще направите идеята благовестие на приятелите близка за студентите от групата. Скоро те ще се запалят за идеята! Тогава новите членове на групата, които нямат много информация за дейността на групата, ще започнат да действат веднага след като станат част от групата ви.

ИДЕИ ЗА ОБУЧЕНИЯ

Помогнете на студентите да мислят и действат конкретно в процеса на споделяне на вярата си. Помогнете им да се фокусират върху хората, колегите, приятелите, семейството, което Бог вече им е дал да им бъдат близки, а не толкова да мислят как да споделят вярата си на случайни и непознати хора. Не че не могат да говорят за Христос на непознати, но студентите трябва да знаят, че тяхната по-важна отговорност е към хората в живота им. Помогнете им да си отговорят на следния въпрос: Кои са моите приятели, за които ще се моля и на които искам да говоря за Христос? Може би ще си кажете, че това е толкова очевидно, че не си струва да се направи, но ще бъдете изненадани колко много студенти ще оценят тази ваша помощ. Има 2 различни начина да се направи това, които много от студентските групи намират за сполучливи. Може да направите и двата, но в две различни вечери.

Вариант 1: Не е трудно технически да се направи "списък на приятелствата". Бог е поставил студентите в техните университети и специалности, така че чрез своите приятелства там да могат да достигнат другите и те да познаят Христос (Деяния 17:27). Като хора, направени по Божия образ, ние имаме твърде общо с другите, които все още не са познали Исус - хора, които Той също е направил и обича.

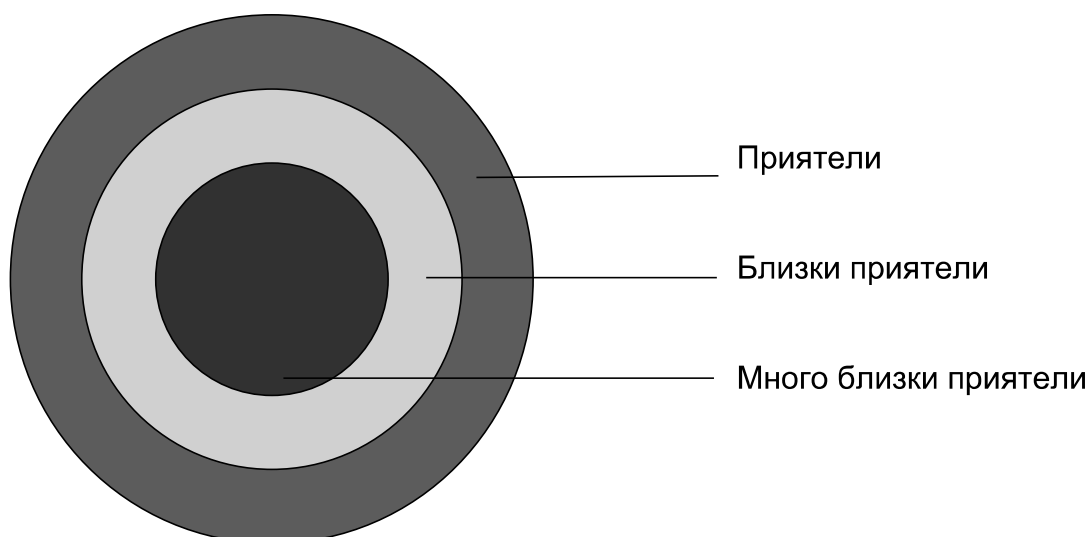
Задайте на студентите въпросът: Кого Бог е поставил в моя живот?

Помолете всеки да нарисова кръг с "аз" по средата и след това да го раздели на основните дейности от седмицата или неща, в които участва. Примерът по-долу е с 4 части, но вие можете да имате повече.

- Кого Бог е поставил в моя живот? Кои приятели имам, с които си приличаме? Кои споделят моите интереси?
- Предизвикателство: Как мога да задълбоча тези приятелства? За кого трябва да се моля? С кого да имам повече време извън времето на общите ни занимания или срещи?

Вариант 2: Задайте на студентите въпросът: Колко близки са моите приятели?

- Дайте на всеки студент няколко минути да нарисова 3 кръга, които виждате по-горе и да сложат в тях имената на техни приятели във всеки кръг. "Познанствата" само от фейсбук не би трябвало да са на този лист хартия.
- Приятелите, които са много близки до сърцето ни са тези, които познават най-добре надеждите и страховете ни, които могат често да ни кажат как те се чувстват, дори без да използват думи.
- Сега подчертайте имената на тези, които не са вярващи. Често те се оказват по-скоро във външния кръг, отколкото във най-вътрешния ни кръг.
- Предизвикателство: Как мога да изградя дълбоко и истинско взаимоотношение с невярващите ми приятели, така че те да разберат моите ценности и важните неща в живота? Как мога да се моля за това, да съм по-отворен към тях и да се радвам да прекарвам време с моите невярващи приятели?

След като студентите от групата са идентифицирали кои са им приятелите, които Бог е поставил в живота им, най-голямата бариера остава как да ги поканим на група, как да им споделим благата вест, как да ги запознаем с Христос.

Тук има няколко идеи за това:

- Направете скеч как **не** трябва да каните някого. Разделете се по двойки и дайте на всяка двойка различни сценарии (напр. на лекция, в кафене, гледайки футбол) помолете всеки да изиграе една роля.
- Помолете някой да сподели как е поканил приятел на група, дори да е било плахо, но е получил "да" на поканата от своя приятел.
- Помогнете на студентите от групата да видят, че истинските ни приятели се интересуват от нещата, от които и ние се интересуваме.
- Предложете на студентите няколко примера за думи и изрази, които могат да използват, като например: „Хей знаеш ли аз съм християнин, в нашата студентска група даваме възможност на хората да научат повече за християнството, като четат оригиналните текстове. Искаш ли заедно да погледнем Евангелието от Йоан?“

Важни са взаимоотношенията! Идеята на Евангелието е взаимоотношението на любов с Исус. Убедете се, че събитията, които организирате отразяват това. Много студентски групи не са особено добре в това да са гостоприемни към другите. Наблегнете като говорите на студентите предварително за важността и начините, по които могат да покажат приемане:

- Поинтересувайте се от новодошлите. Усмихвайте се и задавайте въпроси.
- Забележете колко често Исус ядеше с хората. Неговото първо чудо бе по време на сватба. Храната е нещо, което споделяме с приятели. Използвайте вкусна храна или снакс за вашите срещи или събития.
- Последващите дейности са винаги по-добри, където има взаимоотношения. Чудесно е когато студент доведе приятел на група или дадено събитие. Може да се наложи да седнете до този студент и да му помогнете за следващата стъпка с приятеля, който е довел. Попитай го: "Предложи ли на твоя приятел да идва на група? От какво имаш нужда? Как можем да се молим за твоя приятел?"
- Поддържане на връзка с хората, които имат интерес. С годините и с развитие на студентското служение става ясно, че една от най-слабите страни в организираните от студентските групи мисии или събития остава поддържането на връзка и последващите дейности с хората, които имат интерес към християнството.

КОИ СА ДЕЙНОСТИТЕ И МАТЕРИАЛИТЕ, КОИТО БИХА ПОМОГНАЛИ ДА СЕ РАЗВИЕ ДОБРО БЛАГОВЕСТИЕ ВЪВ ВАШАТА ГРУПА?

В БХСС ние разполагаме с много материали и идеи какво можете да направите като група в посока благовестване. Един чудесен ресурс е „Открий“, който можете да намерите на сайта на БХСС с всичките дискусии, обучения, видеа: <http://www.bhss.org.com/otkrij>. А в офиса на БХСС можете да поръчате напълно безплатно копия на Евангелието от Йоан, с прекрасен дизайн и дискусии за невярващи студенти. „Открий“ е подходящ да бъде използван както за индивидуални на студентите от групата с техните приятели, така и за групови дискусии.

Когато планирате дейностите на групата за годината и семестъра се убедете, че в графика сте предвидили време за специални събирания с невярващи студенти. Те може да са по една среща на месец, по 1-2 по-големи събития на семестър или по-продължителни в рамките на няколко седмици срещи, дискусии само с цел благовестие. Честотата, видът и темите на планираните евангелизационни дейности на групата зависят от вас като лидери и от самите студенти. Тези дейности, могат да бъдат дискусии на различни теми, отговори на трудни въпроси, разглеждане на текстове от Евангелията, които говорят за живота на Христос, може да са неформални срещи за гледане на филм, разходки, спортни и настолни игри. Често неформалните срещи със студентите от групата и техните приятели и колеги са чудесен повод да се опознаете взаимно в една спокойна и весела атмосфера. Това ще помогне на невярващите младежи да преодолеят страховете и притесненията си да участват и в други дейности на студентската ви група.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ МОТИВАЦИЯ

Когато започнем да се чувстваме все по-удобно във воденето, нашата склонност да търсим Бога и да разчитаме на Исус, започва да заличава. Изкушението е да се установим на плато и да се отпуснем и да си почиваме. Започваме да се сравняваме с другите или с това как се справят те. За съжаление следващата фаза на това положение е стагнацията. За това е изключително важно да продължим да търсим Исус, да се стремим да получим повече обучение и да участваме активно в своята църква. Невероятната истина в християнското лидерство е, че ние имаме за водач самия Исус, Който излива върху нас благословения, дарби, прозрения и насърчение. Неговото намерение не е да ни използва, докато ни изчерпа и докато намери друга жертва, която ще се хване на въдицата да Му служи. Той е Добрият Пастир, Който ни води на зелени пасища, докато ние водим малките си групи. Това в никакъв случай не означава, че лидерството винаги ще е лесно и ще мине без инциденти. Ако продължим да фокусираме погледа си върху Исус, Той може да превърне и неприятните опитности във воденето, за да оформи нашия характер и да развие лидерските ни качества.

Независимо дали официално или неофициално всеки лидер се нуждае от обратна връзка и от обучение. Лесно е да се откажем от повече обучение, понеже вече се чувстваме удобно във воденето и някои неща са ни станали ясни или пък сме несигурни и си мислим, че не бихме поели такава отговорност. Никой от нас не е достигнал съвършенство, в каквото и да било и всички ние имаме много още да учим и да развиваме. Затова е правилно да развием готовност за научаване на нови неща през целия ни живот.

Всички ние сме в обучителна програма. Част от това да бъдеш лидер е сам да се обучаващ, да търсиш обратна връзка и да приемаш критика и поучение.

Ако вие сте се съгласили да водите малка група и искате да водите други хора на безопасни и зелени пасища, където те ще могат да израстват в познаването на Божието слово, трябва да знаете, че никое обучение няма да ви подготви идеално за онова, което ви предстои във воденето на вашата малка група за библейско изучаване. Въпреки това, ако се фокусирате върху Исус, Добрия пастир вместо на

обстоятелствата, ако не изпускате от поглед Онзи, Който ви кани да излезете от лодката и да стъпите върху вълните, тогава ще получите от Него всичко, което ви е необходимо, за да водите другите. Тогава ще бъдете достатъчно мъдри самите вие да търсите водителство и насока от по-зрелите от вас, ще останете свързани с християнска общност, която ще ви обича, ще се моли за вас и ще празнува заедно с вас. Всеки, който нарича Исус Господ е Негов партньор в Неговата мисия и с помощта на Неговия Дух може да служи на Божия народ.

Лидерството не е непосилно бреме, което трябва да теглите със сетни сили. Както казва Макс Лукадо:

„Христос никога не е подарявал кола, която вие да трябва да теглите. Нещо повече, Той дори не очаква да я карате. Знаете ли какво всъщност прави Той за вас? Приканва ви да заемете пътническото място, да си закопчате колана и да се настроите за приключението на живота си.“

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ДУХОВНИ ДИСЦИПЛИНИ

Евангелието е добра новина, която да бъде живяна. Съществува обаче опасност да започнем да вярваме, че това е нещо, което се случва единствено или предимно чрез собствената ни сила и действия. Тоест, ние можем да започнем да превръщаме нашето Ученичество в списък с нещата, които вършим или не вършим, сякаш ако просто правим повече, стремим се по-усилено и насочваме умовете и телата си по-дисциплинирано, ще можем да победим греха и да заживеем праведно. И все пак, Писанията отново и отново ни напомнят, че оставени на себе си, ние нито можем да се променим, нито можем да угодим на Бога. В контраст на това е основното учение на Писанието, че Христоподобието е преди всичко и най-вече подарък по благодат за ученика.

Традиционно общността на Божия народ е практикувала много духовни дисциплини като начин за целенасочен и съзнателно избран начин на живот в унисон с Благата вест, като са се поставяли в ситуации, където могат да се срещат с Духа и да изпитват Неговата благодат. Ако наистина желаем да преживеем промяна в нашия живот, това ще бъде невъзможно без ходене в Духа.

Това не е нещо, което просто се случва с нас; то изисква избор. Дисциплините са средствата за трансформация, тъй като те събуждат душите ни за присъствието и работата на Светия Дух в живота ни. Те са средства и защото са обучителните дейности на Духа, които ни карат да правим това, което не ни идва естествено отвътре. В крайна сметка дисциплините са акт на благодат, защото те са дар на Божието присъствие и работа в живота ни, които не сме заслужили.

ТИХО ВРЕМЕ

Една популярна християнска дисциплина, която е помогнала на много последователи на Исус да ходят в Духа и да пребъдват в Исус, е Тихото време. То е отделено, за да общуваме с Бога. Концентрирано и фокусирано е, за да изгражда взаимоотношението с Бога и да ни помогне да преживяваме Неговата любов, като не отделяме очите си от Него и търсим да Го познаваме повече. Често то включва време на молитва и хваление, четене на Библията и размисъл. Ключът на Тихото време е да имаш взаимодействие с Бога, което да ти позволи да Го слушаш и сам да споделяш с Него.

◆ ЧЕТЕНЕ НА БИБЛИЯТА:

Чрез Библията Бог ни се разкрива и става познат за нас. Ние виждаме как Той общува с хората и така научаваме как Той копнее да общува с нас. Библията също ни учи какви са характера и сърцето на Бога. Има много начини, по които можем да четем Библията, но целта на Тихото време е да ни помогне да познаваме Бога по-добре. По-важно е да позволим на Божието слово да говори на нашите сърца, отколкото да имаме интелектуална опитност или да се опитваме да четем дълги пасажии от Писанията. По тази причина е най-полезно да четем кратък параграф или глава и да размишляваме за това какво научаваме за Бога, и да слушаме какво иска да ни научи Духът в този момент чрез живото Си Слово.

◆ МОЛИТВА И РАЗМИСЪЛ:

Молитвата е диалог с Бога. Това е нашият шанс да бъдем истински пред Него с нашите страхове, борби, грехове и въпроси. Също така това е време да споделим с Него нашите радости, успехи и надежди. Полезно е да започваме своето Тихо време, като за кратко се фокусираме на Божието присъствие, припомним си какъв е Неговият характер и поразмишляваме върху Неговата работа в живота ни. Ако сме притеснени или разсеяни, Той ни кани да споделим това с Него в молитва в началото на нашето време заедно. След като прочетем нещо от Библията, можем да продължим нашата молитва и да споделим с Бога какво разбираме от пасажа и каква е нашата реакция на това, което четем. Словото също така ни насърчава да се молим за нашите приятели, семейство, църква, страна в отклик на прочетеното.

Практически предложения: Намерете място и атмосфера, които са възможно най-малко разсейващи. Изключете си телефона, компютъра, музиката и всичко друго, което би съперничило за вашето внимание, за да можете напълно да се съсредоточите върху вашето взаимоотношение с Исус за този период. За да бъдем с нашите приятели, ние си уреждаме срещи с тях. И макар да знаем, че можем да се срещаме с Бога, когато и да поискаме, все пак е полезно да отделяме специално време за Него. Ние трябва сериозно да пазим това време с Него и да не си позволяваме да го запълваме с други неща. Без планирано време ние често ще отлагаме времето си с Исус за „по-късно“. Но това „по-късно“ често никога не идва. Предлагам ви да планирате Тихото си време в програмата там, където сте най-свежи и най-концентрирани, за да чуете най-добре Неговия глас.

ДРУГИ ДИСЦИПЛИНИ

В таблицата, която следва сме включили списък на някои от най-популярните духовни дисциплини, които Божият народ е практикувал през вековете. За всяка сме посочили кратко обяснение, библейски примери, идеи за това как може да се практикува и някои от начините, по които Бог често я използва, за да изгради по-нататъшно Христоводобие в нас.

Дисциплина	Какво	Как	Защо
Усамотение <i>Марк 1:35</i> <i>Плач. 3:28</i>	Практика на насрочване на непрекъсвано от нищо време в лишена от разсейващи неща среда, така че да изпитаме изолация и да сме насаме с Бога.	Планирайте време и място, които не са в конкуренция със социален контакт или шум, за да се съсредоточите върху Бога. Общувайте с Бога, докато ходите сами или прекарвате времето си на открито.	Това Тихо време ни дава пространство да опознаем, чуем и да се ръководим от Бога. В усамотение ние се учим да бъдем свободни от необходимостта да бъдем винаги ангажирани и стимулирани, както и да живеем в зависимост от другите и техните ценности.
Тишина <i>Авакум 2:20</i> <i>III Царе 19:12</i>	Практика на присъствие и слушане на Бога в тишина без прекъсване и без шум. (Шум включва слушане на изговорени думи и музика, както и четене.)	Задайте си период от време, в който няма да говорите и ще се изолирате от всякакъв шум. Това може да бъде редовно време всеки ден (15–60 минути), както и от време на време за по-продължителен период (4–24 часа). Помолете Бог да ви говори в тишината.	Това умишлено пространство ни позволява да бъдем внимателни към присъствието и словото на Исус. Ние се учим да бъдем хора, които са бързи да слушат и бавни да говорят (Яков 1:19), както и да сме освободени от отрицателни навици на речта (измама, клюки, необходимостта да изразяваме често своето мнение).
Изповед <i>Яков 5:16</i> <i>Псалм 139:23–24</i>	Изповедта включва здрав и реалистичен преглед на нашия живот и споделянето на нашите слабости с друг, за да се опита напълно Божията прошка.	Отделяйте време редовно сериозно да преглеждате живота си в светлината на Божието слово. Честно и прозрачно изповядвайте греховете си един на друг или в малката група. Молете се един за друг, за да опознаете Божията милост в живота си.	Признатият грях ни води към светлината, докато скритият поддържа тежест върху нас. Когато се изповядваме, ние сме освободени от необходимостта да се опитваме да изглеждаме перфектно в очите на другите. Изповедта също ни помага да избягваме греха и да се придвижваме към святост, създава по-дълбоко общение и ни помага да познаваме Божията прошка.
Покорност <i>Евреи 13:7</i> <i>Ефес. 5:21</i>	Покорността е дисциплината, която ни учи да оставяме тежестта непременно нещата да стават по нашия начин и винаги ние да сме прави. Тя включва също така да търсим и да се предоставяме на ръководството на другия.	Оставяйте другите да ви бъдат ментори, да ви учат, коригират или да ви направляват. Отделяйте време да получите обратна връзка от другите и се постарайте да се променят. Споделяйте целите и приоритетите си един с друг, за да научите каква е тяхната перспектива и насока.	Покорността ни освобождава от илюзията, че ние командваме и създава податлив на обучение дух вътре в нас. В крайна сметка ние се научаваме на смирение и на покорство спрямо Бога, като практикуваме това в рамките на Божията общност.

Дисциплина	Какво	Как	Защо
Пост <i>Исая 58:6–7</i> <i>Мат. 6:16–18</i>	Себеграничение от нормалните нужди, за да се фокусираме умишлено върху Бога. В пост ние се стремим да изкараме на повърхността нашите пристрастия и апетити.	Въздържайте се от храна, напитки или определени храни за период от време. Използвайте времето за ядене в съзнателно общуване с Бога. Използвайте глада като призив към молитва. Спазвайте постите и сезоните на църковната година.	Когато постим, имаме шанс да се покаем за егоистичното, пристрастяващо или натрапчиво поведение. Ние осъзнаваме, че всичко зависи от Бога и Го търсим, за да получим живот, послушна любов и служение.
Простота <i>Мат. 6:19–21</i> <i>Филип. 4:11–12</i>	Тази дисциплина култивира изкуството да не зависим от нищо. Така се отказваме от привързаността си към притежания и се научаваме да даваме по-свободно.	Купувайте неща по-скоро заради тяхната полезност, отколкото заради статут. Не купувайте повече, отколкото ви трябва. Раздавайте неща и се насладете на свободата от това да не притежаваш твърде много неща. „Постете“ от пазаруване, телевизия или интернет за известно време.	Простотата ни напомня, че ние не сме това, което имаме и че радостта в живота не идва от вещи. Простотата ни учи да търсим първо Божието царство и Неговата правда (Мат. 6:33). Като избираме да живеем простичко, правим живота си по-малко претрупан, без пристрастяване към неща и създаваме повече пространство за Бога, както и се учим да бъдем щедри.
Сабат <i>Евреи 4:9–11</i> <i>Изход 20:8–10</i>	Съботата е подарък от Бога за редовна и повтаряща се почивка от работа. Ние отделяме време (обикновено един ден, но понякога и повече) за почивка и поклонение на Бога.	Отделяйте време за интимност с Бога и другите, които обичате. Изберете да не работите за период от 24 часа. Упражнявайте отпочиващи дейности: разходки, срещи с приятели, игри, сън.	В практиката на пазенето на съботния ден ни се напомня, че Бог управлява Вселената и тя не зависи от нас – това ни освобождава от пристрастяването към заетост, бързане, стрес и страх. Ние се учим да се наслаждаваме в Бога и да уповаваме на Него.
Изучаване <i>Псалм 119</i> <i>II Тим. 3:16–17</i>	Изучаването включва ангажиране на ума и фокусиране на вниманието ни върху Бога и Неговото слово.	Четете и изучавайте Писанията, за да ги разбирате и прилагате в живота си. Слушайте Божието слово лично за вас. Размишлявайте и запаметявайте кратки пасажи от Писанията.	Изучаването на Писанието помага да се оформят нашия мироглед, приоритети и ценности, като ни показва желанията и работата на Бога и Неговата воля за живота ни. Като прекарваме по-дълги периоди от време с текста, той често започва да живее в нас и да ни оформя.

Дисциплина	Какво	Как	Защо
Поклонение <i>Матей 4:10</i> <i>Евреи 12:28–29</i>	Ние се покланяме на Бога, когато умишлено Го почитаме, помним Неговия характер и го ценим повече от всичко друго в живота си – без значение от обстоятелствата.	Пейте песни, които са фокусирани върху Божия характер и работа. Празнувайте и благодарете на Бога за Неговия характер и работа. Откликвайте на Божията истина с любящо покорство.	Почитането на Бога ни напомня какво е наистина важно в живота ни и че всеки добър дар идва от Него (<i>Яков 1:17</i>). Това е правилният отговор на нашите опитности с Бога. Като прекарваме времето си в поклонение, ние се учим да обичаме Бога и да Му се наслаждаваме вечно.
Служение <i>Мат. 22:37–39</i> <i>Йоан 13:14–17</i>	Ние служим, като жертвоготовно предлагаме на другите нашите ресурси, време и грижи.	Щедро давайте на другите от своите пари и ресурси. Помагайте на другите хора в общността с конкретни неща. Служете на другите, като ги изслушвате, показвате гостоприемство или споделяте Божието слово.	Актовете на служение ни учат как да изпълняваме Божията заповед да обичаме другите като себе си. Когато служим на останалите, се учим да ги виждаме реални и важни, което също води до смирение и поставяне на другите пред себе си (<i>Фил. 2:1–11</i>).
Молитва <i>1 Сол. 5:16–18</i> <i>Филип. 4:6</i>	В молитва ние споделяме нашите сърце и желания с Бога, слушаме Го и си почиваме в Него.	Почивайте си и гледайте към Бога. Спирайте и разпознавайте Божието присъствие през целия ден. Споделяйте вашите притеснения и желания с Бога – за себе си и другите. Молете се върху Писанието и отделете време и място, за да дадете възможност на Духа да говори.	Дисциплината на молитвата ни помага да стоим в присъствието на Исус и да пребъдваме в Него. Напомня ни се, че Бог винаги присъства в нас и че Той ни познава, и че желае да бъде познат от нас. Молитвата ни учи да се уповаваме на Бога и Неговите пътища и да Му се подчиняваме.
Общение <i>Колос. 3:15–16</i> <i>Евреи 10:23–25</i>	Християнското общение съществува, когато вярващите се свързват един с друг по автентичен и любящ начин, като се насърчават един друг в растежа в Христос.	Упражнявайте стиховете, които говорят за „един друг“ в Библията. Упражнявайте своите дарби в общението и участвайте в мисията заедно. Честно споделяйте с другите своя живот – радостите, утесненията и греховете си.	Общението ни помага да преминем от независимост до положение, където центърът е друг, а не ние, както и да изпитваме и прилагаме любов и загриженост към другите. Като участваме в живота на общността, другите могат да ни познаят и насърчават, да ни показват неща, които не виждаме и да ни дават сила да растем във вярата.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ТВОРЧЕСКИ ИДЕИ ЗА ИЗУЧАВАНЕ НА БИБЛИЯТА

Когато говорим за библейско изучаване, повечето от нас мислим за един човек, който задава въпроси и група хора (около 10), които отговарят на въпросите. Но има много начини, по които можем да водим едно библейско изучаване. Често пъти чуваме хора да казват, че библейските изучавания са нещо скучно или нещо несвързано с истинския живот и може би донякъде ние, които водим изучаванията, сме виновни за това.

В тази част от наръчника ще разгледаме много различни методи за наблюдение, които биха помогнали на групата да се ангажира с текста, насърчавайки хората да задават въпроси. Заедно с всеки метод сме включили едно примерно изучаване. Забележете как всеки пример също включва предложения за тълкувание и приложение на дадения пасаж.

За повечето от методите ще използваме листове и химикали. Използваме големи листове, които да помагат на участниците да си взаимодействат или правим копия на текста за подчертаване или ограждане на идеи или думи. За много хора е по-лесно да следват мисълта на дискусиата, когато могат да виждат информацията ясно пред себе си. Много хора не обичат да пишат в Библиите си и затова е полезно да има копия на текста, които да могат да подчертават безрезервно.

Не всички идеи по-долу са подходящи за всеки пасаж, който ще изучавате в групата. Различните идеи са по-подходящи за някои видове жанр или литературна категория. Като четете следните описания, помислете, кои от методите за наблюдение могат да се използват най-добре за пасажите, които ще изучавате в групата ви.

РЕЗЮМИРАНЕ

Този метод е полезен за дълги пасаж, особено разкази, защото можете да разделите пасажа и да дадете отделните части на двама-трима човека. Също е подходящ за пасаж, които имат ясни идеи във всяка подчаст. Резюмирането включва: членовете на групата да четат пасажа и след това да представят резюме пред останалите.

Разделете хората в групата на подгрупи по 2-3 студента и разпределете пасажа между тях. Помолете всяка подгрупа да направят резюме на техните стихове и после да разкажат на останалите какво са намерили. Насърчавайте членовете на групата да задават въпроси на хората, които представят пасажа си. Най-добре е във всяка подгрупа да има поне двама защото това помага да има дискусия и понякога разногласие. Също така помага на групата да покрива големи пасаж бързо и насърчава всеки един да взаимодейства с текста.

Не е добре да използвате този метод с пасаж, който е добре познат на групата. Няма да имат за какво да мислят. В този случай по-добре е да използвате друг метод.

Резюмирането работи най-добре с голям пасаж, ако той води към някакво заключение или връхна точка. Целта е да схванем основните детайли, които водят към заключението.

ПРИМЕР 1:

Това ще работи добре за изучаване на Изход 15 глава "Песента на Мойсей". Песента е отклик на всичко, което Бог е направил за народа си Израел. Помолете групата да изследва глави от първа до четиринадесета на Изход, за да видят как Изход 15 е подходящ отклик на различните дела на Бога.

ПРИМЕР 2:

Друг пасаж, подходящ за този метод, е изказването на Петър в Марк 8:29, че Исус е Христос. В средата на серия изучавания върху евангелието върху Марк или като въведение на серия изучавания върху втората половина на евангелието от Марк, можете да помолите членовете на групата да разгледат осемте предишни глави и да резюмират причините защо Петър стигна до този извод. След като сте събрали данните за изповедта на Петър, членовете на групата могат да помислят дали извода му е валиден и дали лично са съгласни. В група с невярващи участници, точно това изучаване е довело до покаянието на един човек.

ПРИМЕР 3: Даниил 9

НАБЛЮДЕНИЕ

Четете Даниил 9: Разпределете пасажа между хората в групата, като всеки човек или подгрупа (2-ма или 3-ма) трябва да резюмира няколко стиха от Даниил 9: стихове 4-6; стихове 7-11; стихове 12-14; стихове 15-16; стихове 17-19. Разгледайте внимателно същността на всяка част. Не е нужно резюметата да бъдат написани.

- Има ли въпроси или забележки, които изникват от това упражнение?
- Направете списък с различните части от молитвата на Даниил (например, молба).

ТЪЛКУВАНИЕ

- Дискутирайте следните въпроси:
- Какво научаваме за същността на взаимоотношението на Даниил с Бога?
- Какво научаваме от молитвата и отговора на Бога?

- Защо е описана тази молитва в Библията?
- Какво ни учи за общата молитва?

ПРИЛОЖЕНИЕ

Напишете молитва за себе си, като използвате Даниил 9 като модел. Помолете се с тази молитва.

(Има други молитви, които можете да резюмирате и да използвате за модели за лична молитва като: III Царе 8:23-53 и Матей 6:9-13.)

ПРЕРАЗКАЗВАНЕ

Този метод е особено полезен за пасажи, които са добре познати, но не винаги добре разбрани. Често пъти хората знаят християнските термини на един пасаж, без да разбират точно какво означават тези термини. Целта на преразказването е групата да преведе пасажа от “Библейски български” на “разговорен български”. Често цял стих е много за един човек и той не може да го преразкаже лесно. Може би е по-добре всеки човек да преразкаже само по една фраза от стиха. По този начин всичко става по-бързо. След като един човек се опитва да преразказва, молим останалите хора от групата да помогнат да се усъвършенства първия опит. Когато правим това, всеки един, който не е сигурен, не се чувства толкова под напрежение. Друг начин за преодоляване на напрежението е да се работи в групички по двама.

Новите християни могат да се чувстват уплашени поради липсата им на библейско знание. Тогава постоянно трябва да им припомним, че целта на стъпката наблюдение е да се съсредоточим върху пасажа, а не на друга свързана информация, която е извън пасажа.

Лидерът трябва да съблюдава богословското съдържание на пасажа да не се променя. Например, докато “първородния” се възприема като това да бъдеш “най-голямо дете”, обикновено не се схваща идеята за наследство, която се съдържа в библейската употреба на думата. Първородният е този, който ще наследи всичко от бащата, затова може да е по-добре да преразкажем думата като “наследника”. Много е важно, лидерът да е изучавал пасажа предварително, за да бъдем сигурни, че нищо от богословското значение не е изгубено по време на преразказването.

ПРИМЕР: Колосяни 1:15-23

Този пасаж е много плътен и е нужно много работа преди да стане ясен. Целта на изучаването е всеки човек да може да изрази значението на пасажа и да разбере как се отнася за него. Би било полезно лидера предварително да е чел коментар върху пасажа.

НАБЛЮДЕНИЕ

Обяснете на групата, че те ще преразказват пасажа по фрази. Например, Анелия взема стих 15 и казва “Исус прилича на Бог”. След това групата предлага идеи, които също идват от фразата, като “Исус е Този, Който ни показва какъв е Бог”. След като имате кратко обяснение (превод), продължете със следващата фраза. По този начин цялата група работи с пасажа в дълбочина без да се смущават отделни личности.

След всеки няколко стиха помолете един човек да прочете “преведения” пасаж до момента. Дискутирайте проблеми, които хората имат. Ако има време, направете “превод” за целия пасаж или продължете следващата седмица.

ТЪЛКУВАНИЕ

- Питайте: каква е основната идея на пасажа?
- Защо Павел казва тези неща на колосяните?

Помолете един човек да прочете на глас Колосяни 2:4. Питайте:

- Против какви “убедителни думи” говори Павел в 1:15-23?
- Какви са еквивалентните ереси, които съществуват днес?

ПРИЛОЖЕНИЕ

Дискутирайте как ще реагирате на това описание на Исус.

- Защо е важно да имаме точно богословско разбиране за Исус?
- Какво трябва да правим, за да се пазим от ереси?

Молете се.

СРАВНЕНИЕ

Сравнението е лесен метод. Групата сравнява различни пасажи от същия писател или пасаж от различни писатели на подобни теми. Членовете на групата търсят подобия и различия, промени в посоката и основните приоритети в различните пасажии. Хубаво е да използвате този метод, като давате за задача на групата да сравни въведенията на посланията на Павел и неговите молитви. Всяко едно от посланията има начало, което е и подобно и различно на другите послания. Сравнението ще ви помогне да разберете повече за Павел, или може да го използвате като въведение към серия изучавания върху определено послание. Упражнението ще повдигне въпроси за това, кои са оригиналните получатели на писмото, какво е отношението на Павел към тях, каква е целта на посланието, и може да ви даде идея за възможните теми, които можете да разгледате по нататък.

ПРИМЕР: Песните за слугата в Исая 40-55

За да разберете песните за слугата, трябва да разберете контекста им и хората, за които са били написани в началото.

НАБЛЮДЕНИЕ

Преди да прочетем песните за слугата, е необходимо да разгледаме пасажа с резюме на контекста. Прочетете Исая 24:1-6 като група.

Старият Завет говори за Деня на Осъждението, който Бог е приготвил, и Исая 24:1-6 говори точно за този ден. Според пасажа, какво ще стане на този ден и защо? Това е контекста за Исая 40-55гл.

Има няколко основни пасажа в песните за слугата, които отговарят на въпросите, повдигнати в глави 1-39. Прочетете пасажите и напишете разликите и приликите.

ПАСАЖ	РАЗЛИКИ	ПРИЛИКИ
Исая 42:1-4		
Исая 49: 1-6		
Исая 50:4-9		
Исая 52:13-53:12		

ТЪЛКУВАНИЕ

Напишете основните въпроси, които възникват от тези пасаж и помислете как се свързват с въпросите, които възникват в Исаия 24:1-6.

Дискутирайте как нашето знание за смъртта и възкресението на Исус повлиява на нашето разбиране за тези пасаж.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Дискутирайте какво значение имат тези идеи за вас като личности.

Молете се.

ОТБЕЛЯЗВАНЕ

В най-простата си форма "отбелязване" означава да подчертаваме и да ограждаме. Необходима ни е някаква подробност в текста, която е акцентирана или обяснена по някакъв начин. Това може да е повторена дума или тема, развита от различни гледни точки в пасажа. Например, използването на „Аз“ твърдения в Римляни 1:8-17. Едно просто изучаване на пасажа може да бъде, ако накарате участниците да отбележат всичките „Аз“ твърдения, които Павел използва в този пасаж („благодаря...“, „служи...“, „споменавам...“) като ги подчертават. След това трябва да видят къде използва Павел „Аз“ отново в цялото Послание към римляните. Това ще покаже колко много пъти Павел използва „Аз“ в този пасаж (1:8-17) и колко рядко използва „Аз“ другаде и би трябвало да накара хората да си зададат въпроса „Защо?“ Както повечето от нещата, които правим за наблюдение, работим върху пасажа с надеждата, че хората ще започнат да се чудят за нещо или ще забележат нещо, за което ще искат да зададат въпроси за пасажа или контекста. Отбелязването просто означава, че участниците отбелязват коректни думи или идеи, които ги карат да задават въпроси.

ПРИМЕР: Колосияни 1:24-2:5

НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете Колосияни 1:24-2:5. Помолете групата да отбележи всичко за посланието на писмото, което Павел представя в този пасаж (същността на посланието, съдържанието му, целта му, последствията от него). Напишете ги на големи листове. Внимавайте да не използвате християнски термини.

Дискутирайте някакви трудности с пасажа („тайната“, „да представим всеки човек съвършен“, какво беше недостатъчно в скърбите на Христа?).

ТЪЛКУВАНИЕ

- Каква е централната тема в пасажа?
- Защо Павел казва всичко това на колосяните?
- Какво значение има за колосяните разбирането на това?

ПРИЛОЖЕНИЕ

- Какво значение има за вас разбирането на това?
- Какво ще направите като отклик към Божието слово?

Молете се.

СРАВНЕНИЕ

С този метод групата трябва да гледа за подробности в пасажа, да го изследва внимателно и да разпознае противопоставянето в него. Необходима е работа от всеки един човек, за да може всеки да открива подробности в пасажа и значението им.

Този метод може да се използва за Даниил 5, където ръката пише на стената и Даниил е извикан да разтълкува написаното. Групата трябва да нарисова една таблица и да противопостави Даниил с астролозите; Валтасар с Навуходоносор; истинския Бог с фалшивите богове. Тази задача ясно подчертава разликата между вяра и езичество.

ПРИМЕР: 2 Коринтяни 2:14-5:10

НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете 2 Коринтяните 2:14-5:10. Този пасаж е серия дихотомия или контрасти. За да помага на четенето на пасажа, попълнете следната таблица, като откриете контрастите, които Павел използва. Направете това бързо, за да имате време за останалата част на изучаването. Към края на страницата оставете място, където да напишете въпроси, които възникват докато гледате пасажа.

ОТРИЦАТЕЛНО	ПОЛОЖИТЕЛНО
На тези, които погиват, сме смъртоносно ухание, което докарва смърт.	На тези, които се спасяват, сме животворно ухание, което докарва живот.

Дискутирайте въпроси, които възникват от внимателното ви четене на пасажа. Това е важна част от изучаването - недейте да я пропускате.

Дайте възможност на различни хора да попълнят отделните колонки от таблицата.

ТЪЛКУВАНИЕ

Направете резюме на основното послание на всяка колонка.

- Защо мислите, че Павел написа тази част от писмото?
- Каква беше неговата цел / цели?
- Павел започва от няколко основни принципа развиването на специфични идеи, които казва на коринтяните. Какви са според вас тези принципи, според текста?

ПРИЛОЖЕНИЕ

- Как се отнасят тези принципи към вас лично?
- Прочетете положителната колонка, като я използвате да опишете себе си. Как реагират хората? Как се чувствате вие?

Молете се за тези неща.

РАЗПОЗНАВАНЕ

Когато има различни групи хора, които си взаимодействат в един пасаж, полезно е да помислим за всяка една от тях. Разпознайте първо кои са отделните групи и наблюдавайте действията и реакцията им. Този метод е най-добре за разказ, където писателят развива сюжет и характеристика на герои. Методът особено помага за разясняването на пасажи, където взаимодействията са установени. Например, в Йоан 4, където Исус се среща със самарянката на кладенеца. Тук са включени характеристиките на Исус, жената, учениците и жителите от града. Задачата да разпознаваме характеристиките, да разбираме техните реакции и след това да помислим защо реагират по този начин, помага на групата да установи кои са въпросите, които възникват от пасажа и какви са отговорите.

ПРИМЕР: Марк 5:1-20

НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете Марк 5:1-20. Помолете участниците да разпознаят кои хора присъстват на това събитие, какво правят и каква е причината за действието им. Попълването на тази таблица ще ви помогне да изясните действията.

УЧАСТНИЦИ	ДЕЙСТВИЕ / РЕАКЦИЯ	ПРИЧИНА
Исус		
Човекът с нечист дух		
Хората, пасящи свинете		
Жителите на града		
Учениците		

ТЪЛКУВАНИЕ

Тъй като евангелието от Марк е повед, помислете как този разказ помага на развитието на сюжета и на нашето разбиране за героите. Дискутирайте защо Марк е включил този разказ в евангелието.

Дискутирайте как този разказ помага на нашето разбиране за Исус.

Помислете коя група от таблицата реагира най-правилно.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Дискутирайте как ще реагирате на този разказ и какво значение има за вашето разбиране за Исус.

Молете се.

РИСУВАНЕ

Този метод се използва рядко в библейските изучавания, но на правилното място може да е много полезен. Апокалиптични пасажки, като например тези в книгата „Откровение“ използват много силни образи. Тези пасажки използват графични описания и реалистични картини, за да ни накарат да реагираме със страх, страхопочитание и учудване. Този метод ще помогне на групата да разберат тези пасажки.

Като карате групата да рисува трябва да имате достатъчно листове и флоумастери, подготвени предварително. Много хора се притесняват, че могат да станат за смях, когато става въпрос за рисуване. Полезно е, ако можете честно да кажете, че и вие не можете да рисувате. Наблегнете на целта, която е да наблюдавате пасажа, а не да сътворите художествен шедевър. Направете задачата весела и по-малко притеснителна за всички.

ПРИМЕР: Даниил 7

НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете Даниил 7 и след това нарисуйте видението. Помолете всеки един да покаже рисунката на другите, като ги помолите да казват какви са основните елементи.

Помолете групата да:

- Опишат със собствени думи чувствата, изразени за зверовете;
- Опишат със собствени думи чувствата, изразени за Бога;
- Опишат Божието царство;
- Опишат реакцията на Даниил към видението.

ТЪЛКУВАНЕ

- Какво беше положението на юдеите, когато Даниил видя видението? Разгледайте Псалм 137. Какво значение щеше да има видението за юдеите по времето на Даниил?
- Каква беше целта за написването на видението на Даниил?
- Какъв е ключовия стих в пасажа? Защо?

ПРИЛОЖЕНИЕ

- Представете си една ситуация където мислите, че ще бъдете изцяло смачкан. Какво ни казва пасажа за такива ситуации?
- Как ни насърчава пасажа да се държим в такива обстоятелства ?

Молете се.

ИНТЕРВЮ

ози метод е много забавен. Често пъти се използва, за да генерира дебат и дискусия в групата. Това кара групата наистина да чете пасажа. Има два вида изучавания с метода-интервю.

С първия вид лидерът подготвя списък с журналистически въпроси, които да бъдат задавани на героите в пасажа. Тези въпроси са раздадени в групата и в групички по двама те се интервюират един друг, като единият е журналиста, а другият - един от

героите от пасажа. Журналистът трябва да действа като истински журналист – задава допълнителни въпроси, търси отговори и обяснения. След всеки въпрос си сменят ролите. Когато свършат, всяка групичка трябва да напише въпросите, на които не са успели да отговорят напълно. Примерни въпроси за посланието на Павел към Филимон могат да бъдат:

- Зададен на Павел: Какво е твоето отношение към Филимон?
- Зададен на Онисима: Как ти е въздействал Павел?
- Зададен на Павел: Как се чувстваш, когато изпращаш Онисима обратно при Филимон?
- Зададен на Павел: Защо изпращаш Онисима обратно при Филимон?
- Зададен на Онисима: Защо се връщаш при Филимон?
- Зададен на Филимон: Поради какви причини ти би приел Онисима обратно?
- Зададен на Филимон: Какво влияние има твоята християнска вяра на начина, по който гледаш на Онисима?

За втория вид интервю-изучаване, членовете на групата решават какви са въпросите. За няколко минути групата подготвя един голям списък с въпроси, които биха задали на героите в пасажа и след това избират между шест и осем въпроса за задаване. Лидерът трябва да е готов с няколко добри въпроса, които да добави към списъка в случай, че групата пропусне нещо основно в пасажа. Така със сигурност няма да се пропуснат важни неща.

Има няколко принципа, които трябва да имаме предвид като използваме този метод:

Методът е полезен само, когато пасажът е разказ или съдържа много от личното мнение на писателя.

Наблегнете на това, че хората трябва да намерят отговорите в пасажа. Това би трябвало да помогне на младите християни да не се притесняват, ако чувстват, че не знаят много, и може да спре хората да „измислят отговори“, които нямат нищо общо с пасажа. Също е важно да избирате само въпроси, за които отговорите могат да бъдат намерени в текста.

Има опасност да се отклоните от темата. Може да е полезно лидера да „подслушва“ разговорите и от време на време да задава въпроса дали хората говорят за пасажа и отговарят на въпросите, и ако някой има проблем да му помогне.

ПРИМЕР: Филипяни 1:12-30

Този пасаж е донякъде познат, обаче често е трудно за хората да изразят значението му. Когато хората отговарят на въпроси от името на Павел, трябва да изразят неговите идеи със собствени думи.

НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете Филипяни 1:12-30 на глас. Обяснете на групата, че Павел ще дойде на гости при групата след 10 минути, за да може те да го интервюират. Всеки човек трябва по отделно да избере какви въпроси би задал на Павел, като отбележат от кой стих е въпроса. Имат 5 минути да прочетат пасажа и да измислят въпроси.

Съберете всички възможни въпроси заедно на един голям лист, като добавите следните въпроси (или други, които сте измислили):

- Стих 12: Как може фактът, че си в затвор да спомага за преуспяването на благовестието?

- Стих 15: Не са ли важни въобще мотивите в проповядването? Какво ще кажеш за Галатяни 1:8-9 и Филипяни 3:18-19?
- Стих 21: Как можеш да кажеш „за мене да живее Христос“? Какво имаш предвид?
- Стих 27: Какво означава „Обхождайте се достойно...“? Как точно го правиш?

Групата трябва да избере между 6 и 8 въпроса, които най-много ги интересуват.

Кажете на групата, че Павел не може да дойде, но те могат да се опитат да разберат, как той би отговорил като гледат това, което той е написал. В групички по двама направете интервю с „Павел“. Имате около 10-15 минути за това. Припомнете на хората, че не е нужно да играят ролята на Павел, просто да отговарят на въпросите от пасажа, без да използват библейски термини. Трябва да напишат на лист какви трудности срещат.

ТЪЛКУВАНИЕ

Отново в голямата група дискутирайте отговорите на всеки въпрос. Помислете за цялостното значение на пасажа. Защо е написал Павел този пасаж?

ПРИЛОЖЕНИЕ

Какво е значението за вас на този пасаж и какво трябва да направите като следствие на това?

Молете се.

НАЧЕРТАВАНЕ НА КАРТИ

Този метод включва рисуването на карта и описването на това какво къде става. Полезен е за разкази, които се развиват по време на пътуване или преместване от едно място на друго. Целта е да помислим за това как сюжета се развива, като използваме физически места като допирни точки. Методът ще помогне на групата да покрие голям пасаж внимателно и да се опитат да разберат намерението на автора. Основните въпроси са: „Как се развива сюжета като се преместим от едно място на друго?“ и „Каква полза има от това, че авторът цитира различни места?“

Начертването на карта за разказа в книгата Изход е полезно за групи за библейско изучаване, защото от време на време можете да се срещнете с хора, които мислят, че наистина е било нужно 40 години за пътешествието. Като рисуваме карта на пътешествието виждаме много ясно, че хората се лутаха в следствие на непокорството си.

ПРИМЕР: Марк 8:27-11:11

Целият пасаж говори за пътуването на Исус към Ерусалим и значителните неща, на които Той учеше хората. Този пасаж е голям и е добре да се изучава като цяло, и след това в малки части. Това изучаване може да се използва като въведение към серия по-подробни изучавания. Целта на изучаванията е да разберем целта на Исус за последното му пътуване, към Ерусалим, основната тема в евангелието от Марк. Използвайте библейски атлас за начертване основата на картата на района на един голям лист преди изучаването и дръжте до себе си атласа по време на изучаването, за да можете да сложите градовете на правилните места.

НАБЛЮДЕНИЕ

Разделете пасажа на части и ги задайте на малките групички (2-ма / 3-ма) или на отделни хора: Марк 8:27-9:1; Марк 9:2-32; Марк 9:33-50; Марк 10:1-45; Марк 10:46-11:11.

Всяка група има за задача да прочете пасажа си и има за цел да направи резюме на събитията за останалите хора от групата, както и да отговори на следните въпроси:

- Къде са учениците и Исус?
- Какво поучаваше Исус?
- Какво научиха учениците?

Нарисувайте на карта градовете, споменати в пасажа: Кесария Филипова, планината Хермон, Капернаум, Юдея, река Йордан, Витания и Ерусалим.

Помолете всяка групичка да сподели това, което са научили пред останалите хора от групата. Нарисувайте първо пътуването и след това напишете на картата какво поучаваше Исус пред учениците си на всяко място.

Дискутирайте пасажи, които са трудни за разбиране, докато правите това.

ТЪЛКУВАНИЕ

Помолете групата да резюмира целта на учението на Исус по време на пътуването. Какви са основните учения и защо беше нужно Исус да поучава учениците си върху тях? Какво значение има това учение за учениците? Какво значение би трябвало да има за нас?

ПРИЛОЖЕНИЕ

- Какво ново ще направите или промените като резултат на това изучаване?

Молете се.

СПИСЪК

Този метод е свързан с правенето на списъци. Обикновено е добре участниците да работят в групички по двама и да записват всички неща свързани с определена идея или всички заповеди и поръчения в пасажа. Списъкът ще помогне на хората да наблюдават пасажа и да видят повторението и основните теми. Списъкът ще помогне да видите връзките между идеите по време на тълкуването. Щом списъкът е готов, групата може да го използва като основа за тълкувание и приложение.

ПРИМЕР: Колосяни 3:1-17

Целта на това изучаване е да помогне на хората да бъдат реалистични, когато прилагат списъците от „Колосяни“ към себе си.

НАБЛЮДЕНИЕ

Обяснете на групата метода, който ще се използва.

Прочетете Колосяни 3:1-17 на глас.

Помолете членовете на групата да напишат от лявата страна на листовите кои неща не трябва да правят колосяните от стихове 5-11 (Оставете място между всяко нещо).

В групички по двама напишете без библейски термини определение за всяка дума. Бъдете реалистични и специфични – не пишете безсмислени християнски свръхдуховни неща. След като всеки един е направил това, дискутирайте за трудности, ако сте имали и споделете определенията си с групата.

Повторете процедурата с нещата, които колосяните трябва да направят в стихове 12-17.

ТЪЛКУВАНИЕ

Като група дискутирайте основните идеи и цялостното значение на пасажа.

- Какви принципи стоят зад призива на Павел?

Завършете с изказването от стих 17 и насърчението от стихове 3 и 4.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Тъй като ние сме в подобна обстановка като колосяните, помолете хората (в групички по двама) да дискутират:

- Коя заповед за вас е най-трудно да изпълнявате?
- Какво ще направите за този проблем специално?

Ако мислите, че има достатъчно доверие между хората от групата, помолете ги да споделят отговорите си. Това ще помогне, ако вие сте първи и особено, ако сте честни. Ако ще ги карате да споделят публично, трябва да ги предупредите преди да направят упражнението, за да не се чувстват измамани или смутени.

Молете се един за друг.

ТАБЛИЦА

Рисуването на една проста таблица ще помогне на групата да наблюдават подробностите в пасажа. Особено е полезно да видите развитието на идеите или връзката между идеите в пасажа.

Например, посланията на Павел често разглеждат последствията от това да бъдем християни. Пасажът Ефесяни 4:17-5:24 може да бъде изучаван с помощта на тази таблица.

	ОПИСАНИЕ НА ПОЛОЖЕНИЕТО	СТАНОВИЩА	ПОВЕДЕНИЕ
ХРИСТИЯНИН			
НЕХРИСТИЯНИН			

След като използвате таблицата, за да наблюдавате пасажа, тълкуванието и приложението, може да включите основни въпроси като:

- Какво означава текста?
- Как ще реагираме?

ПРИМЕР: Матей 13:1-9, 18-23

Този разказ е добре познат и затова са нужни много усилия групата да остане съсредоточена. Тъй като тази притча и притчите, които следват, говорят за Божието Царство, нужно е да изясните това по време на тълкуванието.

НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете Матей 13:1-9, 18-23. Помолете групата да нарисова таблица свързана с двата пасажа. (Последната колонка е, за да напишат дали мислят, че реакцията е от християнин или не).

ВИД ПОЧВА	РЕАКЦИЯ	ЗНАЧЕНИЕ	ХРИСТИЯНИН / НЕХРИСТИЯНИН

Помолете хората от групата да споделят попълнената таблица с групата. Дискутирайте въпроси или неща, които сте забелязали.

ТЪЛКУВАНИЕ

Помислете за контекста на притчата, дискутирайте защо Исус я разказва и направете резюме на основното ѝ послание.

Може да е трудно за студентите да определят дали третата група са християни или не. Гледайте за ключови думи в описанията на тяхната реакция. Може да е полезно да разгледате паралелния пасаж в Марк или да погледнете в някои коментари, ако имате такива.

ПРИЛОЖЕНИЕ

- В наши дни какво отличава третата от четвъртата група?

Дискутирайте как трябва да реагираме на този пасаж. Помолете хората да помислят в коя група са те и / или техните приятели.

Помолете се.

РОЛЕВА ИГРА

Членовете на групата трябва първо да се запознаят с героите от пасажа и след това трябва да ги представят пред останалите. Това значи, че те трябва да представят идеите на някои герои и може би да защитават тяхната позиция.

Разделете групата на малки групички и им дайте някои герои („Вие четиримата сте Голиат и филистимците; вие тримата сте Давид и израелтяните“). Помолете ги да съберат колкото могат повече информация за това кои са те и кой според тях е Бог. След това трябва да изберат мото за отбора си, което ще помогне на хората да прочетат внимателно пасажа и наистина да разберат гледните точки на хората, които представят. Всяка група представя това, което е научила на другата половина на групата.

Този метод е особено полезен за разказите от Стария завет, които често имат различни противоположни групи. Методът помага да изясните каква е ролята на отделните групи и защо определени неща се случват.

ПРИМЕР: Даниил 2

Тази глава говори за борбата между два различни мирогледа. Ние живеем в подобна обстановка днес. Мироглед е събирането на идеи, които хората имат за себе си, за други, за човешкото естество, за света и целта му, и за Бога.

НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете Даниил 2.

Разделете групата на два отбора с капитани. Единият отбор играе ролята на Навуходоносор и астролозите; а другият – на Даниил и юдеите. Всеки отбор има време да разбере и да напише компонентите на мирогледа им, разбирането им за Бога според текста, и да измисли мото за отбора си.

Помолете всеки отбор да обясни на останалите по едно нещо от мирогледа „си“ (според текста). Нека се редуват двата отбора, докато свършат списъците им.

Помолете отборите да казват характеристики за Бога, в който вярват и как Бог действа в света. (За групите е често по добре / по интересно, ако говорят с „ние вярваме“ ...вместо „те вярват“).

Дискутирайте въпроси или нещата, които сте забелязали.

ТЪЛКУВАНИЕ

- Защо е описан този разказ?
- Каква е била целта на автора?
- Каква е била целта на събитието?
- По какъв начин мислите, че Бог ще реагира на тези мирогледи?
- Защо би реагирал Бог по този начин?

ПРИЛОЖЕНИЕ

- Какви са противоположните мирогледи на хората, които ние познаваме днес? Как трябва да реагираме на тези мирогледи?
- По какъв начин мислите, че Бог би реагирал на тези мирогледи? Защо би реагирал по този начин?
- Как въздействат тези мирогледи на нас лично? Какво бихте искали да кажете като реакция към другия мироглед?

Молете се.

МЕТОДЪТ “ЙОНА”

Този метод е добър за групи до десет човека, които вече имат добре развити умения за наблюдение. Подобен е на светския метод, но няма такива твърди рамки за наблюдение. Лидерът трябва много добре да е подготвен, да бъде сигурен, че пасаж е добре разбран. Даденият пасаж трябва да бъде написан на лист за всеки участник, за да имат възможност да напишат това, което са забелязали и въпросите, които имат.

Лидерът раздава пасажа на листове на членовете на групата и ги моли да го четат и да мислят за значението му. Могат също да запишат кои неща не са им ясни.

След времето за четене лидерът поканва всеки участник да сподели накратко значителните неща, които той е забелязал в пасажа. Всеки човек има възможност да говори или да не говори, както иска. Нужно е да има климат на насърчение, за да се

получи това. Цялата група трябва да напише накратко кои са тези забелязани неща или въпроси, които да помогнат на дискусиата после (Забелязвайки от кои стихове идват). Важно е всеки един да има възможност да говори преди общата дискусия да започне.

След като отделните хора са говорили, общата дискусия може да започне, водена от забелязаните неща и въпросите, които са възникнали. Накрая на изучаването е полезно или лидера или друг член на групата да обобщи всичко, като се уверят, че за трите основни въпроса е намерен отговор

- Какво точно казва текстът?
- Какво означава текстът?
- Как трябва да реагираме на това, което текста означава?